

Omaha ကမ္ပူဒါန်တဖန်

ပုၤကိၤဖိ
တၢ်သိၣ်တၢ်သီ
တၢ်ဘျၢ

2025-26 တၢ်ထီၣ်ကွၢ်တၢ်မၤလိၣ်န့ၣ်

ပုၤကိၤဖိကိးဂၤဒဲး.

ကိးမုၢ်နီၤဒဲး.

အိၣ်ကတၢၢ်ကတီၤသး

လၢတၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်

ထီၣ်တၢ်အဂီၢ်

မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်)

ဒီး ပုၤကိၤဖိတဖၣ်

ပယုၤနၤလၢနကဟံးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ကဆုၣ်နီၤ
သကိး တပူၤဃီဒီး ဖး တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်အံၤလီၤ.
ဝံသးစူၤ ဟံၤသ့ၣ်ဟံၤသး ဒီးတၢ်ဒီသ့ၣ်ဟံၤသးလၢ
ကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဒီဆၢန့ၣ်တက့ၢ်.

2025-26 Omaha ကျောက်တံတောင် ပုဂံကိစ္စတင်သိတင်သိတင်ဘျာ

တင်ပို့နိုင်တိတဖန်

တင်ပို့လိမ့်မိကွ၊ နားနားကလံ

ထိုယာဉ်တင်မအကျိုးအကျိုးအကုန်တင်လုပ်	
လက်တင်ဆိုင်ထွေမစာတင်ဒီသွပ်ဟ်သးအဂီၢ် (MTSS-B).....	1
တင်မလီမဒီးဘဉ်ယးဒီး ပုတတတင်လုလိမ့်မိလိမ့် သးအတင်တုၢ်ဘဉ် (SEL)	2
MTSS-B ဒီး SEL ဘဉ်ထွေဘဉ်ယးလိမ့်သးဒီး	
Omaha ကျောက်တံတောင်တင်ကျဲတဖန်အပူဒ်လဲၣ်.....	2
ဖိသဉ်ကတီၢ် တင်ကုၣ်ဘဉ်ကုၣ်သ့.....	5
ဖိသဉ်ကတီၢ် တင်မတင်မအလုၢ်အလံတဖန်.....	5
တင်ဟ်သွပ်ဟ်သးလၢအမကမဉ်တင်ဟ်သးဒီးတင်ဒီဆၢအပတီၢ်တဖန်	6
တင်ဒီဆၢတင်ဟ်သွပ်ဟ်သးတင်ကုၣ်ကျဲလၢ PK-2 တီၢ်အဂီၢ်.....	6
တင်ဒီဆၢတင်ဟ်သွပ်ဟ်သးတင်ကုၣ်ကျဲလၢ 3-6 တီၢ်အဂီၢ်.....	6
အပတီၢ် 1 တင်နီၣ်လီၤမစာတင်အပတီၢ်ဒီးတင်ဒီဆၢတဖန်.....	7
အပတီၢ် 1 တင်မကမဉ်တင်သိတင်သိ.....	8
တင်လံၣ်အိၣ်လီၤအိၣ် မုတမုၢ် တင်ကွဲးဒီးကွဲးဆၢပုၤလၢအတင်ကွဲးတင်ဆိကမိၣ်	
တင်မတင်တင် တင်မလီၤတီၢ်ဒီး/တင်ဟ်သွပ်ဟ်သးအဂၤ လၢအမတင်တင် ကွဲးဆၢခိၣ်ယးတဖန်	
တင်တယုးယိၣ်ဟ်ကဲ ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤပုၤအဂၤတဖန်	
တင်နီၣ်လီၤယုၣ်ယုၣ်လၢ တင်တဲအလီၤသး တင်ဘဉ်ကဲကုၣ်အပူၤ	
တင်ဟ်တုၤဆူတင်မလီၤမဲၤတလၢ/တင်သမံသမိးဘဉ်သတုၤကလံ	
တင်တလူၤဟ်မထွေ တင်ဒီးယာ်	
တင်စူးကါ တင်ဟ်တုၤတင်နီၣ်လီၤ/ဟးထီၣ်တင်လီၤကတီၢ်လၢတဘဉ်တုၤဘဉ်ဒါ	
တင်ကူတင်သးလၢတကြးတဘဉ်	
တင်မတင်ကတီၢ်လၢတကြးတဘဉ်	
တင်တဒိကနုၣ်/တင်တလူၤဟ်မထွေတင်ဟ်သွပ်ဟ်သး	
လၢတင်မလီၤကွဲးမိးအီၤတဖန်	
တင်တလူၤဟ်မထွေလီၤတစိစိစုၤနီၣ်ကစၢ်အံၣ်လဲၣ်ထွဲးပီးလီၤ	
တင်မလီၤကွဲးမိးတဖန်	
တင်ဟ်တုၤသိလုၣ်, တင်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢတယုၤကွဲး	
အပတီၢ် 2 တင်နီၣ်လီၤမစာတင်အပတီၢ်ဒီးတင်ဒီဆၢတဖန်.....	9
အပတီၢ် 2 တင်မကမဉ်တင်သိတင်သိ.....	10
တင်တဟ်ထီၣ်ကွဲး မုတမုၢ် တင်မဲၤ, အါတလၢ	
လုၢ်လၢသကံၣ်ပဝးတဂ့ၢ်တဘဉ်လၢ တင်ဒီးသိလုၣ်ဘး(စ)	
တင်နီၣ်သိလုၣ်လၢတင်တပလီၤသွပ်ပလီၤသး	
တင်ဘဉ်ဒီနီၣ်အထံအိၣ်တဖန်	
တင်အုၣ်လိမ့်မိကွ, လၢအတနးအါအါတဘဉ်	
တင်စူးကါကမဉ် နီၣ်ဖျူထၢၣ်, ဒီးကွဲးတၢၢ်(လ) ပီးလီၤ မုတမုၢ် ပုၤဘျးစ	
တင်ပယာ်ဝဲ တင်ဘဉ်အဘဉ်သိ မုတမုၢ် တင်ဘဉ်ဆူတင်ဂီၤတီၢ်ဖီၣ်, တင်မိတင်လဲၣ်,	
မုတမုၢ် အံၣ်လဲၣ်ထွဲးတင်ဂီၤတီၢ်ဖီၣ်တဖန်	
တင်ဟ်သွပ်ဟ်သးလၢတလီၤသွပ်ပလီၤသး	
တင်ဟ်သွပ်ဟ်သးလၢတပလီၤသွပ်ပလီၤသးလၢအမတဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပုၤ	
တင်ဂုၢ်လိၤလၢကမသကံၣ်တင်ဒီးကွဲးပုၤမဆူတၢၢ် ပုၤမတၢၢ်မိ	
တင်စူးကါ ညါသူးညါမိ ဒီး တင်ညါးအိၣ်သဝဲ (Vapor) လီၤပီးလီၤတဖန်	
တင်နီၣ်လီၤဆူကရၢၢ်ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတင်ပျဲ	
တင်နီၣ်လီၤလၢတတင်ဟ့ၣ်တင်ပျဲ	
တင်စူးကါခဲမရၣ်, ဘံၣ်ဒီးအိၣ်ပီးလီၤ, နီၣ်ကစၢ်ပီးလီၤသွပ်တဖန်လၢအဘူၣ်လိမ့်သးဒီး ကွဲး/ ကီၢ်နီၣ်လီၤကတီၢ်	
ပုၤဘူၣ်စၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတင်ဟ့ၣ်တင်ပျဲ, လီၤတစိစိစုၤ မုတမုၢ် ပီးလီၤ လၢမနီၣ်မယါတင်	
တင်ရၢၢ်တင်စၢ်/တင်တယုးယိၣ်ဟ်ကဲ	
အပတီၢ် 3 တင်နီၣ်လီၤမစာတင်အပတီၢ်ဒီးတင်ဒီဆၢတဖန်.....	11
အပတီၢ် 3 တင်မကမဉ်တင်သိတင်သိ.....	12
တင်မအတပျုၢ်တပျုၢ်, တအိၣ်ဒီး တင်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး	
တင်မနးမယာ်တင်	
တင်မဟးဂီၤ ကွဲး, ပုၤမတၢၢ်မိ မုတမုၢ် ပုၤကွဲးမိ တင်မိတင်လဲၣ်	
ကသံၣ်ကသီ, တင်အိၣ်ဒီးကသံၣ်မုၤဘျီ, တင်မုၤကသံၣ်မုၤဘျီ	
တင်ဟ်သွပ်ဟ်ကမဉ်တမုၢ်တတီၢ်လၢအထီၣ်ဒါ ပုၤမတၢၢ်မိ	

တင်မအနုပယုၤတင်	
မုၢ်ခွဲၣ်သွပ်ထံးတင်မအနုပယုၤ	
တင်ဒီသွပ်ဟ်သးတကြးတဘဉ်လၢ ကမုၢ်အမဲၣ်ညါ	
တင်ဟ့ၣ်တင်ဘျီ	
တင်မပျဲမဟး မုတမုၢ် တင်ပျဲတင်ဖုး	
တင်ဟ့ၣ်တင်ဂဲၤလၢတမိးသဲစး	
အပတီၢ် 4 တင်နီၣ်လီၤမစာတင်အပတီၢ်ဒီးတင်ဒီဆၢတဖန်.....	13
အပတီၢ် 4 တင်မကမဉ်တင်သိတင်သိ.....	14
တင်ဒီအိၣ်ဒီးတင်	
တင်မဆူးမဆါလၢ အအိၣ်ဒီး တင်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး (လၢတင်ပညိၣ်အပူၤ)	
တင်နီၣ်လီၤ	
တင်ဟ့ၣ်ပလီၤကမဉ်တင်မုၢ်ပိၢ် တင်မပျဲမဟး	
မုၢ်ခွဲၣ်သွပ်ထံး တင်မဆူးမဆါ	
တင်စုကဝဲ (တမုၢ် ကျဲတဘဉ်)	
တင်ညါအိၣ်ပညိၣ်တဖန်.....	15
တင်မကမဉ်တင်သိတင်သိ အပတီၢ် 1	15
တင်မကမဉ်တင်သိတင်သိ အပတီၢ် 2	15
တင်မကမဉ်တင်သိတင်သိ အပတီၢ် 3	17
တင်မကမဉ်တင်သိတင်သိ အပတီၢ် 4	20
တင်နီၣ်လီၤမစာတင်ဒီး တင်ဒီဆၢ အိၣ်ပညိၣ်တဖန်	22
တင်ဟ်ပျဲအါထီၣ် တင်ဂုၢ်တင်ကျဲ.....	23
တင်ဟ်သွပ်ဟ်သးတင်ကျဲတဖန် လၢ တင်သကံၣ်ပဝးကဲထီၣ်သးမဲ	
ကွဲးတင်လီၤတင်ကျဲအချဲတဖန် – OPS ဖီလစံၣ် 5103	23
တင်ဟ်သွပ်ဟ်သးအတင်ကျဲတဖန်လၢ တင်နီၣ်လီၤယုၣ်ယုၣ်မဲ	
လံၣ်တင်မလီၤမိမိပုၤအချဲ အတင်ဟ့ၣ်တင်ဂဲၤတဖန်အပူၤ – OPS ဖီလစံၣ် 5104.....	23
တင်မလီၤကွဲးမိတင်ဟ်သွပ်ဟ်သးတဖန်လၢပုၤကွဲးမိလၢအမလီၤမဒီးစိတင်	
လၢတင်ဒီနီၣ်ယးဆူခိၣ်ယးတဖန်	24
တင်မလီၤကွဲးမိတင်ဟ်သွပ်ဟ်သးတဖန်လၢပုၤကွဲးမိလၢအဒီးနီၣ်ဘဉ်	
ကီၢ်နီၣ်လီၤကတီၢ်-ခဲၣ်ကျဲဟ့ၣ်လီၤ ဝဲစိတီဆူ.....	24
လံၣ်ထၢၣ်ဒီးနီၣ်ကစၢ်တင်မိတင်လဲၣ်တဖန်.....	25
တင်ကူတင်သးဒီးနီၣ်ကစၢ်တင်အိၣ်ဖျိ.....	25
တင်မပုၤကျဲတင်မလီၤတင်မ (Make-Up Work) မဲတင်ဟ်တုၤကွဲးအကတီၢ်.....	25
တင်မတင်တကြးတဘဉ်မဲ တင်မလီၤအကတီၢ်အဘဉ်စၢၤ မုတမုၢ်	
တင်ထီၣ်ကွဲးတင်မလီၤနီၣ်အဘဉ်စၢၤ.....	25
တင်တြီ/တင်တဘဉ်နီၣ်လီၤဆူကရၢၢ်အပူၤဘဉ် ဒီးတင်ဟ့ၣ်ပလီၤတင်တဘဉ်	
နီၣ်လီၤဆူကရၢၢ်ဒီးတင်တြီတဖန်	25
လီၤတစိစိစုၤနီၣ်ကစၢ်အံၣ်လဲၣ်ထွဲးပီးလီၤ	
အတင်ကျဲတဖန်လၢပုၤကွဲးမိတဖန်အဂီၢ်	25
တင်ဒီးတင်ထီၣ်ကွဲးလၢကွဲးတင်မိၣ်ညိၣ်တင်ထံးတုၤသး တင်ခွဲးတင်ယာ်တဖန်	26
ကွဲးတင်မစာဂီၢ်ထံးခိၣ်နီၣ်ပုၤဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါတဖန် (SRO)	27
တင်သမံသမိးယုကွဲးပုၤကွဲးမိတဖန် – OPS ဖီလစံၣ် 5406 တင်ယုကွဲးဒီး	
တင်မိၣ်ယာ်အီၤ	27
တင်ကရၢၢ်ကရီၣ်သွပ်တဖန်.....	28
ပုၤကွဲးမိအတင်ထီၣ်ကွဲး.....	28
ပုၤကွဲးမိအတင်ဆဲးလီၤမဲလၢအမနီၣ်ကွဲးတင်ကျဲတဖန်.....	28
တင်မလီၤမဒီးအပတီၢ်လၢခဲတပတီၢ် (တင်ကီၢ်ခါကွဲး)	
ဒီးတင်ခိၣ်ညိၣ်ဒိကနုၣ်လၢအထံးတုၤသး.....	28
ခဲမရၢၢ်လၢတစူးကါအီၤလၢတကွဲးဟ့ၣ်ကွဲးတင်အဂီၢ်တဖန် – ပုၤကွဲးမိတဖန်.....	29
ညါသူးညါမိ, သဲးခါကီၢ်ခါ, ကသံၣ်ကသီ.....	29
တင်တပျဲတင်လဲၣ်ယးဆူကွဲးတင်သွပ်ထီၣ်ကရၢၢ်အဂၤတဖန်	29

ထိယာ-တမအကျိုးအကျအကလုာ်ကလုာ် လာတခိာ်ထွဲမၤစၢ်တၢ်ဒိဃှာ်ဟံးသးအဂီၢ် (Multi-Tiered Systems of Support for Behavior - MTSS-B) ဘၣ်တမၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်အီၤလၢ Omaha ကမျာ်ကိာ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ခဲလၢာ်အပူၤလီၤ.

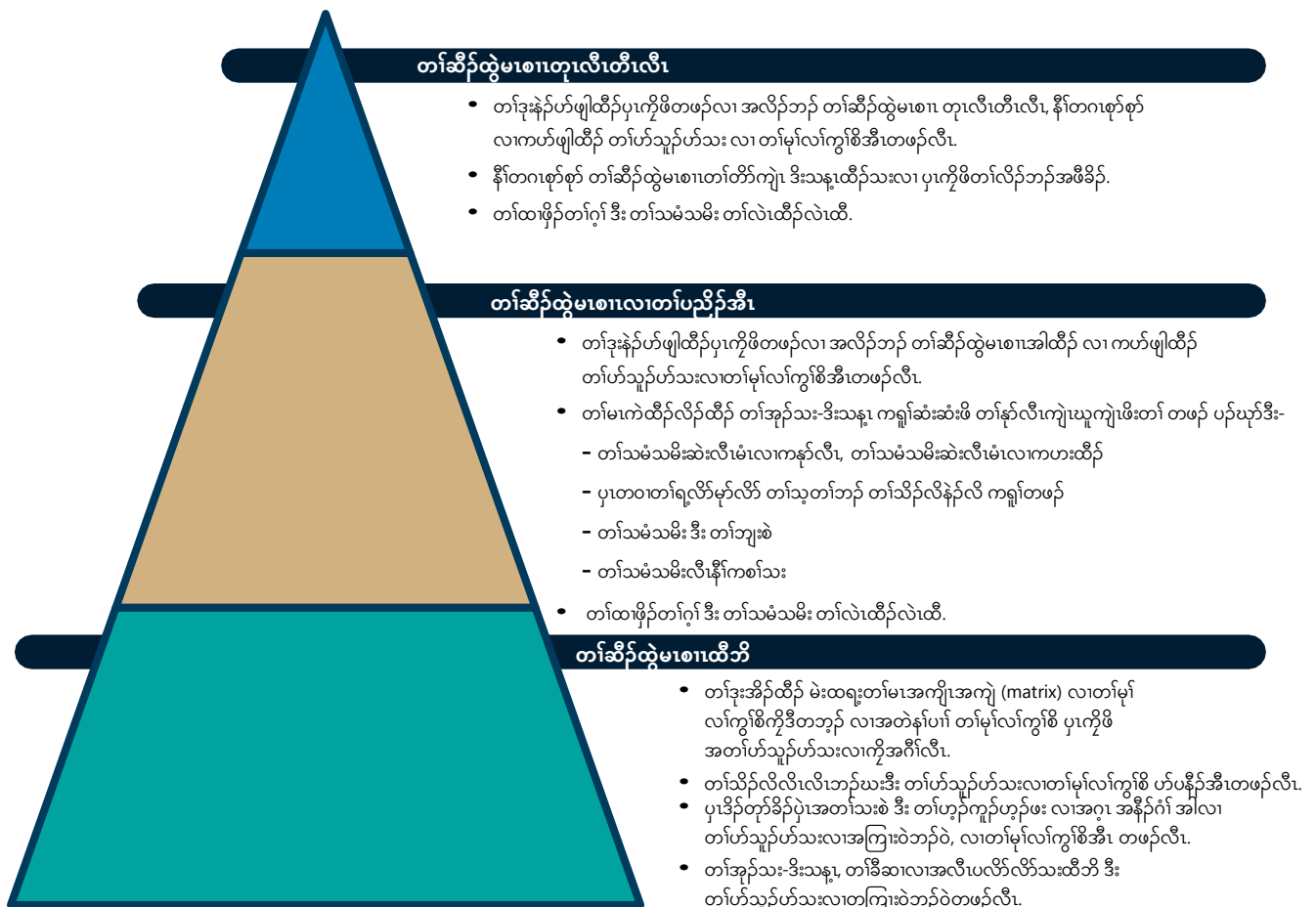
Omaha ကမျှော်ကွံ (OPS) မကထိညီလိပ်ထိပ်ဝဲ ထါယာၣ်-တၢ်မအကျါအကျဲအကလုာ်ကလုာ် လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဒိသျှုဟ်သးအဂီၢ် (MTSS-B) လၢကမၤဂ့ၤထီၣ် ပုၤကွဲၤဖိ အတၢ်စူးကါ တၢ်ဒိသျှုဟ်သးလၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါတၢ်မအတၢ်ကွီၣ်အံၤ, OPS အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသး လၢကဟ့ၣ်လီၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး လံာ်တီလံာ်မိတၢ်ပီးတၢ်လီၤ ဒီး တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢ ကဆဲးကျိးဘျးစဲန့ၣ်ဝဲ ပုၤကွဲၤဖိဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် ဒီဖျါ တၢ်မၤကထိညီလိပ်ထီၣ် ကွံ ဒီတဘျီ တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ဒိသျှုဟ်သးလၢအဂ့ၤတဖၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လုာ်တၢ်လၢတဖၣ်အံၤ လၢကဆိၣ်ထွဲ တၢ်မၤလိမဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပနာ်လၢပ “မၤ” ပုၤကွဲၤဖိလၢကမၤလိန့ၣ် တၢ် ဒီး ဒိသျှုဟ်သးတသ့ဘၣ်. ဘၣ်ဆၢၣ် ပဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤလၢအကမၤအါထီၣ်တၢ်ခွဲးဂ့ၤဟံာ်ဘၣ် လၢတၢ်ဒိသျှုဟ်သးလၢအဂ့ၤတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

MTSS-B မှ၌ တာ်ဃုထံာ်သုာ်ညါ-ဒီးသန့၊ တာ်ဒီသုာ်ညါသးတာ်မၤအတက့ါလၢအမၤတာ်တုၤလီၤတီၤလီၤဒိာ်မး လၢဘၣ်တာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ တာ်သိာ်လိဒီးမၤဆူၣ် ထီၣ် ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် အပုၤတဝၢတာ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်၊ သးအတာ်တူၢ်ဘၣ်၊ ဒီး အခဲဒမံာ်တာ်မၤလိမၤဒီးတာ်သုာ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ ကစၢ်မုာ်ကဲအခဲဒမံာ်တာ်မၤလိမၤဒီး တာ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တာ် ဒီး ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် အပုၤတဝၢတာ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်၊ သးအတာ်တူၢ်ဘၣ်၊ ဒီး တာ်ဒီသုာ်ညါသး တာ်အိၣ်ဘိာ်အိၣ်ညီတဖၣ်လီၤ. MTSS-B အတာ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တာ်ကွၢ်ကွၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်-

- မာဂူးထီၣ်ကိုအတၢ်အိၣ်သး,
- မာစွာလီၤ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်တဖၣ်,
- မာဂူးထီၣ် အခဲခမံၣ်တၢ်မၤလိမၤဒီး တၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်,
- မာဂူးထီၣ် တၢ်သးစၢ်ဆၢ, ပုၤတဝၢတၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ် တၢ်ဒီသ့ၣ်ဟံသးလၢအဂ့ၤ, ဒီး တၢ်ပၤဆၢသးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

OPS ဟုလီသေးမတော်လည်း တာဆိပ်ထွဲမစာပျာကွဲဖိတဖန် ခီဖျို တာနီလီကျဲဃုကျဲဖီး တာဒီသုဉ်ဟ်သး ဒီး ဒီး ကျဲအဂုအဂါလ၊ တာလိဉ်ဘဉ် ဒ်သီး တာကဘဉ် မတော်ထုးထီဉ်ကွံာ်လ၊ တာကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သု အတော်ဆီလီဟ်လီအပူဒ်သီး ပျာကွဲဖိ ဒီး/မ့တမ့ ပျာအဂုအဂါ ကပူဖျဲဒီး တာဘဉ်ယိဉ်အဂီ တမ့ဉ် တာဘဉ်ယိဉ်လ၊ အကကဲထီဉ်အခဲအံဘဉ်န့ဉ်လီ၊

MTSS-B စူးကြဲတပ်ဖွဲ့တပ်မတော်ထိဘိလအိဉ်ဒီးတပ်ဆိဉ်ထွဲမစၢအေပတိလၢအတုလီတီလီအါထီဉ်, ဒီးလၢပကိုတဖဉ်အပူ, တၢ်အံၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီး-

တၢ်မၤလိမၤဒီးဘၣ်ဃးဒီး ပှၤတၢ်တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ် သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် (SEL)

တလကွံာ် MTSS-B, Omaha ကမျှါကွံာ်တဖၣ် ဆဲးဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်မၤလိမၤဒီးဘၣ်ဃးဒီး ပှၤတၢ်တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လီၤ သးအတၢ်တၢ်တူၢ်ဘၣ် (Social Emotional Learning -SEL) တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ခီၣ်ဖျါ လံာ်တၢ်မၤလိမၤဒီးပှၤ, တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်မၤစၢၤဂံၢ်ထံးတဖၣ်လီၤ. SEL န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤလၢ တၢ်မၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးဘၣ်ဃးဒီး အခဲဒ်ပှၤတၢ်တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လီၤ သးအတၢ်တၢ်တူၢ်ဘၣ် (Collaborative of Academic Social Emotional Learning - CASEL) ဒ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲခီၣ်ဖျါတၢ်လၢပှၤသးစၢ်ဒီးပှၤဒ်တၢ်တူၢ်ခိၣ်ပွဲၤလဲၣ်ကဲၢ် မၤန့ၢ်ဝဲဒီးစူးကါဝဲ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၤ, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးတဖၣ် လၢကသ့ၣ်ထီၣ် ပှၤတၢ်အတၢ်သကိးပဝးလၢအပွဲၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, ပၤဆုၤ သးအတၢ်တၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီး တုၤထီၣ်ဒီး နီၣ်ကစၢ်ဒီးတပူၤဃီ တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ်, တူၢ်ဘၣ်ဒီးဒုးန့ၣ်တၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးလၢပှၤအဂၤတဖၣ်, သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးပၤဃာ် တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လီၤလၢအဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်, ဒီး မၤတၢ်ဆၢတၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ဟံးမူဒါ ဒီး တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

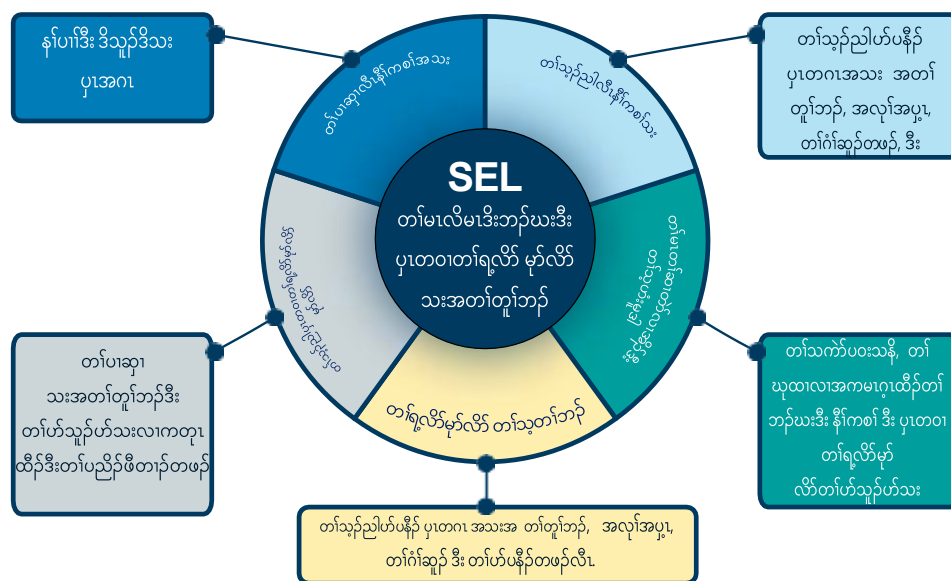
၇၁။ Omaha ကျောက်တံဆိပ်အပူ၊ ပတ်ပညာဦးစီးဌာနမှပို့ ပညာ CASL အ SEL တာသုတေသနအကံအစီယံခါ-

- တၢ်သ့ၣ်ညါလီၤ-နီၢ်ကစၢ်အသး
- တၢ်ပၤဆှၢလီၤ-နီၢ်ကစၢ်အသး
- တၢ်သ့ၣ်ညါ-ပၤတၢ်တၢ်ရၢၢ်မုၢ်လီၢ်
- တၢ်ရၢၢ်မုၢ်လီၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်
- တၢ်မၤတၢ်ဆၢတၢ် လၢတၢ်သ့ဟံးမ့ၢ်

SEL မဒိဉ်ထီဉ်အီထီဉ် တၢ်သ့ဉ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်, တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်, ဒီး တၢ်ဟ်သ့ဉ်ဟ်သးတဖဉ် လၢအဆိဉ်ထွဲ သးသမူဒီစီၤ တၢ်မၤကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်တၢ်ဒီး မၤဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ် တၢ်ထဲသီးတုၤသီး ဒီး တၢ်စဲဉ်နီၤဖျါးစီလၢတၢ်မၤလိမၤဒီးန့ဉ်လီၤ.

MTSS-B ဒီး SEL ဘဉ်ထွဲဘဉ်ဃးလိာ်သးဒီး Omaha ကမ္ပူါ်ကို ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတဖၣ်အပူၤဒ်လဲၣ်.

MTSS-B ဒီး SEL တဖဉ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤအတၢ်ကိၣ်လၢအမၤတၢ်တပူၤဃီ လၢကဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီသနီၣ် လၢပုၤကွၢ်ဖိတဖဉ်အဂီၢ် ဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ် တၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢ ပုၤကွၢ်ဖိအခဲဒမံၣ်တၢ်မၤလိမၤဒီး, တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သး, တၢ်ထီၣ်ကွၢ်, ဒီး တၢ်အိၣ်ဘီၣ်အိၣ်ညီ အါတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်အပူၤ အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ် တၢ်မၤလိမၤဒီးအိၣ်အယၢလၢအဂ့ၤ ဖဲပုၤကွၢ်ဖိဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် အိၣ်ဒီး တၢ်မၤစၢၤကိၣ်ထံးတဖဉ် ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖဉ် ကိပုၤတဝၢတဖဉ်အတၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နမူနာအုပ်စုများ၏ အသိပညာတိုးတက်ရေး ဘဏ္ဍာရင်း MTSS-B ဒီဂရီ SEL တဖန် ဘက်စုံကွဲလျားမှု လိုက်လံထိန်းသိမ်းမှုအတွက် အချိန်နှင့်အမျှ အကူအညီ ပေးနိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားသည်။

တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ် လၢပုၤမၤယုၢ်မၤသကိးတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

ပုၤကွၢ်စိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအီၤလၢက-

1. ဒီသ့ၣ်ဟံးသးလၢ တၢ်ယုးယီၣ်ဟံးကဲ, တၢ်သ့ဟံးမုၢ်ဒါ, ဒီး လၢတၢ်ပုၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယီၣ်အကျိၤအကျဲအပူၤ,
2. လူၤဟံးမၤထွဲ တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်, တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်, တၢ်ဘျုး ဒီး တၢ်သိပ်တၢ်သီတဖၣ် လၢဘၣ်တၢ်ဆီလီၤဟံးလီၤအီၤလၢကွၢ်ဒီးကီၢ်ရၢၣ်ကွၢ်လီၢ်ကဝီၤ,
3. ထီၣ်ကွၢ်ကိးနံၤဒဲး ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်, ဒီး
4. ဟံးဃာ်ဂၢၢ်ကျၢၤ နီၣ်ကစၢ်တီၤပတီၢ်ဘၣ်ဃးဒီး အဲဒဲမံၣ်တၢ်မၤလိမၤဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ဒီး တၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်) ဘၣ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအီၤလၢက-

1. ကဲထီၣ် တၢ်အဒိလၢတၢ်ယုးယီၣ်ဟံးကဲ ပုၤအဂၤအလုၢ်အပူၤ,
2. ကွၢ်ကဒါကျၢၤ ကွၢ်အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်, တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်, တၢ်ဘျုး ဒီး တၢ်သိပ်တၢ်သီ ဒီးပုၤကွၢ်စိ ဒီး ဟံးဃာ်ဖိဖိကရၢဖိတဖၣ်,
3. မၤယုၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ကွၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်,
4. ဃုထံၣ်န့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢကွၢ်ဒီးပုၤတဝၢၤခၢၣ်စးကရၢတဖၣ် အလီၢ်အိၣ်လၢကဆိၣ်ထွဲပုၤကွၢ်စိ အတၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်,
5. ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ ကွၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဘၣ်ယီၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤကွၢ်စိတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်, ဒီး
6. မၤလီၤတၢ် ပုၤကွၢ်စိအတၢ်ထီၣ်ကွၢ်ကိးနံၤဒဲး ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်.

ကွၢ်သရၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအီၤလၢက-

1. ရၢလီၢ်မၤဘၣ်ပုၤဖိသၣ်တဂၤစၢၤဒီး သးသ့ၣ်လၢကဝီၤ ဒီး တၢ်ယုးယီၣ်ဟံးကဲ,
2. သိၣ်လိဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်အါထီၣ် ပုၤကွၢ်စိအတၢ်သိပ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး လၢအဂၤတကပၤ,
3. ကွၢ်ကဒါကျၢၤ ကွၢ်အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်, တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်, ဒီးတၢ်မၤအကျဲအကပူၤညီန့ၣ်ဒီးပုၤကွၢ်စိတဖၣ်,
4. သူၣ်ထီၣ်ဒီးပုၤဃာ် တၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်အါ ဒီး တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအခိၣ်အဃၢၤ အပူၤ,
5. ဆဲးကျိးဆဲးကျၢၤဒီးပုၤကွၢ်စိတဖၣ် ဒီး မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်) ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤကွၢ်စိအတၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသး ဒီး အဲဒဲမံၣ်တၢ်မၤလိမၤဒီး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်, ဒီး
6. ဟံးဃာ်ထီၣ် ပုၤကွၢ်စိအတၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးတဘျီတဘျီတဘျီဒဲးအဲဒဲအဲ တဘျီဃီဆူ ကွၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, ဒီး ဟံးဃာ်ထီၣ် တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးတဘျီတဘျီတဘျီ ဒဲးဒါတမၤလၢလၢ လၢအကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟံးဃးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးပတုၢ်သ့ တဘျီဃီတက့ၢ်.

ကွၢ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအီၤလၢက-

1. ဒုးအိၣ်ထီၣ် ကွၢ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်, တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်, ဒီး တၢ်မၤညီန့ၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိ, ကွၢ်ဒီးကီၢ်ရၢၣ်ကွၢ်လီၢ်ကဝီၤ ဖိလစံၣ် ဒီး တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်လီၤ.
2. ဆဲးကျိးဆဲးကျၢၤ ကွၢ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်, တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်, ဒီး တၢ်မၤညီန့ၣ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီး ပုၤကွၢ်စိအတၢ်သိပ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး ဒီး မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်), ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်, ဒီး ပုၤကွၢ်စိတဖၣ်,
3. ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ် ကွၢ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ် ဒီး ပုၤကွၢ်စိအတၢ်သိပ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး, ဒီး
4. မၤယုၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်), ဃုာ်ဒီး ကွၢ်သရၢ်, ဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤကွၢ်စိ တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံးတံၢ်မိၢ်ပုၢ် (Board of Education) ဒီး လီၢ်ခၢၣ်သးဝဲဒၤဒီးတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ (Central Office Administration) တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအီၤလၢက-

1. ဒုးအိၣ်ထီၣ် ကွၢ်ကီၢ်ရၢၣ်ကွၢ်လီၢ်ကဝီၤဖိလစံၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤကွၢ်စိ တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသး ဒီး တၢ်သိပ်တၢ်သီ, ဒီး
2. ဟ့ၣ်တၢ်သိပ်လိ ဒီး ဆိၣ်ထွဲ ကွၢ်ပုၤမၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ် လၢတၢ်စူးကါ ပုၤကွၢ်စိအတၢ်သိပ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး ဘၣ်ဘျီတဘျီဒဲးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤတဝၢၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအီၤလၢက-

1. ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သကံးပဝးတၢ်သိပ်တၢ်သီအတီၤပတီၢ် လၢ ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤ, ပုၤသးစၢ်, ဒီး ပုၤမၤသ့ၣ်လၢအဟံးဃာ်ထီၣ်တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ် အဂီၢ်,
2. မၤသကိးတၢ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံးတံၢ်မိၢ်ပုၢ် (Board of Education) ဒီး ကွၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် လၢတၢ်ဒုးလူၤဟံးမၤထွဲ ပုၤကွၢ်စိ တၢ်သိပ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး ဒီး ကွၢ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်, တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်, ဒီး တၢ်မၤညီန့ၣ်တဖၣ်, ဒီး
3. ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤလိမၤဒီး ဒီး တၢ်သ့ၣ်ဖဲးညါတဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ် လၢကပျဲတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ပုၤကွၢ်စိ တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

Omaha ကျန်းမာရေးနှင့် ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစာတမ်း

တစ်ကုန်တစ်ကုန်သုံးနှစ်တာမျိုးမှာ နာလီ၊ ကိုယ်လီးဟ်လီးတစ်လီးအကြားဝဲဘက်ဝဲ လာပျံ့သွားပျံ့သွားတိုက်ခိုက်ပွဲ၊
ခဲလက် အင်္ဂါလီး၊ တံခွန်အိပ်ထိုင် ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစာတမ်း လာကဆိုင်ထွဲ တပ်ထိုင်တပ်ဆင်ကမိအံ့၊ ခီဖျို
မလဲလီထိုင်လဲထီ တပ်၊ ခီဖျို တပ်ဖုံးတပ်မတပ်လာအကြားဝဲဘက် ခီး လီးပလိပ်လိပ်သီး၊ ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစာတမ်းအခါ
လာအကြားဝဲဘက်ဝဲတဖန် နှုတ်လီ၊ တပ်ဟ်သွပ်ဟ်သီး ခီး တပ်ဟ်ဂုဏ်ဝီ တပ်မကမိတပ်သိပ်တပ်သိပ်လာဘက်တပ်ဟ်
လီးအီးလာ၊ တပ်သိပ်တပ်သိပ်တပ်၊ အပူနု ဘက်တံခွန်အိပ်ထိုင်အိပ်သီး တပ်မလိမလိမတပ်လဲခီဖျိုတဖန်လာ
ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတပ်အင်္ဂါနှုတ်လီ၊

**ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတပ်သိပ်တပ်၊ ပပ်ဃုဒီး တပ်ဟ်သွပ်ဟ်သီးတဖန်လာအိပ်ခီး တပ်ဟ်ဂုဏ်ဝီလာတပ်မကမိ
တပ်သိပ်တပ်သိပ် ခီး/မတမုန် တပ်နုလီကျဲယူကျဲဖီးတပ်မရဲကျဲခိပ်သွပ်တဖန် လာဘက်တပ်ရဲကျဲမလဲအီး
လာကျဲတပ်သိပ်ပျံ့ပျံ့ဆွဲ၊ ရဲကျဲတပ်တဖန်နှုတ်လီ၊ တပ်သိပ်တပ်သိပ်တပ်၊ အံ၊**

တပ်စူးကါအီးလာတပ်သက်ပဝးလာကျဲတပ်လိပ်တပ်ကျဲတဖန် အဖီခိပ်၊ တပ်မလိမလိမခီးဆုတ်ခိပ်ယာ၊
လာတပ်လိပ်ယံတဖန်၊ ဖဲ Omaha ကျန်းမာရေးနှင့်အိပ်ဖျူထုတ်ခီးဒီးကွပ်တပ်(လ) ပီးလိပ်တဖန်အဖီခိပ်၊
လာအသိလွပ်အပူ၊ လာ ကို မတမုန် ကီရဲကျဲလိပ်ကဝီ၊ မလိပ်ယံယာ မတမုန် တပ်အာလိပ်ယံယာ
လာဘက်တပ်စူးကါအီးလာ ကိုတပ်ပညိပ်တဖန် အင်္ဂါ မတမုန် လာသိလွပ်အပူ လာကျဲပျံ့မတပ်ဖီ မတမုန်
ပျံ့ခါနုနုနီသိလွပ် လာကျဲတပ်ပညိပ်အင်္ဂါ မတမုန် ဖဲ ကို-ဆိပ်ထွဲမစာ၊ တပ်ဟူးတပ်ဂဲ၊ မတမုန် တပ်လိပ်ကွဲမူးနှုတ်လီ၊

တပ်မလိပ်ကွဲဖီ ပီးကျဲခဲလက် ကလူပိပ်မလဲထွဲ ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတပ်သိပ်တပ်၊ လီး၊ ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတပ်သိပ် တပ်၊
အံ့ဘက်ထွဲခီးပျံ့ကျဲခဲလက်လာအထိုင် Omaha ကျန်းမာရေးနှင့်အိပ်ဖျူထုတ်လီး၊ ကိုပျံ့ပျံ့ဆွဲရဲကျဲတပ်တဖန် က ကွပ်ထံဆိကမိပ်
ပျံ့ကျဲအသီးနု ခီး တီးပတီ လာတပ်ဂုဏ်ကျဲအဂါတဖန်အဘက်စာ၊ ဖဲဟ်ပနီဟ်ဟ်လီး တပ်ဟ်ဂုဏ်ဝီတပ်မကမိ
တပ်သိပ်တပ်သိပ်တပ်အခါလီး၊

ဖိသန့်ကတိာ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအလုၤအလၢ်တဖၣ်

ဖိသန့်ကတိာ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ် သ့

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ဒီး
တၢ်ခိၣ်ဆၢတဖၣ်
ဒီးတၢ်ခိၣ်ဆၢတဖၣ်

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အစီအစဉ်
တၢ်တမုၢ်လၢ်အီၤလၢ ကဘၣ်
လၢပုၤ, မ့တမ့ၢ် OPS ကိုခဲလၢ်
အိၣ်ဒီးတၢ်ခိၣ်ဆၢတဖၣ် လၢကန့ၢ်
လီၤမၤန့ၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤ
လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤန့ၢ်ဘၣ်လီၤ.
ကိုအပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကယုကျဲ
လၢကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တၢ်န့ၣ်
လီၤမၤစၢၤတၢ်(တဖၣ်) လၢအဖျါ
လၢအတုၤလီၤတီၤလၢ လၢက
ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟံးသးလၢ
အဂ့ၤလၢ ကိုဖိတဂၤလၢ အအိၣ်
လၢတၢ်အိၣ်သးလီၤဆိတခါ
အဖီလၢန့ၢ်လီၤ.

ဖိသန့်ကတိာ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ပညိၣ်အကျါတခါမ့ၢ်ဝဲ ကတိာ်မၤစၢၤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်အိၣ်ဒီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်လီၤ. လၢပုၤကိၣ်ဖိအါဂၤ အဂီၢ်, တၢ်အံၤကမ့ၢ်ဝဲဒၣ် အဝဲသ့ၣ် အတၢ်လဲၤခီဖျိအဆိကတၢ်လၢ တၢ်ဆီလီၤဟံးလီၤတၢ်မၤရဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်အပူၤ ဒီး အဝဲသ့ၣ်ကလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအခိၣ်အမုၢ် လၢ ကတုၤထီၣ်ဒီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်ဖိတဖၣ်လီၤ. တၢ်ယုထၢမၤ တၢ်သကံၢ်ပဝးလၢ တကြးတဘၣ်န့ၢ် တၢ်ထံၣ်အီၤသ့လၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ပၤဆူၤလီၤ အကစၢ်အတၢ်ဆိကမိၣ် တသ့ မ့တမ့ၢ် တအိၣ်ဒီး နီၣ်ကစၢ် တၢ်ပၤလီၤသး မ့တမ့ၢ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကမ့ၢ်လၢအိၣ်ဒီးသးအတၢ်ဆိၣ်သန့ၤလၢအတဂ့ၤတဘၣ် လၢကဲထီၣ်တၢ်စ့ၣ်တၢ်ပျီၤလၢအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တလၢပုၤ ဒ်အမ့ၢ်, တၢ်သၣ်ဝံ, တၢ်မဲတၢ်ဂဲ, တၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တဘၣ်လိၣ်ဘၣ်စးအယိန့ၢ်လီၤ. ပုၤဖိသန့်သးစၢ်တဖၣ်လိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ကသိၣ်လိၣ်အီၤ ဝံဒီးမၤလိကွၢ်သးဒီး တၢ်ပၤဆူၤလီၤနီၣ်က စၢ်အသး လၢကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်တီၢ်နီၣ်ဖဲးယါ, တၢ်သးစၢ်ဆၢ, ဒီးနီၣ်ကစၢ်တၢ်ပၤလီၤသး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ အလီၢ်အိၣ် တဖၣ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးန့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အပူၤပုၤဒ် တၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ခိၣ်သ့ၣ်မၤစၢၤ ပုၤဖိသန့်အတၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သးဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် တဖၣ်အံၤန့ၢ်လီၤ. ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်ကဘၣ်သ့ၣ်လီၤအီၤဒိၣ်ယိၣ်ယိၣ် လၢတန့ၤဘၣ်တန့ၤတၢ်မၤညီၣ်ဒီး တကတိာ်အပူၤ ဒီးတၢ်ထီၣ်ကိုတၢ်မၤလိန့ၢ် ဒီးတကတိာ်အပူၤ လၢကမၤလီၤတၢ် တၢ်ကွၢ်တၢ်လၢ အတက့ၢ်လိၣ်အပူၤန့ၢ် လီၤ. တၢ်ပညိၣ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၤလၢတၢ်ဟံးသ့ၣ် ဟံးသးလၢ တကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်အလီၢ် န့ၢ်လီၤ. ဒ် Nebraska ကီၢ်စၢ်သဲးစးတၢ်ဘျုးဟံးဝဲအသး, တၢ်ဟံးပတုၤလၢကိၣ် န့ၢ် တမ့ၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤ တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးလၢတကြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢဖိသန့်ကတိာ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် ကတိာ် ပုၤပၤဆူၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် (Early Childhood Coordinator) လၢတၢ်မၤစၢၤ ဂံၢ်ထံးအါထီၣ်အဂီၢ်န့ၢ် တက့ၢ်. တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤ ဖိသန့်ကတိာ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် မၤလိဒီး ဟံးပျီၤထီၣ် တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသး လၢအပူၤဖျဲး, အိၣ်ဒီးတၢ်ယုးယိၣ်ဟံးကဲ ဒီး တၢ်သ့ဟံးမ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤ လၢကကွၢ်ကျဲးစးဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိၣ်အကလုာ်ကလုာ် ဒီး တၢ်ပၤဆူၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်မၤလိတီၤဒီး တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကပၣ်ယုာ်ဒီး, ဘၣ်ဆၢတမ့ၢ်တၢ်ဟံးပနီၣ်-

- မၤယုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် တဖၣ်လၢ တၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ဟံၣ်ယိန့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အပူၤ ဒီး မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်ဆဲးကျဲးဆဲးကျဲး တၢ်မၤကျဲးသန့ၤလၢ ဟံၣ်ဒီးကိုအဘၣ်စၢၤလီၤ.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးပၤယုာ် တၢ်ရဲၣ်လီၤမုၢ်လၢ်လၢအဂီၢ်အကျါ လၢပုၤကိၣ်ဖိဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိအဘၣ်စၢၤလီၤ.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် ခီဖျိတၢ်ဂဲလိၣ်ကွၢ်လီၤ.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤတၢ်ညီၣ်န့ၢ်တဖၣ် ဒီး တၢ်သ့ဒုးတယုာ်တၢ်သ့ ခီဖျိတၢ်စူးကါ တၢ်ဂီၤတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ န့ၢ်လီၤ.
- စူးကါတၢ်ဂီၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကျဲၤကွၢ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢကသိၣ်လိၣ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် တဖၣ်လီၤ.
- သိၣ်လိၣ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် မၤစၢၤဒီးသးအတၢ်ဆိၣ်သန့ၤ ဒီးပၤဆူၤလီၤနီၣ်ကစၢ်သးမဲတၢ်ဆိကမိၣ်လုာ်ဘၢအီၤအခါဒ်လဲၣ်လီၤ.
- သိၣ်လိၣ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် လၢကမၤပုၤ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ.
- စူးကါ ကျိၣ်လၢအဂ့ၤတကပၤဒီးကလုာ်လၢအမုၢ်အမုၢ် မဲမၤပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်အခါ ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါလၢ ကဘၣ် မုၢ်လၢ်ကွၢ်ဖိ တၢ်မနုၤ (အဒိ, “ဝံသးစူၤ ဟး” လၢ “တဘၣ်ယုာ်တဂ့ၤ” အလီၢ်လီၤ).
- ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သိသောသတင်းအချက်အလက်မုၢ်လၢ်-သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်, လၢကမၤစူၤလီၤတၢ်ဒုးန့ၢ်တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးလၢအတဂ့ၤ လီၤ.
- ကွၢ်ထံဆိကမိၣ် စ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် (အဒိ, တၢ်ဂီၤလၢဝး ယံးယီၤ တဖၣ်, လီၤဆုၣ်နီၤအကုာ်အဂီၢ်အဂၤ, တၢ်ယုထၢလီၤကဝီၤဘျုးဘျုးဘျုးဘျုးလၢတၢ်မၤလိတီၤဒီးအပူၤ, အဂၤ).
- မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအကျိၤအကျိၤတဖၣ် လၢပုၤကိၣ်ဖိတဂၤစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တီၤဒီးတဒီးအဂီၢ်လီၤ.
- မၤယုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖိသန့်ကတိာ်, ပုၤယုာ်ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီ (Special Education), ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- တၢ်ပိၣ်သကိးဒီး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကိုသးဂံၢ်ကသံၣ်သရၣ် လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအါထီၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- ရဲၣ်ကျဲၤ SAT/IEP တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢကဟံးပျီၤထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီး တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- ဆဲးကျဲၤ Kid Squad လၢတၢ်မၤလိတီၤဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီး/မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိယိၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤ.
- ကွၢ်ထံဆိကမိၣ် MANDT တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတၢ်လဲၤတရံး (Crisis Cycle) လၢပုၤကိၣ်ဖိတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအါထီၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟံးသ့ၣ်ဟံးသး တၢ်တီၢ်ကျဲၤလီၤ.

တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢအမၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး တၢ်ခိဆၢအပတီၢ်တဖၣ်

ပုဂံကွဲဖိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး၊ အံၤဘၣ်တၢ်သုးကျဲးဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤလၢ၊ တၢ်တဲန့ၣ်ပၤတၢ်ကကတိၤအခိပညီဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သး လၢအမၤကမၣ် တၢ်သိၣ် တၢ်သီ “အပတီၢ်တဖၣ်” ဒီး တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ် “အပတီၢ်တဖၣ်” ဒီး တၢ်ခိဆၢတဖၣ်လီၤ၊ **တၢ်ဟံၣ်ဒုၣ်ဟံၣ်ကမၣ်တဖၣ်အံၤ** ဘၣ်တၢ်သုးကျဲး ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤလၢ၊ တၢ်နီၤဖးလီၤတၢ်အကရူၢ်စးထီၣ်လၢ၊ တၢ်မၤလိတီၤဒး၊ ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲးတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးတဖၣ် တုၤလၢ၊ တၢ်ကထီၣ်အသးနးနးကလံာ် အထီၣ် လၢအလိၣ်ဘၣ် တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲး တၢ်ခိဆၢန့ၣ်လီၤ၊ တၢ်စူးကါ၊ **တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အပတီၢ်ဒီး တၢ်ခိဆၢ**၊ တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအမၤကမၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ တဖၣ်န့ၣ် ဆိၣ်ထွဲ တၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်မၤလိမးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး လၢကပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲး၊ တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သး လၢပကွဲတဖၣ်အပူၤလီၤ၊ ကွဲ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲး၊ ကွၢ်ထံဆိကမိၣ် တၢ်ဃုၣ်လီၤ၊ ဘျုးဘၣ်တၢ်တြီၢ်ပပနီၣ်တၢ်အစုၤကတၢၢ် လၢ၊ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲး၊ တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအမၤကမၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ၊ ဖဲတၢ်ဆၢတံာ်တၢ်ဃုၣ်လီၤဘျုးဘၣ် တၢ်အစၢ လၢတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢ၊ အမၤကမၣ် ပုဂံကွဲဖိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုးအခါ၊ ကွဲတၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲး၊ ကကွၢ်ထံဆိကမိၣ်ဝဲ-

- ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့၏လုံခြုံရေး၊
- ပုဂ္ဂိုလ်အတော်လေးထိုင်လုံခြုံရေးအပတ်တော်၊
- ပုဂ္ဂိုလ်အတော်ပညာရှိ၊
- တစ်မူအသီးအသီးသို့အပတ်တော်၊
- တစ်ဒီဘာသာအမူအရာဒီကွဲနဲ့ဆရာခိုဉ်းယာ (ပုဂ္ဂိုလ်အတော်လေးထိုင်လုံခြုံရေးအပတ်တော်၊
- တစ်အိမ်အသီးအသီးလူအမူအရာမူအရာသီး (မူအိမ်ထဲ) ဒီး
- တစ်ဂိုဏ်းအတော်အမူအရာအတော်လေးထိုင်လုံခြုံရေး

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်ကစုၤကအီၤလၢ ကယုၣ်လီၤတၢ်ဟ့ၣ်သးတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ လၢလံာ်တၢ်ဖျါလၢအိၣ်လၢလံာ်ကဘျးပၤ အဖီခိၣ် အပူၤ
ဖဲတၢ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဂ့ၢ်အကျါတဖၣ် ဖဲကဘျးပၤဟီၣ်ထွဲထီၣ်အဖီခိၣ်ဝံၤအလီၤခဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် လၢဘၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ
တၢ်ဒီဆၢတၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်, ဒီးကွီတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤကစုၤကဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဘျါဘၣ်တၢ်လၢအနးအါထီၣ် မ့တမ့ၢ် ၈၂ န့ၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဝံသးစ့ၤဟံၣ်သ့ၣ်ဟံသးလၢ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အံၤန့ၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟီဟးထီၣ်ကွံာ် လၢကိသ့န့ၣ်လီၤ.

အပတ်စပို့ ၁ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ် ပညိၣ်လၢကသိၣ်လိ တၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး အဂၤ တဖၣ် ဒ်သးပုၤကွိဖိတဖၣ် မၤလိၣ်န့ၣ် ဒီး ဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး လၢအပူၤဖျါး၊ ယူးယီၣ်ဟ်ကဲတၢ် ဒီး သ့ဟ်မ့ၤသ့ၣ်လီၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အီၤ လၢကကုၣ်စးစးမၤကွၢ် တၢ်သိၣ်လိအကလုာ် ကလုာ် ဒီး တၢ်မၤလိတီၤဒၢးတၢ်ပၤဆုၤရဲၣ် ကျဲၤတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ။	အပတ်စပို့ ၂ တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်ညိၣ်န့ၣ် ပုၤသ့ၣ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတၢ်၊ လၢဖဲကွိမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီး လၢပုၤတဝၢအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ခံခါလိာ်၊ ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤ ဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် ပညိၣ်ဝဲလၢ ကမၤအါထီၣ် ပုၤကွိဖိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်၊ တၢ်ထံၣ်တၢ်အဂ့ၤလၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအဖီဒိၣ်၊ ဒီး တၢ်လဲၤဒီဖျါ လၢအဂ့ၤဖဲကွိ ဒ်သး တၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး လၢအတကြးတဘၣ်လၢ ကဆဲးမၤ အသး မ့တမ့ၢ် အကနး အါထီၣ်တဖၣ် ကစ့ၤလီၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။
အပတ်စပို့ ၃ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ကပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ် ပုၤကွိဖိ လၢ ကိန္နဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤလၢကတီၢ်ဖျါ မ့ၢ်လၢတၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးလၢအအါအသီ အဖီန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မ့ၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢ၊ တၢ်ဟ်ပတၢ်လၢကိကတီၢ်ဖျါ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်၊ တၢ်ကဘၣ်ဟ်ပနီၣ်အီၤတသ့ဖဲအသ့ ဖဲတၢ်ဃုာ်လီၤဘျါဘၣ် တၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးအံၤ ဘၣ်ဘျးဘျးခါအါန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဟ်ပတၢ် မ့ၢ်မၤဝဲၤမၤက့ၤအသးန့ၣ်၊ တၢ်တီၢ် ကျဲၤလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ အဂီၢ် (အဒိ. တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤဆဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤ (Early Intervention Plan), တၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤပုၤကွိဖိကွၢ် (Student Assistance Team), မ့တမ့ၢ် MTSS-B ထါယာ် (Tier) II မ့တမ့ၢ် ထါယာ် (Tier) III တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်၊ ပုၤတဝၢ တၢ်မၤစၢၤဂံၢ်ထံးတဖၣ် (Community Resources)) တၢ်ကြး မၤကဲထီၣ် လိၣ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ။	အပတ်စပို့ ၄ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢကမၤဘၣ်ဒိ ကိန္နဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤ အတၢ်ပူၤ ဖျါဒိၣ်ခိၣ်ကလိာ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အါန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကထုးထီၣ်ကွၢ်ပုၤကွိဖိလၢကိန္နဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤ မ့ၢ်လၢ တၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး အါအသီအဖီန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒ်သးအါန့ၣ် ကပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကဘၣ်ဆဲတလဲတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်ပုၤကွိဖိ ဆုၤကွိအဂၤ တဖျါ မ့တမ့ၢ် ဆုၤ တၢ်န့ၣ်တၢ်ကျဲၤ အဂၤတခါ လၢအကဟ့ၣ်လီၤ။ အါထီၣ် တၢ်မၤ အကျဲၤအကျဲၤ လၢကသိၣ်လိ တၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဒိဆာတၢ်ဟံသ့ဟံသးတၢ်န့ၣ်ကျဲလၢ PK-2 တၢ်အဂီၢ်
ပူၤကွၢ်တၢ်အိၣ်သးဖဲပုၤကွၢ်ဖိဟံဖိ ကျဲတၢ်စုကဝဲလၢမၤသးပုၤတၢ်သ့ဆူကွၢ်
န့ၣ်တၢ်ဟံပုၤကွၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ တၢ်ဟံပတုၣ်ပုၤကွၢ်ဖိလၢကတၢ်ဆိကွၢ်တုၤ 2 တၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
ပုၤဖိသံသးစၢ်တဖၣ်လိၣ်ဘၣ်လၢကတၢ်သိၣ်လိၣ်အီၤ ဝံဒီးမၤလိကွၢ်သးဒီး
တၢ်ပၤဆူလီၤနီၢ်ကစၢ်အသး လၢကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်တၢ်နီၣ်ဖံးဃါ, တၢ်သးစၢ်ဆၢ,
ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်ပၤလီၤသး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအလီၢ်အိၣ်
တဖၣ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးန့ဆၢခိၣ်ဃါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ကတၢ်ဆိ (pre-K) တုၤခံတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ထုဆိၣ်ကွၢ်အီၤလၢတၢ်မၤလိ တီၤဒၢးလီၤ,
အဝဲသ့ၣ်ကမၤတၢ်လၢကွၢ်အပူၤဃုာ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး တၢ်မၤစၢၤ
ဂံၢ်ထံးတဖၣ်လၢကမၤလဲၤသ့ထီၣ်သးဒီးမၤလဲၤထီလဲၤထီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်
လၢကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကွၢ်ကဒါကျဲဆူတၢ်မၤလိတီၤဒၢးန့ဆၢခိၣ်ဃါန့ၣ်လီၤ.

တိဒီဆာတၢ်ဟံသ့ဟံသးတၢ်န့ၣ်ကျဲလၢ 3-6 တီး အဂီၢ်
ပုၤကိမိမ့ၢ်အိၣ် 3-6 တီးန့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ထုးထီၣ်ကွံာ်အိၣ်လၢကိန့ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤအပူၤ၊
တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဝဲ ကတိၢ်ဖျၢၣ် တၢ်ဟံပတၢ် တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ် (တၢ်ကဲထီၣ်အသး တဘျီ စုၣ်စၢ်)-

- 3 တိး 3: 4 တိး- အအိကတိး 3-သိ
- 5 တိး 3: 6 တိး- အအိကတိး 4-သိ

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်မၤအသးအဂ့ၢ်အကျါတဖၣ် ဖဲတၢ်အံၤအလီၤအိၣ်ဒီး
ကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢကအါန့ၢ်တၢ်န့ၣ်ကျတဖၣ်အံၤအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆာ်တၢ်လၢခံ ကတၢ်ဘၣ်ဃးဒီး
တၢ်ဟံၣ်တၢ်အဆၢကတၢ်နီၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ကွဲၣ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤကွဲၣ် PK-6
တီးတဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွံာ်လၢကွဲၣ် တမၤတၢ်အစၢဖီၣ် ထွဲထီၣ်လၢ တၢ်မၤကမၣ်

ပုၤကိၤဖိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး၊ အဓိၣ် ပုၤကိၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢ၊

တၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးကျိတၢ်စုကဝဲလၢတၢ်ဟံလီၤသးဃါမနုၤန့ၣ်လီၤ.

ပုဂံကွဲတော်သိပ်တော်ဘျူး အံ့မုဝ် တံမၤစၢၤဂံၢ်ဒီး လၢတၢ်သိပ်လိ တံ မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖၣ် ဒီး တံဘျူးတဖၣ်, တံဂ့ၢ်တၢ်စိ, ဒီးတၢ်ဟိုၣ်ထွဲထီၣ်အံၣ် လၢ အမၤအသးသုလၢတၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိပ်တၢ်သိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တံ အံၤဒီး တံမၤကမၣ်တၢ်လၢ်ပတီၤဒီး ပုၤမၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤအတၢ်ဒီးဆၢလၢ်ပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အပတ် ၁
တၢ်န့ၣ်လိမၤစၢၤ
တၢ်ဒီး
တၢ်ခိဆၢတဖၣ်

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အစၣ်အံၤ
တၢ်တမ့ၢ်လၢ်အီၤလၢ၊ ကဘၣ်
လၢပဲၤ၊ မ့တမ့ၢ် OPS ကွဲၣ်လၢ်
အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကန့ၣ်
လီၤမၤန့ၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤ
လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.
ကွီအပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကယုတုၣ်
လၢကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တၢ်န့ၣ်
လီၤမၤစၢၤတၢ်(တဖၣ်) လၢအဖျါ
လၢအတုၤလီၤတီၤလၢ၊ လၢက
ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟ်သးလၢ၊
အဂ့ၤလၢ၊ ကွီဖိတဂၤလၢ၊ အအိၣ်
လၢတၢ်အိၣ်သးလီၤဆီတခါ
အဖီလၢ်န့ၣ်လီၤ.

အပတ် ၁ တန်ဖိုးလီမေးစာပေးပို့လောကသိပ်လီ တပ်သွတ်သးအကတဖန် ဒီးဒီးပုကွဲဖိတဖန်မလီနီဒီးဟ်ဖျါထီၣ် တပ်သွတ်သး လာအပူၤဖျဲး, ဃူးယီၣ်ဟ်ကဲတၢ်ဒီး သုတ်မူဒါသွၣ်လီၤ ပုမော့ဖိတဖန် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤ လောက ကွဲးစးမာကွၢ် တၢ်သိပ်လီအကလုာ် ကလုာ် ဒီး တၢ်မလီတီၤဒေးတၢ်ပာဆူၣ်ရဲၣ် ကျဲတၢ်မာရဲၣ်ကျဲၣ်ခိၣ်သ့တဖန် လာဘၣ်သ့ၣ် သ့ၣ် ကပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်-

- မိတ်ပင်(တဖန်)/ပျက်ကွဲထွေတင်(တဖန်) တပ်အိုင်ဖိုင်ခီဖရဲး မှတမ့် မာတင်ဆဲးကျ
- မိတ်ပင်(တဖန်)/ပျက်ကွဲထွေတင်(တဖန်) လဲသကီးဃုဒီးပျက်ကွဲဆူကို
- တပ်မာကဲထိုင်လိပ်ထိုင် ဘုဉ်ဃးဒီးတပ်မာလိတီဒါး ထါယာၣ်-တပ်မာအကျါအကျဲအကလုာ်ကလုာ်
လာတပ်ဆိုင်ထွေမာစၢ တပ်ဒီသ္တံဟ်သးအဂီၢ် (Multi-Tiered Systems Support for Behavior - MTSS-B)-
 - တပ်မုာ်လုာ်ကွဲစိ လာတပ်ဒူးအိုင်ထိုင်အီၤ ဒီး တပ်သိုၣ်လိ
 - တပ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်လအဂ့ၢ်/တပ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်
 - တပ်သိုၣ်လိကဒါက့ၤ, တပ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ, တပ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး
 - တပ်အံးထွေကွဲထွေ တပ်မာလိတီဒါး တုၤလီၤတီၤလီၤ
- တပ်ဘိုဘုဉ်က့ၤလာတပ်ကတီၤ
- တပ်ဃုာ်လီၤဘျါဘုဉ် တပ်ကီတပ်ခဲ တပူၤဃီ
- တပ်ခီဆၢဟ်ဖျါထိုင်လာတပ်ကွဲး မှတမ့် တပ်ဃုာ်သကွဲာ်ကညး
- လီၢ်ဆုာ်နီၤ ဆိတလဲ
- တပ်ဟ်သ္တံဟ်သး ခးက့ၤ
- တပ်သမံသမိး တပ်သ့ပာဆုာ်လီၤနီၢ်ကစၢ်တပ်ဆိကမိၣ်တဟ်သ္တံဟ်သး (Functional Behavior Assessment - FBA)
- တီၤဒါးအပူၤ တပ်ဟ်လီၤဖးပျက်ကွဲဖိဒီးတပ်ဒူးလဲအိုင်အီၤဘျဉ်ဘျဉ်ဘျဉ်ဘျဉ်ဘျဉ်လာတပ်လီၢ်တတီၤလောကမၤဂၢၢ်ထိုင်အသး (In-class time-out)
- ဒူးအိုင်ထိုင် ဒီတံဒီသကီး ကွဲသရၣ်/တပ်မာလိတီဒါး တပ်မာအကျဲသန္န (Buddy Teacher/Classroom system)
- တပ်ဆုာ်ခီလအဂ့ၢ်
- ကွဲတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘုဉ်လီၤဆီလီၤမာ်
- ကွဲသရၣ် မှတမ့် ပျက်ကွဲစိ တပ်အိုင်ဖိုင်ခီဖရဲး
- တပ်ဒူးဃာ်
- တီၤဒါးတပ်မာသကီးတပ်/တပ်ဟ့ၣ်တပ်မာစၢၤ
- တပ်သုတပ်ဘုဉ် တပ်သိုၣ်လိ/တပ်မာလိမာဒီး ဘုဉ်ဃးဒီး ပျက်တဝတပ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ် သးအတပ်တူၢ်ဘုဉ်
- ပျက်ကွဲစိ တပ်မာကဲထိုင်လိပ်ထိုင် စဲထၢၣ် (Student Success Center - SSC)/တပ်ပူၤတပ်ဂဲၤစဲထၢၣ်လအဂ့ၢ်တကပၤ (Positive Action Center - PAC)

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အပတီၢ်ဒီးတၢ်ခိဆၢတဖၣ်

အပတ်စဉ် ၁ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ် ပညိၣ်လၢကသိၣ်လိ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး အဂၤတဖၣ် ဒ်သိးပုၤကွဲၣ်တဖၣ် မၤလိၣ်န့ၣ် ဒီး တၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအပူၤဖျဲး၊ ယူးယီၣ်ဟံကတၢ် ဒီး သ့ဟံးမူဒ်သ့န့ၣ်လီၤ။ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢ အီၤလၢကကုၣ်ကျဲးစးမၤကွၢ် တၢ်သိၣ်လိအကလုာ် ကလုာ် ဒီး တၢ်မၤလိတီၤဒၢး တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ် ကျဲၤတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ။	အပတ်စဉ် ၂ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်ညိၣ်န့ၣ် ပာ်ဃုာ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတၢ်, လၢဖဲကွဲၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် ဒီး လၢပုၤတၢ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ခံခါလိာ်, ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤ။ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် ပညိၣ်ဝဲလၢ၊ ကမၤအါထီၣ် ပုၤကွဲၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်ထံၣ်တၢ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအိၣ်ဖိၣ်, ဒီး တၢ်လဲၤခီဖျိ လၢအဂ့ၢ်ဖဲကွဲၣ် ဒ်သိး တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအတကြးတဘၣ်လၢ ကဆဲးမၤ အသး မ့တမ့ၢ် အကနး အါထီၣ်တဖၣ် ကစ့ၤလီၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။
အပတ်စဉ် ၃ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ကပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ် ပုၤကွဲၣ် လၢ ကိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဃၢလၢကတီၢ်ဖျါ မၤလၢတၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢအအါအသီအယီၤ န့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢ, တၢ်ဟံပတၢ်လၢကတီၢ်ဖျါ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဟံပနီၣ်အါတသ့ဖဲအသ့ ဖဲတၢ်ယုၣ်လီၤဘျါတၢ် တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးအါ ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါအါန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤလိၣ်ဟံပတၢ် မၤမၤအသးတလီၤလီၤ န့ၣ်, တၢ်တီၢ် ကျဲၤလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ အဂီၢ် (အဒိ. တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤဆဲတၢ်တီၢ် ကျဲၤ (Early Intervention Plan), တၢ်တီၢ်စၢၤမၤပုၤကွဲၣ်ဖိကရူၢ် (Student Assistance Team), မ့တမ့ၢ် MTSS-B ထီၤယၢၣ် (Tier) II မ့တမ့ၢ် ထီၤယၢၣ် (Tier) III တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်, ပုၤတၢ်တၢ်မၤစၢၤဂံၢ်ထံးတဖၣ် (Community Resources)) တၢ်ကြး မၤကွဲၣ် လိၣ်ကိၣ်အါန့ၣ်လီၤ။	အပတ်စဉ် ၄ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢကမၤဘၣ်ဒိ ကိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဃၢလၢ အတၢ်ပူၤဖျဲးဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အါန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကထုးထီၣ်ကွၢ်ပုၤကွဲၣ်လၢကိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဃၢလၢ မၤလၢ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး အါအါသီအိၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒ်သိးအါန့ၣ် ကပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကဘၣ်ဆဲတလဲတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒးဟးထီၣ်ကွၢ်ပုၤကွဲၣ် ဆူကိၣ်အဂၤတဖျၢၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အဂၤတၢ်လၢ အကဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ် တၢ်မၤအကျဲၤအကျဲၤ လၢကသိၣ်လိ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ။

တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အပတီၢ် 1	အပတီၢ် 1	အပတီၢ် 2	အပတီၢ် 3	အပတီၢ် 4	ပုၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ခီၣ်ဆၢ
တၢ်လံာ်အိၣ်လီၤအိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးဒီးကွဲးဆဲးပုၤဂၤအတၢ်ကွဲးတၢ်ဆိကမိၣ် တၢ်တတိၤတၢ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးလၢလၢတကပၤ လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး၊ ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟံပနီၣ်၊ တၢ်ကွဲးဒီးကွဲးဆဲး ပုၤဂၤအတၢ်မၤဘၣ်ဃး ကွဲးဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးစဲး တဖၣ်၊ ဒီး တၢ်စူးကါ ပုၤအဂၤတဂၤအတၢ်ကွဲး အတၢ် ဆိကမိၣ်	•	•			
တၢ်မၤတံာ်တၢ်တၢ်မၤလိတၢ်ဒီး/တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးအဂၤ လၢအမၤတံာ်တၢ် ကွဲးဆၢခိၣ်ဃးတဖၣ်	•	•			
တၢ်တယုးယီၣ်ဟံကဲ ပုၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤ/ပုၤအဂၤတဖၣ် တၢ်စူးကါတၢ်စဲးတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤလၢတဆဲးတလၢ မ့တမ့ၢ် ဒုးန့ၣ်ဟံဖျါထီၣ် တၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ယုးယီၣ်ဟံကဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်စူးဆဲးလၢ	•	•			
တၢ်န့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်ဃုာ်လၢတၢ်တဲအါလီၤသး တၢ်ဘၣ်ကံာ်ကုၢ်အပုၤ တၢ်မၤတံာ်တၢ် ကွဲးဆၢခိၣ်ဃး၊ ခီဖျါ တၢ်န့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်ဃုာ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်လီၤဘီၣ်လီၤလၢအကလုာ် သိၣ်ဒိၣ် လၢအပၣ်ဃုာ်ဝဲဒီး တၢ်ကတိၤ ဟးဂီၢ်ပုၤအလၢကပီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်တဲသကိးတၢ်လၢ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဘၣ်ကံာ်ကုၢ်လၢနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၢ်သ့	•	•			
တၢ်ဟံတုၤဆူတၢ်မၤလိစဲးခဲတလၢ/တၢ်သမံသမီးဘျီၣ်သတူၢ်ကလံာ် တၢ်ဟံတုၤဆူတၢ်မၤလိစဲးခဲတလၢ၊ ဒ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤလၢ နီၢ်တကၢ်စုာ်စုာ် အကွဲ တၢ်မၤအကျါအကျဲ မ့တမ့ၢ် ကွဲးအပုၤမၤတၢ်ဖိ ထံၣ်န့ၣ်အီၤဖဲ ဘျီၣ်အကျဲစၢၤ ဖဲတၢ်ဒိဒါလွဲလၢတၢ်ဟံန့ၣ်တုၤစဲးခဲ ဝံၤအလီၤခဲ	•	•			တအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံပတုာ်ကွံာ်လၢကွဲးအကျဲ လၢ တၢ်မၤကမၢ် တၢ်ထီၣ်ကွဲးတၢ်ဘျဲတဖၣ် အဂီၢ်ဘၣ်၊ တၢ်ကဘၣ်လူၤဟံမၤထွဲ OPS တၢ်ထီၣ်ကွဲးလဲၣ်လီၤ
တၢ်တလူၤဟံမၤထွဲ တၢ်ဒုးဃာ် ပုၤကွဲးမိ တလူၤဟံမၤထွဲ တၢ်ဒုးဃာ်လၢတၢ်န့ၣ်လီၤအီၤ၊ လၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဟံပနီၣ်အီၤဖဲ တၢ်ထီၣ်ကွဲးအမုၢ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ကွဲးပုၤဝံၤအလီၤခဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်	•	•			
တၢ်စူးကါ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ် တၢ်လီၤကဝီၤလၢတဘၣ်ဘျီၣ်ဘၣ်ဒါ ပုၤကွဲးမိဟးထီၣ်လၢ တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်လီၤကဝီၤအကျဲ ဖဲတၢ်ထီၣ်ကွဲးအမုၢ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်၊ စူးကါ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ် ခးကွဲး လၢကျဲလၢ အတလီၤပလီၤဒီး ပုၤဟ့ၣ် လီၤခးကွဲး အတၢ်ပညိၣ်ဘၣ်	•	•			
တၢ်ကူတၢ်သီးလၢအတၢ်ကြးတဘၣ် တၢ်ကူသီးတၢ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်စုဆူခိၣ်တကး၊ ကသံၣ်မုၤဘျီၣ်၊ သံးခိၣ်ကိၤ၊ တၢ်ဒုၣ်ဒုၣ်စဲးအါ၊ တၢ်ဆိၣ်တၢ်ထွဲ တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်စဲးကတိၤလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ဟ့ၣ်သးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်တူၢ်လီၤအီၤဖဲကွဲးတသ့ဘၣ်. ကွဲးမိ တၢ်ကူတၢ်သီး ဒီး နီၢ်ကစၢ်တၢ်အိၣ်ဖျါ၊ ကဘျီၣ်ပၤ 25	•				
တၢ်စဲးတၢ်ကတိၤလၢ အတၢ်ကြးတဘၣ် တၢ်စူးကါ တၢ်စဲးတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်တဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တၢ်ကြးတဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ်လၢကွဲးအပုၤ	•				
တၢ်တဒိကန့ၣ်/တၢ်တလူၤဟံမၤထွဲ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢတၢ်မုၢ်လၢကွဲးစိအီၤတဖၣ် တၢ်လီၤတုာ်လီၤကကံာ် လၢကလူၤဟံမၤထွဲ ကွဲးပုၤမၤတၢ်ဖိ အတၢ်န့ၣ်လီၤတဖၣ် ဖဲ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးအခဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢ ပုၤကွဲးမိ အတၢ်မၤကဲထီၣ်လီၣ်ထီၣ်တၢ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဘၣ်ဒိ အတၢ်မၤလိ	•	•	•		
တၢ်တလူၤဟံမၤထွဲဝဲ လီၤတဲစိစိစုာ်/နီၢ်ကစၢ် အံၤလဲးထီၣ်န့ၣ်ပီးလီၤ တၢ်မုၢ်လၢကွဲးစိတဖၣ် တၢ်တလူၤဟံမၤထွဲ ကီၢ်ရဲၣ် ကွဲးလီၤကဝီၤအတၢ်မုၢ်လၢကွဲးစိဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်စူးကါ လီၤတဲစိစိစုာ်တဖၣ် ဒီး နီၢ်ကစၢ်အံၤလဲးထီၣ်န့ၣ်ပီးလီၤတဖၣ်၊ လၢအ လီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ် အတၢ်ခီၣ်ဆၢ ကွဲး လီၤတဲစိစိစုာ်/PED တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်လၢပုၤကွဲးမိအဂီၢ်၊ ကဘျီၣ်ပၤ 26	•	•			
တၢ်ဟံပတုာ်သိလုၢ်, တၢ်တဟ့ၣ်ခွဲး တၢ်ဟံပတုာ်သိလုၢ် လၢတၢ်တဟ့ၣ်ခွဲးအလီၤ ဖဲကွဲးကရၢ်အပုၤ	•				
တၢ်ဃုာ်ကွဲး ဟံၣ်ဖိဃိဖိ ဒီး ကွဲးခိၣ်န့ၣ်ပုၤဘၣ်မုၤဘၣ်ဒါတဖၣ် ခဲခီၤလၢတသ့ၣ်ညါဝဲ ပုၤကွဲးမိအိၣ်ဖဲလဲၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွဲးမိဂ့ၢ်လီၤလၢ ကထီၣ်ကွဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိ	•	•			တအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံပတုာ်ကွံာ်လၢကွဲးအကျဲ လၢ တၢ်မၤကမၢ် တၢ်ထီၣ်ကွဲးတၢ်ဘျဲတဖၣ် အဂီၢ်ဘၣ်၊ တၢ်ကဘၣ်လူၤဟံမၤထွဲ OPS တၢ်ထီၣ်ကွဲးလဲၣ်လီၤ

လၢတၢ်မၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတလီၢ်လီၢ်အဂီၢ်, ကွၢ် ကဘျးပၤ 14, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ခီဆၢအပတီၢ်, ကွၢ် ကဘျးပၤ 6
လၢတၢ်ကတိၤအခိပညီလၢတၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီခဲလၢာ်အဂီၢ် တၢ်ဃုထီၣ်အိၤလၢဝီၢ်ဩအခိပညီအပူၤ, စးထီၣ်ဖဲ ကဘျးပၤ 15 သ့လီၤ.

အပတ် ၂
တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤ
တၢ်ဒီး
တၢ်ခိဆၢတဖၣ်

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အစၣ်အံၤ
တၢ်တမ့ၢ်လၢ်အီၤလၢ ကဘၣ်
လၢပွဲၤ, မ့တမ့ၢ် OPS ကွဲၤလၢ်
အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကန့ၣ်
လီၤမၤန့ၣ် တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤ
လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.
ကွဲၤအပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကယုတုၤ
လၢကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တၢ်န့ၣ်
လီၤမၤစၢၤတၢ်(တဖၣ်) လၢအဖျါ
လၢအတုၤလီၤတီၤလၢ လၢက
ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟ်သးလၢ
အဂ့ၤလၢ ကွဲၤဖိတဂၤလၢ အအိၣ်
လၢတၢ်အိၣ်သးလီၤဆိတခါ
အဖီလၢ်န့ၣ်လီၤ.

အပတ် ၂ တၢ်န့ၣ်လိမၤစၢၤတၢ်ညိၣ်န့ၣ် ဟံၣ်သ့ၣ်ဒီး ပုၤမၤတဖၣ်လၢအဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတၢ်, လၢဖဲကွဲၣ်မ့ၢ်ကွၢ် ဒီး လၢပုၤတၢ်အပူၤမ့ၢ်ကွၢ် ခံၣ်လိာ်, ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤ ဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်လိမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် ပညိၣ်ဝဲလၢ ကမၤဒၢအိၣ်တၢ် ပုၤကွဲၣ်တဖၣ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်ထီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအဖီခိၣ်, ဒီး တၢ်လဲၤဒီဖျိ လၢအဂ့ၢ်ဖဲကွဲၣ် ဂီၤသး တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သး လၢအတၢ်ကြၢၤတဘၣ်လၢ ကဆဲးမၤ အသး မ့တမ့ၢ် အကနး အိၣ်တဖၣ် ကစုၤလိာ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်သုဉ်သုဉ်တၢ်ကစူးကါၣ် ကတီၢ်ဗျဉ်တၢ်ဟံပ်တုာ် မ့ၢ်လၢ၊ န့ၢ်တၢ်ဂၤတုာ်တၢ်ဟံပ်သုဉ်ဟံသးအန့ဆၢဉ်အံၤအသီၤ မ့တမ့ၢ်
မၤအသးတလီၢ်လိၢ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်တဘျုးဘျီတဒီ, တၢ်တိၣ်မၤမၤတၢ်တိာ်ကျဲၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤမၤတၢ်
တၢ်ဟံပ်သုဉ်သးတၢ်တိာ်ကျဲၤ (Behavior Intervention Plan -BIP) ကဘဉ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢ၊ အပတီၢ် ၂ တၢ်မၤကမၢၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ကပၣ်ဃုၣ်ဒီး၊ ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟံပနီၣ်-

- [illegible]

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အပတီၢ်ဒီးတၢ်ခိဆၢတဖၣ်

အပတ်စီ ၁ တန်နီလီမေစာတၢ် ပညိၣ်လၢကသိၣ်လီ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး အဂၢ တဖၣ် ဒ်သးပုၤကွဲဖိတဖၣ် မၤလိန့ၢ် ဒီး ဟံဖျါထီၣ် တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအပူၤဖျး၊ ယူးယီၣ်ဟံကတဲာ်ဒီး သုဟံမ့ၢ်ဒါသ့န့ၣ်လီၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ အိၤ လၢကတၢ်ကျဲးစးမၤကွၢ် တၢ်သိၣ်လိအကလုာ် ကလုာ် ဒီး တၢ်မၤလိတီၤဒး တၢ်ပၤဆူရဲၣ် ကျဲးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲးခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.	အပတ်စီ ၂ တန်နီလီမေစာတၢ်ညါန့ၢ် ပာ်ဃုာ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဆိၣ်ထွဲ မၤစာတၢ်၊ လၢဖဲကွဲမ့ၢ်ဂ့ၢ် ဒီး လၢပုၤတဝၢအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ခံၤလီၤ, ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤ ဆူရဲၣ်ကျဲးတၢ်န့ၣ်လီၤ. တန်နီလီမေစာတၢ်တဖၣ် ပညိၣ်ဝဲလၢ ကမၤအါထီၣ် ပုၤကွဲဖိတၢ်သ့ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်ထံၣ်တၢ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအဖီခိၣ်, ဒီး တၢ်လဲၤဖီဖျါ လၢအဂ့ၢ်ဖဲကွဲ ဒ်သး တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအတကြးတဘၣ်လၢ ကဆဲးမၤ အသး မ့တမ့ၢ် အကနး အါထီၣ်တဖၣ် ကစ့ၤလီၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
အပတ်စီ ၃ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ကပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ် ပုၤကွဲဖိ လၢ ကိန့ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢလၢကတီၢ်ဖုၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢအအၢအသီအယီ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢ, တၢ်ဟံပတၢ်ကတီၢ်ဖုၣ် အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဟံပနီၣ်အိၤတသ့ဖဲအသ့ ဖဲတၢ်ယုၣ်လီၤဘျါတၢ် တၢ်ဟံသ့ၣ် ဟံသးအံၤဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိၣ်ဟံပတၢ် မ့ၢ်မၤအသးတလီၤလီၤ န့ၣ်, တၢ်တီၢ်ကျဲးလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစာ အဂီၢ် (အိၤ တၢ်နီလီမေစာဆိတၢ်တီၢ်ကျဲး (Early Intervention Plan), တၢ်တီၢ်စၢမၤစာပုၤကွဲဖိကရွၢ် (Student Assistance Team), မ့တမ့ၢ် MTSS-B ထီၣ်ယၢ် (Tier) II မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ယၢ် (Tier) III တၢ်နီလီ မၤစာတၢ်, ပုၤတဝၢ တၢ်မၤစာဂံၢ်ထံးတဖၣ် (Community Resources) တၢ်ကြး မၤကထီၣ်လိၣ် ထီၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ.	အပတ်စီ ၄ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢကမၤဘၣ်ဒိ ကိန့ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢလၢအတၢ်ပုၤ ဖျါဒိခိၣ်ကလံာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အံၤန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကထုးထီၣ်ကွၢ်ပုၤကွဲဖိလၢကိန့ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢလၢ မ့ၢ်လၢ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး အအၢ သီသီအယီန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒ်သးအံၤန့ၣ် ကပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကဘၣ်ဆိတလဲတလဲလီၤတၢ်ကျဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်ပုၤကွဲဖိ ဆူကွဲအဂၢ တဖျါ မ့တမ့ၢ် ဆူ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး အဂၢတခါ လၢအကဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ် တၢ်မၤ အကျိၤအကျိၤ လၢကသိၣ်လိ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

အပတ်စဉ် 3

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ဒီး
တၢ်ခိၣ်ဆၢတဖၣ်

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အစၢၣ်အံၤ
တၢ်တမ့ၢ်လၢ်အီၤလၢ ကဘၣ်
လၢပွဲၤ, မ့တမ့ၢ် OPS ကိုဲခဲလၢ်
အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကန့ၣ်
လီၤမၤန့ၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤ
လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.
ကိုဲအပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကဃုကျဲ
လၢကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တၢ်န့ၣ်
လီၤမၤစၢၤတၢ်(တဖၣ်) လၢအဖျါ
လၢအတုၤလီၤတီၤလၢ လၢက
ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟံသးလၢ
အဂ့ၤလၢ ကိုဲဖိတဂၤလၢ အအိၣ်
လၢတၢ်အိၣ်သးလီၤဆိတခါ
အဖီလၢ်န့ၣ်လီၤ.

အပတ်တို 3 တာ်မးကမုာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ကပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ် ပုၤကွီုဖိ လၢ ကွီုန့ၣ်ခိၣ်ဃၢၤလၢကတီၢ်ဖျၢ မ့ၢ်လၢ တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအအၢအသီအဃိန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢ, တၢ်ဟံၣ်ပတုာ်ကတီၢ်ဖျၢ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤတသ့ဖဲအသ့ ဖဲတၢ်ဃုာ်လီၤဘျၢဘၣ် တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးအံၤဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဟံၣ်ပတုာ် မ့ၢ်မၤဝံၤမၤက့ၤအသးန့ၣ်, တၢ်ကြးဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတၢ်တိကျဲၤ (တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်သးတၢ်တိကျဲၤ (Behavior Intervention Plan), တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤပုၤကွီုဖိကရူၢ် (Student Assistance Team)) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢ အပတီၢ် 3 တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ကပၣ်ဃုာ်ဒီး ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟံပနီၣ်-

- တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် လၢ အပူၤကွၢ်အပတီၢ်ခဲလၢက
- မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်) တၢ်မၤဃုၣ်မၤသကိး [တၢ်ကလိၣ်ဘၣ် မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဖဲတၢ်က့ၢ်န့ၣ်လီၤ-ကဒါက့ၤလၢတၢ်ဟံပတုၣ်]
- တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤ (တၢ်န့ၣ်လီၤ ကျဲၤစၢၤ တၢ်ဟံသ့ၣ်သးတၢ်တီၢ်ကျဲၤ (Behavior Intervention Plan), တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤပှၤက့ၢ်ဖိကဏ္ဍီၤ (Student Assistance Team))
- တၢ်သမံသမိး တၢ်စူးကါကသံၣ်မူၤဘျီး
- တၢ်တၢ်ပီၣ်ဝဲသကိးတၢ်ဒီး ပှၤစဲၣ်နီၤလီၤဆီ လၢတၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး
- တၢ်မၤန့ၣ်ကဒါက့ၤခြံးဒူး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Credit recovery program)
- တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိး
- တၢ်ဘျီတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ပၣ်ဃုၣ်ဒီး ကိၣ် ဒီး ပှၤတဝၢ တၢ်မၤစၢၤ
- တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးက့ၤဒီး ပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မုဘၣ်ဒါ (ဒ်လိၣ်ဘၣ်အသိး)

တၢ်န့ၢ်လိၤမၤစၢၤတၢ်အပတီၢ်ဒီးတၢ်ခိဆၢတဖၣ်

အပတ်စဉ် ၁ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ် ပညိၣ်လၢကသိၣ်လီၤ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး အဂၤတဖၣ် ဒ်သိးပုၤကွိၣ်ဖိတဖၣ် မၤလီၤန့ၣ် ဒီး ဟံဖျါထီၣ် တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအပူၤဖျး၊ ယူးယိၣ်ဟံကတၢ် ဒီး သ့ဟံးမူဒါသ့န့ၣ်လီၤ၊ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အီၤ လၢကကုၣ်ကျဲးစးမၤကွၢ် တၢ်သိၣ်လိအကလုာ် ကလုာ် ဒီး တၢ်မၤလီၤတဲးဒီး တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ် ကျဲးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲးဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ။	အပတ်စဉ် ၂ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်ညိၣ်န့ၣ် ပုၤဃုာ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတၢ်၊ လၢဖဲကွိၣ်မံၤဂ့ၢ် ဒီး လၢပုၤတတၢအပူၤမံၤဂ့ၢ် ခံၤလိာ်၊ ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲးတၢ်န့ၣ်လီၤ။ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် ပညိၣ်ဝဲလၢ၊ ကမၤအါထီၣ် ပုၤကွိၣ်ဖိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်၊ တၢ်ထံၣ်တၢ်အဂုၤလၢတၢ်မၤလီၤမၤဒီးအိၣ်ဖိၣ်၊ ဒီး တၢ်လဲၤခီဖျိ လၢအဂ့ၤဖဲကွိၣ် ဒ်သိး တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအတကြးတဘၣ်လၢ ကဆဲးမၤ အသး မ့တမ့ၢ် အကနး အါထီၣ်တဖၣ် ကစ့ၤလီၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။
အပတ်စဉ် ၃ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ကပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထုးထီၣ်ကွိၣ် ပုၤကွိၣ်ဖိ လၢ ကိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဃၢၤလၢကတီၢ်ဖျါ မ့ၢ်လၢတၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢအအါအသီ အံၤပိန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မ့ၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢ၊ တၢ်ပဟံတၢ်ကတီၢ်ဖျါ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်၊ တၢ်ကဘၣ်ဟံပနီၣ်အါတသ့ဖဲအသ့ ဖဲတၢ်ယုၣ်လီၤဘၣ်တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးအံၤ ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါအါခါန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဟံပဟံ မ့ၢ်မၤအသး တလီၤလီၤန့ၣ်၊ တၢ်တီၢ်ကျဲးလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ အဂီၢ် (အိၣ်၊ တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤ ဆိတၢ်တီၢ်ကျဲး (Early Intervention Plan), တၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤပုၤကွိၣ်ဖိကန့ၢ် (Student Assistance Team), မ့တမ့ၢ် MTSS-B ထီၤယာ် (Tier) II မ့တမ့ၢ် ထီၤယာ် (Tier) III တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်၊ ပၤတဝၤ တၢ်မၤစၢၤဂံၢ်ထံးတဖၣ် (Community Resources)) တၢ်ကြးမၤကဲထီၣ် လီၤ ထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ။	အပတ်စဉ် ၄ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢကမၤဘၣ်ဒိ ကိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဃၢၤ အတၢ်ပုၤဖျးဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အါန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကထုးထီၣ်ကွိၣ်ပုၤကွိၣ်ဖိလၢကိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဃၢၤ၊ မ့ၢ်လၢ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး အါအါသီဒါအံၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒ်သိးအံၤန့ၣ် ကပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကဘၣ်ဆိတလဲတလီၤတၢ်ကျဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒးဖးထီၣ်ကွိၣ်ပုၤကွိၣ်ဖိ ဆုကိၣ်အဂၤတဖျၢ် မ့တမ့ၢ် ဆု တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး အဂၤတခါ လၢအကဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ် တၢ်မၤအကျါအကျါ လၢကသိၣ်လီၤ တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသး လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ။

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ဒီး
တၢ်ခိၣ်ဆၢတဖၣ်

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အစၣ်ရီၤအံၤ
တၢ်တမ့ၢ်လၢ်အီၤလၢ၊ ကဘၣ်
လၢပဲၤ၊ မ့တမ့ၢ် OPS ကိုဲခဲလၢ်
အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကန့ၣ်
လီၤမၤန့ၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤ
လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ၊
ကိုဲအပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကဃုကုၢ်
လၢကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် တၢ်န့ၣ်
လီၤမၤစၢၤတၢ်(တဖၣ်) လၢအဖျါ
လၢအတုၤလီၤတီၤလၢ၊ လၢက
ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟံသးလၢ၊
အဂ့ၤလၢ၊ ကိုဖိတဂၤလၢ၊ အအိၣ်
လၢတၢ်အိၣ်သးလီၤဆိတခါ
အဖီလၢ်န့ၣ်လီၤ၊

- တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢ အပူၤကွၢ်အပတီၢ်ခဲလၢၣ်
- မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်) တၢ်ဘီးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
- တၢ်ဟံပတုၣ်ကတီၢ်ယံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆီတလဲတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ
- တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်
 - ပှၤကွၢ်ဖိလၢအမလိ K-6 တီၤတဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ် တမ့ၢ်တၢ်ဟီၣ်ထွဲထီၣ်အဆဲး လၢတၢ်မၤကမၣ် **ပှၤကွၢ်ဖိ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ကျဲအဂီၢ်** ပူၤကွၢ် တၢ်မၤဒုးဟးထီၣ်အိၣ်ဒီးကွၢ်တၢ်စုကဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ဟံလီၤသးယါမနုၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဆုၤခီဆူ IEP ကရူၢ် (ပှၤကွၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတလၢတပှဲတဖၣ်) လၢတၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဟံၤဖျါထီၣ်တၢ်
- တၢ်မလိမၤဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအဂၤ
 - တီၤထီကွၢ် (9-12 တီၤ)
 - တီၤခၢၣ်သးကွၢ် (6-8 တီၤ)
- တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါ ဒီးပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါ (ဒ်လိၣ်ဘၣ်အသိး)

တၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အပတီၢ်ဒီးတၢ်ခိဆၢတဖၣ်

အပတ် ၁ ၁ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ် ပညိၣ်လၢကသိၣ်လီၤ တၢ်ဟံသုၣ်ဟံသး အဂၢၢ် တဖၣ် နံသးပုၤကွီုဖိတဖၣ် မၤလိၤန့ၢ် ဒီး ဟံဖျါထီၣ် တၢ်ဟံသုၣ်ဟံသး လၢအပူၤဖျး, ယူးယိၣ်ဟံကတိၢ်ဒီး သုဟံးမုၢ်သုန့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အီၤ လၢကကွဲးကျဲးစးမၤကွၢ် တၢ်သိၣ်လီၤအကလုာ် ကလုာ် ဒီး တၢ်မၤလိၤတီၤဒၢးတၢ်ပၤဆုၣ်န့ၣ် ကျဲးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲးခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.	အပတ် ၁ ၂ တာ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်ညိၣ်န့ၢ် ပာ်ဃုာ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတၢ်, လၢဖဲကွီုမ့ၢ်ဂ့ၢ် ဒီး လၢပုၤတၢ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ခံခါလီၢ်, ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤ ဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲးတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် ပညိၣ်ဝဲလၢ ကမၤအါထီၣ် ပုၤကွီုဖိတၢ်သ့ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်ထံၣ်တၢ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိၤမၤဒီးအဖီခိၣ်, ဒီး တၢ်လဲၤဒီဖျါ လၢအဂ့ၢ်ဖဲကွီု နံသး တၢ်ဟံသုၣ်ဟံသး လၢအတကြးတဘျီလၢ ကဆဲးမၤ အသး မ့တမ့ၢ် အကနး အါထီၣ်တဖၣ် ကစ့ၤလီၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
အပတ် ၁ ၃ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ကပာ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထုးထီၣ်ကွီု ပုၤကွီုဖိ လၢ ကွီုန့ၣ်သိၣ်ဃၢၤလၢကတီၢ်ဖုၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဟံသုၣ်ဟံသးလၢအအအသီအယီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢ, တၢ်ဟံပတုာ်ကတီၢ်ဖုၣ် အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဟံပနီၣ်အီၤတသ့ဖဲအသ့ ဖဲတၢ်ဃုာ်လီၤဘျီတၢ် တၢ်ဟံသုၣ် ဟံသးအံၤ ဘၣ်ဘျီးဘၣ်အါအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဟံပတုာ်တလီၤလီၤန့ၣ်, တၢ်တံာ် ကျဲးလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ် (အဒိ. တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်တံာ်ကျဲး (Early Intervention Plan), တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤပုၤကွီုဖိကလူာ် (Student Assistance Team), မ့တမ့ၢ် MTSS-B ထီၤယျာ် (Tier) II မ့တမ့ၢ် ထီၤယျာ် (Tier) III တၢ်နု်လီၤမၤစၢၤ တၢ်, ပုၤတၢ်တၢ်တၢ်မၤစၢၤဂံၢ်ထံးတဖၣ် (Community Resources)) တၢ်ကြး မၤကထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.	အပတ် ၁ ၄ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢကမၤဘၣ်ဒိ ကွီုန့ၣ်သိၣ်ဃၢၤအတၢ်ပူၤ ဖျးဒိၣ်ဒိၣ်ကလံာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အံၤန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကထုးထီၣ်ကွီုပုၤကွီုဖိလၢကွီုန့ၣ်သိၣ်ဃၢၤ မ့ၢ်လၢ တၢ်ဟံသုၣ်ဟံသး အါအါ သီသီအယီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ နံသးအံၤန့ၣ် ကပာ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကဘၣ်ဆိတလဲတလီၤတၢ်ကျဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုးဟံးထီၣ်ကွီုပုၤကွီုဖိ ဆူကွီုအဂၢၢ် တဖျါ မ့တမ့ၢ် ဆူ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးအဂၢၢ်တခါ လၢအကဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ် တၢ်မၤ အကျိၢ်အကျဲး လၢကသိၣ်လီၤ တၢ်ဟံသုၣ်ဟံသး လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

2025-26 Omaha ကမ္ဘာ့ကိုတဖန် ပုၤကိဖိတ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး

တၢ်မၤကမၢၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အပတီၢ် 4	အပတီၢ် 1	အပတီၢ် 2	အပတီၢ် 3	အပတီၢ် 4	ပှၤပၤဆှၢၣ်ရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ခီဆၢတဖၣ်
တၢ်ဒွဲၣ်အူတၢ် တၢ်ဟံလီၤတၢ်ပညိၣ်သၢမနၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကံးကျဲးစးဒွဲၣ်အူအိၣ်တၢ် ဖဲ မ့တမ့ၢ် လၢကွဲၤတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် အဖီခိၣ်		•	•	•	တၢ်ကဆဲးကျဲၤ ပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ရဲၣ်ကျဲၤမၤ တၢ်မၤပျဲၤမၤဖး တၢ်သမံသမံး
တၢ်မၤဆူးမၤဆါနီၢ်ခိမိၢ်ပှၤ တုၤလၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး (တၢ်ဟံလီၤသးသၢမနၤ) တၢ်မၤဆူးမၤဆါ ပှၤအဂၤတဂၤ, ပၣ်ဃုာ်ဒီး ပှၤမၤတၢ်ဖိ, ဖဲပှၤကွဲၤဖိသ့ၣ်ညါဒီးတၢ်လီၤသးသၢမနၤ လၢတၢ်စူးကျါဂံၢ်ဘါ လၢအမၤဆူးမၤဆါပှၤ			•	•	တၢ်ကဆဲးကျဲၤ ပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ
တၢ်နီၤလီၤ တၢ်ဆါ, တၢ်ရၤလီၤ, တၢ်လီၤသးလၢကရၤလီၤ, မ့တမ့ၢ် ကျဲးစးမၤတၢ်လၢကရၤလီၤ တၢ်ထံတၢ်နီၤလၢအပၣ်ဒီးသံးတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်မူဘၣ်ဒီးလၢတၢ်တြီအိၣ်/တၢ်တြီလၢတၢ်ကမၤဒီးဟံထွဲအိၣ်			•	•	တၢ်ကဆဲးကျဲၤ ပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ
တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်လၢတမ့ၢ်တတီၢ်/တၢ်မၤပျဲၤမၤဖးလၢတၢ်ဒီးမ့ၣ်ပီၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤတံာ်တၢ်အအၢသီသီလၢကွဲၤဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤ ဒီး/မ့တမ့ၢ် ဒုးလီၤဘၣ်ပှၤကွဲၤဖိတဖၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ် ခီဖျိမၤတၢ်ဟံဖျါလၢအတမ့ၢ်တတီၢ် မ့တမ့ၢ် မၤသီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်		•	•	•	တၢ်ကဆဲးကျဲၤ ပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ
ကျိတၢ်စုကဝဲၤ သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်လီၤအသးသၢမနၤ လၢကအိၣ်ဒီး, စူးကျါ မ့တမ့ၢ် ရၤလီၤကျိတၢ်စုကဝဲၤ ဒ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဟံဖျါအိၣ်လၢ 18 U.S. ခိး(ဒ) တၢ်သိၣ်တၢ်သီနီၣ်ဂံၢ် 921 ကွၢ် တၢ်ဟံဖျါဘၣ်ဃးဒီးကျိတၢ်စုကဝဲၤ လၢ ဝီၢ်ဩအိၣ်ပညိၣ်, ကဘျးပၤ 20					ဖဲၣ်ဒရၢၣ်သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတခါ စုာ်စုာ်ဟံဖျါဝဲအသိး, တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ် လၢကွဲၤ လၢတၢ်မၤလိလံာ်န့ၣ်လံာ်လိတန့ၣ် အဂီၢ်, တၢ်ကဆဲးကျဲၤ ပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ရဲၣ်ကျဲၤမၤ တၢ်မၤပျဲၤမၤဖး တၢ်သမံသမံး
တၢ်မၤဆူးမၤဆါ လၢမုၢ်ခွဲၤသ့ၣ်ထံးတကပၤ တၢ်မၤဆူးမၤဆါ လၢမုၢ်ခွဲၤသ့ၣ်ထံးတကပၤ လၢအခိၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် ခံပတီၢ်တပတီၢ် ၆ တၢ်ဒုးန့ၣ်ဟံဖျါအိၣ်လၢ Nebraska သဲစး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ 28-319 တုၤ 28-320.01 ကွၢ် ဝီၢ်ဩအိၣ်ပညိၣ်, ကဘျးပၤ 20				•	တၢ်ကမၤ တၢ်ဆိတလဲတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤ လၢ အယံးဒီး ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွဲၤ/တၢ်ကဆဲးကျဲၤ ပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ/တၢ်ဟံဖျါထီၣ်ဆူ OPS Title IX ပှၤပၤဆှၢၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်
တၢ်စုကဝဲၤ (တမ့ၢ်ကျိတၢ်စုကဝဲၤဘၣ်) သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်လီၤအသးသၢမနၤ လၢကအိၣ်ဒီး, ဖိာ်, ရၤလီၤ, မ့တမ့ၢ် စူးကျါ ဒီ မ့တမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲၤလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ် တမံလၢလံာ် ကွၢ် ဝီၢ်ဩအိၣ်ပညိၣ်, ကဘျးပၤ 21, လၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤဒီးတၢ်ဟံဖျါတၢ်အိၣ်ပညိၣ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်စုကဝဲၤ			•	•	တၢ်ကဆဲးကျဲၤ ပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ရဲၣ်ကျဲၤမၤ တၢ်မၤပျဲၤမၤဖး တၢ်သမံသမံး

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ခိဆၢအပတၢ်အဂီၢ်, ကွၢ် ကဘျံးပၤ 6.

တၢ်ကတိၤအိၣ်ပၣ် အလၢအၣ်၊ လၢတၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်လၢအၣ်၊ တၢ်ယုၣ်အိၣ်လၢ၊ ဝီၣ်သိၣ်အိၣ်ပၣ်၊ စးထီၣ်လၢ၊ ကဘျးပၤ 15.

တၢ်မၤကမၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်လီၤလီၤ

ဘဉ်းသးဒီး တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဖဲအပတီၢ်တပတီၢ်လၢ်လၢ်, တၢ်အံၤဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘဉ်သးဒီး ပုၤကွဲၣ်မိမၤကမၢ် တၢ်သိၣ် တၢ်သီ တခါဃီ, မ့တမ့ၢ် လီၤကၢ်လိာ်သး, တဘျူးဘျီ ဖဲတၢ်ထီၣ်ကွဲၣ်တၢ်မၤလိၣ်န့ၣ်တန့ၣ်ဃီ အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်မၤအသးဒ်သီးအံၤအပူၤ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ် တၢ်သီတလီၢ်လီၢ်န့ၣ်တၢ်ကဟံပနီၣ်အါထီၣ်အီၤဒ် တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ခံပတီၢ်တပတီၢ် အသးလီၤ. တၢ်မၤ ကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတလီၢ်လီၢ် န့ၣ် တၢ်တစူးကါအီၤဒ် တၢ်မၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အခိၣ်ထံးတပတီၢ် မ့တမ့ၢ် ထဲတခါခါအသးဘဉ်. ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်မၤကမၢ် တၢ်တလီၢ်လီၢ် အံၤ ကဘဉ်တၢ်နီၤဆါအီၤလၢအပတီၢ်ထီထီၣ် အါန့ၣ်ဒီး တၢ်ဒုးန့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ ပုၤကွဲၣ်မိမၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဘျီ အံၤန့ၣ်လီၤ.

တံအံ့လံာ်ဆိးကွ၊ လာအတနးအါအါဘဲ

တံအံ့လံာ်ဆိးကွလံာ်သးလာ အတမးဘဲဒ်ဘဲသး မုတမု မဟံတံတံ ကို နှော့ဒ်ခိဒ်ဃးဒ်ခိဒ်မု၊ မုတမုလဲ တံအံ့လံာ်ဆိးကွလံာ်သးအံ့ပတံဒ်ဘဲ ဘဲဒ်ဒီး၊ တံအံ့လံာ်ဆိးကွလံာ်သး တကလံာ်လံာ် လာအနး မုတမု တနးကွဲဆိး ဘဲသ့တံတံအံ့၊ တံကဟံအံ့တံကမု ဒ်ခိဒ်ခိဒ်မု ပုဂံကွဲတံတော်အံ့လံာ်ဆိးကွ လံာ်အသးတမု မုတမုတံ အဲသ့တံတံအံ့လံာ်ဆိးကွလံာ်အသးမဲ ကိုအပုမဟံ ဖိ ဟံလံတံကလံာ်လာအဲသ့တံတံအဲခါန့လီ။

တံစူးကါကမုဒ် ခိဒ်ဖျူထာ်၊ ဒဲးကူးတံာ်(လ) ပီးလီ မုတမု ပုာ်ဘျးစဲ

တံစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ်၊ ဒဲးကူးတံာ်(လ)ပီးလီ၊ လာတံစူးကါနီကစံာ်ပုာ်ဘျးစဲ မုတမု လံာ်ကဝီပုာ်ဘျးစဲ မုတမု လံာ်ကဝီ၊ အထာ်နးပုာ်ဘျးစဲ၊ မုတမုဒဲးကူးတံာ်ဘဲလံာ်ဆိး ဒီး တမုတမုဒဲးကူးတံာ်ဘဲ၊ ဒီးကဘဲဒ်မဲလံာ်သးဒီး ဒီး ဘဲတံမးအီလဲ Omaha ကမုာ် ကို အတံပညိာ်တနီကွဲန့လီ။ တံမုစူးကါ တံမဲလံာ်လံာ် တဘဲလံာ်မဲလံာ်သး ဒီးတံပညိာ်သ့တမုအံ့န့ တံတြိယာ်အီန့လီ။ ခိဒ်ဖျူထာ်တမု ဒီး ပုာ်ဘျးစဲလဲ အဘဲထွဲလဲတံ၊ တံဆဲးကူးဆဲးကူး၊ တံသ့တံတံတမု၊ တံပဟံဒ်ဒဲဒီး ပီးလီလဲ အဆူဒ်တံ၊ စဲးစဲကူးတမု၊ စဲးစဲကူး(န)တံတမု၊ တံပီးတံလီလာအဘဲထွဲလံာ်သးအဂါ တမု မုတမု ပီးလီအကူအနီတမု (တံကီးစုာ်ကီးအီဒ်အမု "ခိဒ်ဖျူထာ်တံပီးတံလီ") လာမုကီးရဲကွဲလံာ်ကဝီအတံန့လီ။ ကီးရဲကွဲလံာ်ကဝီ အိဒ်ဒီးခွဲယံအလာအပုာ်လာ ကပဆူဝဲ ကိုတံဖိတံလံာ်သ့တမုအံ့ဒီး ပုဂံကွဲသ့တမု တကြးဆဲးကမုဒ်လဲ အဲသ့တံအနီကစံာ်အတံဂုာ် ဘဲထွဲဒီးအဲသ့တံအတံစူးကါဝဲ ခိဒ်ဖျူထာ်တံပီးတံလီ တမုဘဲ မုတမုတံမဲလံာ်ကဝီကီးရဲကွဲလံာ်ကဝီအတံဖိတံလံာ် လာ ကိုမး တံပုထံာ် သ့ညါဒီးတံသမဲသမဲတဘျီလံာ်လံာ်အမဲ န့လီ။ တံပုထံာ်သ့ညါ ဒီးတံသမဲ သမဲတမုအံ့ ပုာ်ဃုာ်ဒီး ဘဲဆဲးကမုတံမဲလံာ်ဟံပနီ အံ့လဲးတြိနး အမု(လ)၊ တံန့လီ။ စူးကါအထာ်နး၊ တံန့လီစူးကါ ပုာ်ဘျးစဲ၊ တံပဟံကီးယံာ်လံာ်တြိ ဒီး တံဆူဒ်၊ ဒီး တံစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ်လံာ်ကစံာ်အဂါ တံမဲလံာ်လံာ်၊ တံဆဲးကူးဆဲးကူး၊ ဒီး တံပဟံ ဒဲဒီးပီးလီတမု လာတံစူးကါအီလဲ အဘဲထွဲဒီး ခိဒ်ဖျူထာ်တံပီးတံလီတမုအံ့ န့လီ။ ပီးလီသ့တမုအံ့ မုမုပီးလီလာ အဘျးစဲဒီး ကီးရဲကွဲလံာ်ကဝီပုာ်ဘျးစဲဒီး၊ တံသ့တမုအံ့ ကအိဒ်ဒဲဒဲဒဲလဲ တံစူးကါလာတံကွဲလံာ်သ့အပတံလီစဲအမဲ ဃုာ်စုာ်ကီး BYOD (ယံာ် နီနီကစံာ်ပီးလီဒဲဒဲ) တံန့ကွဲတမုလဲ တံပဟံနီနီအီဒ်ဖျူ BYOD ကိုတမုန့လီ။ ပုဂံကွဲသ့တမုအံ့ အိဒ်ဒီးမုဒဲလဲ တံစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ် တံပီးတံလီတမုလဲ အဘဲတံမးန့အံ့ မုတမု ခိဒ်ဖျူ အဲသ့တံ အနီကစံာ်မဲလဲ လာအဲသ့တံ မုအိဒ်လဲ ကိုမုဂုာ်ပုာ်မုဂုာ်အဲခါန့လီ။ ပုဂံကွဲသ့တမု ကဘဲဟံမုဒဲ ဘဲဃး တံဂုာ်တံကွဲလဲသ့တမုလဲ အအိဒ်လဲ ခိဒ်ဖျူထာ်အလံာ်တြိလဲ တံဟံလီ အဲသ့တံန့လီ။

ပုဂံကွဲတမုလဲ၊ အစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ်တံပီးတံလီ ဒ်သး ကနံလီစူးကါ အထာ်နး၊ တံခိဒ်ခိဒ်ဘီခိဒ်ဖျူထာ်ပုာ်ဘျးစဲသ့တမု န့လီစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ် ဒီးတံဆဲးကူးဆူပုာ်လာအအိဒ်လဲ၊ တံခိဒ်ခိဒ်ဘီဘဲသ့တမုန့လီ။ ပုာ်ယံသန့လာအအိဒ်လဲ အထာ်နးအမဲခိဒ်သ့တမု ပုာ်ဃုာ်ဒီး တံလာတမု သဲစး၊ တံတကြးတဘာ်၊ တံကတီးဟးဂါတံ၊ တံတမုတတီ မုတမု တံသ့တမုလဲ တဘဲဘျီဘဲဒ်တမုန့လီ။ Omaha ကမုာ်ကွဲ တဟံ တံပုလဲ ပုဂံကွဲသ့တမု ကနံလီဒီးန့ဘဲ တံသ့တမုလဲတဘဲဘျီ ဘဲဒ်ဒီး တံအံ့ပဟံယံာ် ခိဒ်ဖျူထာ်ဒဲပုာ်တံရဲတံကွဲ (software) လဲ တံဒဲးအိဒ်ထီဒ်အိဒ်သး ကတြိယာ် ပုဂံကွဲ န့လီစူးကါတံဖိတံလံာ် ဒ်သးအံ့ တမုန့လီ။ Omaha ကမုာ်ကွဲတမု သ့ညါပဟံနီနီစုာ်ကီးလဲ တံအံ့ ပဟံ တံဂုာ်တံကွဲလဲ အအိဒ်လဲ ခိဒ်ဖျူထာ် တံမးအကျါအကျါ အဂါ တမု တသ့ဘဲဒီး ဘဲသ့သ့ တြိယာ် တံဂုာ်တံကွဲ၊ ဒီး တံဖိတံလံာ်လဲ တဘဲဘျီဘဲဒ်သ့တမုအံ့ လဲနီကစံာ်တသ့စုာ်ကီးဘဲန့လီ။ ပုဂံကွဲ ခဲလဲ အတံစူးကါ အထာ်နးသ့တမုန့ တံကကွဲစုာ်ကယာ်အီန့လီ။ တံအံ့ကမုဒ် မိပံ(တမု)/ပုဂံကွဲထွဲ(တမု) အမုဒ်ခိဒ်သ့လဲကစးထီဒ်ဒီးလဲယံာ်မဲထွဲ တံပဟံနီနီသ့တမုလဲ အဲသ့တံအပုဂံကွဲ ကြးလဲထွဲထွဲန့လီ။ လာတံကဆီထွဲ မိပံ(တမု)/ပုဂံကွဲထွဲ(တမု) အဂါ Omaha ကမုာ်ကွဲတမု ကမးလဲတံ တံစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ်အတံပတံလာအကြးဝဲဘဲ လာတံဆီလဲဟံလီအီဒ်လံာ်အသးန့လီ။ ပုဂံကွဲ မုစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ် မုတမု အထာ်နး တကြးတဘာ်န့၊ တံကဟံဂုာ် ပုဂံကွဲ တမုလဲအမးကမုဒ်တံသိတံသိတံပုထံာ်တံပုထံာ်အသးန့လီ။ တံစူး ကါခိဒ်ဖျူထာ်တဘဲဘျီဘဲဒ်န့ တံကဟံပနီနီအီဒ်အမု-

- တံဒဲးအိဒ်ထီဒ်၊ တံဒဲးန့၊ တံန့လီမးန့၊ တံရဲလဲ၊ တံဒီးန့၊ တံမီလဲလံာ် မုတမု တံနီလဲလံာ် တံကွဲ၊ တံဂါ၊ မုတမု တံကလံာ်သ့တမုလာ တဘဲဘျီ ဘဲဒ်ဒီး၊ ဘဲအဘဲဘဲသိ၊ ပုာ်အဲကလံာ်ဒဲသန့၊ တံပဟံဖနီဖနီမုဒ်ခိဒ်သ့တံ၊ တံတဲဆဲလာ အပတံတဲအိဒ်၊ တံကတီးဟးဂါ၊ တံတမဲသဲစး မုတမု တံလာအဒဲးကဲထီဒ် တံမး ဆဲလဲသး မုတမု ပုာ်အဂါ မုတမု တံမးကမုဒ် Omaha ကမုာ်ကွဲတမု အထာ်နး တံပုထံာ် မဲလဲစဲတမုလီ။
- တံစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ် တံပီးတံလီတမု လဲကမးဆဲမဲပပယွဲ မုတမု မဲပုမးပုး ပုာ်တဂါ မုတမု ပုာ်တဖုန့လီ။
- တံမးဟးဂါ ခိဒ်ဖျူထာ် တံပီးတံလီတမု၊ တံသ့တမုအံ့ ပုာ်ဃုာ်ဒီး **တံကွဲကူးစးမးဒ်သး ကဆီတဲလဲ မုတမု မးဟးဂါ ပုာ်အဂါတဂါအဘဲ မုတမု မုတမု ဒဲးအိဒ်ထီဒ် တံဘဲဃုာ်လဲ ခိဒ်ဖျူထာ်အတံမဟံလဲပုာ်** မုတမု ခိဒ်ဖျူထာ် ပုာ်ဘျးစဲ မုတမု ဒဲသ့လဲအိဒ်လဲအမုသ့တမု တံဘဲတံဘဲ ဘဲ (ပုာ်ဃုာ်စုာ်ကီးဒီး တံထာ်န့လီ ခိဒ်ဖျူထာ်အဘဲရဲ(စဲ), time bomb, trojan horse မုတမု တံလာအဒဲးဒီးတံသ့တမုအံ့(စဲ)၊ တံတြိယာ်ကွဲ မုတမု တံဆီတဲလဲကွဲ တံမးအကျါအကျါ လံာ်တြိ မုတမု ဒဲသ့ တံမဲလံာ်လံာ် ဒီး တံမးဟးဂါ တံဖိတံလံာ်ပီးလီန့လီ။ တံမးဟးဂါမဲမဲလဲလဲ အိဒ်ဒီး တံဟံစဲဟံကမီ မုတမု တံမးတံကွဲဒီး လံာ်တြိ မုတမု ဒဲသ့တမု လဲအဘဲထွဲဒီး ပုာ်အဂါတမုန့ တံဟံပနီနီအီဒ်အမု တံမးဟးဂါတံစုာ်ကီး န့လီ။
- တံလုာ်သ့ခါပတံ တံကွဲဒီးကွဲဆဲးယံာ်တံသိတံသိ။ တံအံ့ ပုာ်ဃုာ်ဒီး တံစူးကါ တံကွဲဒီးခိဒ်ဖျူထာ်တံရဲတံကွဲ၊ တံဒဲတံအူ၊ တံဂါ၊ တံဂါမူ မုတမု တံဂါဃုာ်ဒီး တံကလံာ် မုတမု မဲဒဲဒဲယံာ် တံကစီတံတံမးတံမးလာကွဲအါဘဲလာတံတဟံအဲဒီး ဒီး တံဒဲးကဲ ထီဒ်၊ တံဆူဒ်၊ တံဒီးန့၊ တံမီလဲလံာ် ဒီး/မုတမု တံနီလဲလံာ်ကွဲဒီး သ့တမုအံ့လာတံတဟံအဲဒီးဘဲန့လီ။ တံမးကမုဒ်တံကွဲဒီး ကွဲဆဲတံကွဲတံယံာ်တမုအံ့ တံကွဲထံဆဲကမုဒ်အီဒ် တံဟံ တံဘျီအသးန့လီ။
- တံဟံကွဲဒီး တံဖိတံလံာ်ပီးလီ လဲအိဒ်ဒီးတံကွဲဒီးကွဲဆဲးယံာ်လဲအအိဒ်လဲ ခိဒ်ဖျူထာ်အပုာ် လာတံဟံဖျူ ဒီးကွဲအတံမဟံတမုအပုာ်န့ တံဟံပနီနီအီဒ်အမု တံစူးကါလာ တကြးတဘဲဘဲန့လီ။
- တံမးန့ မုတမု တံကွဲကူးစးမးဒ်သး “တံကမးဟးဂါခိဒ်ဖျူထာ်” မုတမု တံန့လီဆူ ခိဒ်ဖျူထာ်၊ ခိဒ်ဖျူထာ် ပုာ်ဘျးစဲ မုတမု ခိဒ်ဖျူထာ် လံာ်တြိ မုတမု ဒဲသ့လဲလာတံတဟံအဲဒီးတမုန့လီ။ တံအံ့ပုာ်ဃုာ်ဒီး ဘဲဆဲတမုတံဟံပနီနီ၊ လာတံမဟံလာကွဲတံဟံစဲဟံကမီလာ တံဟံအီ၊ မုတမု ကွဲကူးစးဒ်သး ကလဲဒီက တံဘဲတံဘဲလာတံတြိယာ် မုတမု ခိဒ်ဖျူထာ်အဲဒီးပုာ်ရဲတံကွဲလာ တံဒဲးအိဒ်ထီဒ်အီဒ်သး ကတြိ ဒီသ့၊ မုတမု ကွဲစုာ်ကယာ်တံန့လီစူးကါ အထာ်နး မုတမု ပုာ်ဘျးစဲ သ့တမုလဲအတကြးတဘဲဘဲန့လီ။
- တံမးန့ မုတမု တံကွဲကူးစးဒ်သး ကနံလီမးန့ နီကစံာ်မဲလဲ မုတမု ပုာ်အဂါတဂါ အလံာ်တြိလာတံတဟံအဲဒီးန့လီ။
- တံလီတံဂုာ် မုတမု တံန့လီမးဟံတံတံ အံ့လဲးတြိနး အမု(လ) တံကစီတမု။ တံအံ့ပုာ်ဃုာ်စုာ်ကီးဒီး တံန့လီပုာ်လဲသး ပုာ်အဂါ တဂါ မဲတံဆူ အံ့လဲးတြိနး တံကစီတမု၊ တံစူးကါ မဲလာအတမုတတီ မုတမု တံတယာ်ထီဒ်မဲ၊ သးန့၊ တံကမုဒ်မု မုတမု တံလာတံသ့ညါဟံပနီနီ သဲ ဒီး တံမး၊ တံတြိယာ်၊ ကွဲဒီး မုတမု ဘီဘဲ ပုာ်အဂါတဂါလဲလဲ အံ့လဲးတြိနး တံကစီတမု လီ။
- တံစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ် မုတမု ခိဒ်ဖျူထာ် ပုာ်ဘျးစဲဒ်သး တံကမး၊ ရဲကွဲ၊ ဟံဂံဟံဘဲဒ် မုတမု ဟံသဆဲထီဒ် တံမဟံတမုလဲတံမဲသဲစး
- တံစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ် မုတမု ခိဒ်ဖျူထာ် ပုာ်ဘျးစဲဒ်သး တံကမး၊ ရဲကွဲ၊ ဟံဂံဟံဘဲဒ် မုတမု ဟံသဆဲထီဒ် တံစူးကါ ခြဲဒဲးကွဲ လာတံတဟံစဲဟံကမီ မုတမု တံလီတံဂုာ်တံလီ။
- တံစူးကါ ခိဒ်ဖျူထာ် မုတမု ခိဒ်ဖျူထာ် ပုာ်ဘျးစဲလဲ **တမုတံမးလဲမးဒီး တံပညိာ်တမုအဂါ** ဒ်အမု တံဘဲဘဲရဲလဲ၊ တံလံာ်ကွဲ(မ)တမု၊ မုတမု လဲကဆဲတံပုာ်တံ တံပညိာ်တမုအဂါ၊ မုတမုဘဲလဲ တံကစူး ကါအီလဲ တံမးလဲမးဒီးတံပညိာ်တမု/တံမးလဲမးဒီး တံတံဟံတမု၊ အဂါ လဲ Omaha ကမုာ်ကွဲတမုန့လီ။

- တံဟံလီ နီကစံာ်နီဂဲသ့ ဆူပုာ်အဂါတဂါ မုတမု တံဟံတံပုဆူ ပုာ်အဂါတဂါ ဒ်သးကစူးကါ နီကစံာ်မဲလဲ။

- လာတိုသွင်ညါနုပာဂုဂုပုပု တာဆွာနု တာမိတင်လံလံ တာတြိယာအီလံ Omaha ကျောက်တံတောင် Omaha ကျောက်တံတောင် ခိုင်ဖျာထိုင် ဒီး/မတမာ တာမာအကျါအကျါအပူ ဒီး/မတမာ ခိုင်လံးတြိနုတင်ပာယာ မံဒ်ယာတင်ကစီ တခါလံလံလံ တာသွင်တဖန်အံ တာပန်နီအီဒ်အမာတင်လံ တာဘဉ်ဘျီဘဉ်ဒါ ဘဉ်အာဘဉ်သီ အံကလုဒ်ဒွာနု ပာမနီဖး မုဒ်ခွါသွင်ထံး တာတခါလံအပတီအတီ တာကတိယာဂီ၊ တာတဖိးသဲး မတမာ တာလံအဒုးကထီ တာမာဘဉ်ဒါလံလံသး မတမာ ပုအာနုလံ

ဒီးသနုထီအသးလံတင်ကထီသးအမိခိုင် တာကဆဲးကျီး ပာကီပုဘဉ်မူဘဉ်ဒါ နှံလံ

တာပာယာဝဲ တာဘဉ်အာဘဉ်သီ မတမာ တာဘဉ်ဆုတာဂီတင်ဖိုင် တာမိတင်လံ မတမာ အံလံးတြိနု တာဂီတင်ဖိုင်တဖန်

ပုကိစ္စသွင်တဖန် တာတြိယာဝဲသွင်လံ **တာပာ** တာဘဉ်ဆုတာဂီတင်ဖိုင် မတမာ တာဘဉ်အာဘဉ်သီ လံတဖန်၊ မကစု၊ တာဂီတင်ဖိုင် မတမာ တာမိတင်လံလံ အဘဉ်ထွဲတဖန်တကလုဂုတကလုဂုနုလံ **တာဒီယာတင်ဂီ၊** တာရုလံ၊ တာဆွာဒီလံ မတမာ တာဂီဟွာဒီလံ တာလံတဘဉ်ဘျီဘဉ်ဒါ၊ တာဘဉ်ဆုတာဂီ တာမိတင်၊ တာတဆဲးတလံ မတမာ တာဂီတင်ဖိုင် လံတဖိးသဲးလံ တာမာအီဒီဖျာ တာဆွာ အီလံ **အံလံးတြိနု ဒုထပ်** မတမာ (ညါနုတင်ကီးစုဂီလံ တာကွဲးဆွာတင်ကစီ၊ တာဆွာတင်ကစီဖုဒ်ဘဉ်ထွဲမုဒ်ခွါသွင်ထံး တာဆွာအံမ(လ) ဒီးအဂ) သွင်တဖန် ကမာဝဲ တာမာကမာမုဒ်ကွီလံ ကီစံဒီး ဒီး/မတမာ **မံဒ်ခရုဂီကီစုဖိုင်တင်သိ** တာသီအမိလံ နှံလံ ပုတဂလံလံလံ **အဒီယာတင်ဂီ၊** ရုလံ၊ အဆွာဒီ မတမာ နီဟွာဒီလံ တာလံတဘဉ်ဘျီဘဉ်ဒါ၊ တာဘဉ်ဆုတာဂီတင်ဖိုင်၊ တာတဆဲးတလံ မတမာ တာဂီတင်ဖိုင် လံတဖိးသဲး တဖန်တာကဟွာဒီအီတင်စံညီ ဒ်အလံပလံဒီး ကီရုဂီကီလံကီတင်မာအကျါ အကျါ — ဒီး တာကဟ်ဖျာထီအီဆု ပာကီပုဘဉ်မူဘဉ်ဒါ ဒီး/မတမာ ကီစံ မတမာ **မံဒ်ခရုဂီကီစုဖိုင်** တာကရုကရုတဖန်လံ အဘဉ်ထွဲဒီးတင်ဂုအံ၊ လံအစ၊ ကမာဝဲ တာမိဒ်ဒုဆာ၊ တာဟွာတင်စံညီဘဉ်ထွဲ ကီမုဒ် ဒီး တာကဆဲးလံအမံ ဒ်အမာ ပုလံအမာကမာ မုဒ်ခွါသွင်ထံးစုလံ အတာအိုင်မုဒ်တစီနုလံ

တာပာသွင်ဟံသး လံတပလံလံသွင်ပလံလံသး

တာပလံလံသွင်ပလံလံသး ပုယုဒ်ဒီး တာဒ်အိုင်ထီ တာလံဘဉ်ယံလံတင်မာဘဉ်ဒါ ပုအာလံတင်တသွင်ညါအဂုအကျါ ဒီးလံအိုင်ဒီးသးအတင်သွင်ညါ (ဒီး တဘျီတခိုင် လံတပညီအပူ) တာကွဲးကဟ်ကွဲး မတမာ တာတကနုယုဒ်တာဘဉ်ယံလံအံနု၊ လံအစ၊ ကထီဝဲ တာတြိယာတင်တခိုင်ဒ်မုဒ်လံ

တာပာသွင်ဟံသး လံတပလံလံသွင်ပလံလံသး လံအမာဘဉ်ဒါဘဉ်ထံးပု

တာပလံလံသွင်ပလံလံသးတဖန် **ဟံယုဒ်ဒီး** တာဒ်အိုင်ထီ တာလံဘဉ်ယံလံတင်မာ ဘဉ်ဒါ ပုအာလံတင်တသွင်ညါအဂုအကျါ ဒီးလံအိုင်ဒီးသးအတင်သွင်ညါ (ဒီး တဘျီတခိုင် လံတပညီအပူ) တာကွဲးကဟ်ကွဲး မတမာ တာတကနုယုဒ် တာဘဉ်ယံလံအံနု **လံအမာဘဉ်ဒါဘဉ်ထံးပုတဂနုလံ** တာဘဉ်ဒါဘဉ်ထံး လံပုလံ ကမာဝဲ **နီဒီမိပုဆုဆါ၊** တာဆွာတင်ဆါ၊ မတမာ **နီဒီမိကွဲးဂီလံကွဲး တခါခါနုလံ**

တာဂုလံလံလံ ကမာသကီးတင်ဒီး ကွဲးပုမာဆုတာ ပုမာတင်ဖိ

ပုကိစ္စ၊ လံ အဘဉ်တာဆွာတင်အီဆုဝဲဒါး တာသကံပဝဲတဂုအဂီလံ တဂု၊ လံအတလူဟံမာထွဲသဲး ပုမာတင်ဖိ တာနုကျဲဘဉ်နှံလံ

တာစုးကါ ညါသုးညါဖိ ဒီး တာတြိယာအီသံ (Vapor) လီပီးလီတဖန်

လာကဒုးပုယုဒ် ပုကိစ္စတဖန်လံ တာထံလံအဝဲသွင်စုးကါဝဲ ညါသုး၊ တာတြိယာအီသံ (vapor) လီပီးလီတဖန် မတမာ ပန်လံ တာကစုးကါအီဒ်သီး တာကနီလံ ညါသုးလံ ကျဲတကလုလံလံ၊ လံအပုယုဒ်စုးကီးဒီး တာစုးကါ တာတြိယာအီသံ (vapor) လီပီးလီ တဖန် နှံခိုင်ထံ(န) လံတင်မာအီဒီဖျာ အံလံးတြိနု တာမာအကျါအကျါ မတမာ နှံခိုင် ထံ(န) ပန်အဂါမဲ တာအိုင်မဲကွဲးကွဲးသွင်ထီအပူ မတမာ ကွဲးကရုအပူ မတမာ မဲ တာမာကွဲးကရုတင်ဂါ တဖန်အါ— တာတြိ ပုကိစ္စတဖန်စုးကါ ညါသုးမဲ ကွဲးကရုအပူ မတမာ ကွဲးကရု မတမာ ကွဲးကရု တာဟွာတင်ဂါတဖန်အါနုလံ တာမာတခါအံလံပလံဒီး ကီစံဒီးတင်သိတင်သိ လံ အတြိ ပုသးစာတဖန် လံကဟု ဒီး စုးကါ ညါသုး ဒီး အလံပလံဝဲဒီး တာနုကျဲလံ အဘဉ်တာဟွာအီလံ တာမာပုယုဒ်အုဝဲကျဲ (Fire Department) နှံလံ

ဝဲသးစုး သွင်ညါလံ တာတြိယာအီသံလံအမာကသံမာလံး လံတမာ ညါသုး တဖန် အစကမာဝဲ တာမာကမာတင်သိတင်သိလံ အကထီတာဟွာတင် ကမာလံ အပတီထီထီသွင်နှံလံ

တာတြိယာအီသံ (Vapor) ပီးလီသွင်တဖန် တာထံလံလံအဒုးကထီ တာမာဘဉ်ဒါ တာဟွာပလံအကျါအကျါဘဉ်သး တာသွင်ထီနှံလံ ဝဲသးစုးသွင်ညါဘဉ် တာစုးကါ တာတြိယာအီသံ လီပီးလီတဖန်လံ ကွဲးကရုအပူ အစကမာဝဲ တာမာကမာအါထီ တာသိတင်သိတဖန်နှံလံ ကွဲးကရု **တာဟွာပလံလံ တမာတင်တင်/တာမာပုမာဖး မုဒ်ပိ** ကဘျီးပု 20 တကု

တာနုလံဆုကရုပုလံတခိုင်ဒီးတာပျဲ

တာကနုလံ မတမာ တာနုလံအိုင်လံ ကီရုဂီလံကီတင် တာစုလံခိုင်ခိုင် အပူ မတမာ တာလံဖဲ တာမာဝဲကွဲးကရုတဖန်လံ တာမာတခိုင်ဒီး တာဟွာ တာပျဲ ဒီး တခိုင်ဒီး တာပညီလံအမိးသဲးဘဉ်သး တာနုလံ သွင်တဖန်အံ နှံလံ တာကဆဲးကျီး ပာကီပုဘဉ်မူဘဉ်ဒါနုလံ

တာနုလံလံတဟွာတင်ပျဲ

တာဟွာတင်ပျဲ မတမာ တာဆိုင်ထွဲမာစု ပုတဂလံလံလံ ဒ်သီး ကနုလံဆု ကီရုဂီလံကီတင် တာသွင်ထီ လံတမာမိဖျာ တာနုလံလံကျဲစုလံ တာဟ်ပန် ဃာအီတဖန် မတမာ တာလုသွင်ခါပတ် တာဘဉ်တာဘာတင်ဆီလံဟ်လံ အကျါအကျါတခါလံလံတဖန်အံနုလံ တာကဆဲးကျီး ပာကီပုဘဉ်မူဘဉ် ဒါနုလံ

တာစုးကါ မဲခရု၊ ဘဉ်ဒ်အိုင် ပီးလီ၊ နီကစာ ပီးလီသွင်တဖန်လံ အဘျဲမဲ

လံသးဒီးကွဲး/ကီရုလံကီတင် ပုဘျဲမဲလံတခိုင်ဒီးတာဟွာတင်ပျဲ၊ လီတစိစိစု မတမာ

ပီးလီလံ မာနီမာယါတင်

ပုကိစ္စ တာစုးကါ မဲခရုဘဉ်ဒ်အိုင် ပီးလီတဖန်လံ တခိုင်ဒီး တာအာလံလံဟွာဒ်ဆီ ဖျာ ဖျာပုလံကွဲးကရုအပူဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖန်အံ တာတြိအီနုလံ ကွဲးကရုဒီး တာဟ်မုဒ် နီတင်မာ နီကစာ လီတစိစိစုတဖန် ဒီး နီကစာ အံလံးတြိနုတဆဲးကျီးဆဲးကျီးပီးလီ တဖန်လံ တာဟ်အီဖျာ ကွဲးကရုအပူဘဉ်နှံလံ

ကွဲးကရုဒီး **နီကစာ လီတစိစိစု/နီကစာ အံလံးတြိနုပီးလီ တာနုကျဲ** ကဘျီးပု 25 တကု

တာရုတင်စာ/တာတယုးယံဟ်ကဲ

တာကွဲး မတမာ တာစဲးကတိလံ အလံသးဘဉ်အါ ဒီး/မတမာ တမာတလံ ဘဉ်ဆိုင် တပုယုဒ်ဒီး တာမာအနုမာတင်တာဘဉ်

တာမာကမာတင်သိတင်သိ အပတီ 3

တာမာအာတပျဲတပျဲ၊ တခိုင်ဒီး တာဘဉ်ဒါဘဉ်ထံး

လာတိုသွင်ညါနုပာဂုဂုပုပု ဒီး လံတပညီအပူ တာစုးကါ ဂံဘါ ဒီး/မတမာ တာကွဲးစုးဒ်သီး ကမာဆါ ကွဲးပုမာတင်ဖိ၊ ပုလံအမာမုဒ်သးမာကလံ၊ ပုအာ မတမာ ပုကိစ္စ၊ လံတပညီအပူ မာဝဲဒ်သီး ပုတဂါအံ နှံဝဲသုလံ ကဒ်နုဘဉ်ဝဲ တာဘဉ် ဒါဘဉ်ထံးလံ နီကစာနုလံ ပုကိစ္စတဂါအံ အတင်ပညီအိုင်ခိုင်လံနု တာသွင်ညါ အီ ကသုလံ အဝဲသွင် အတင်ကတိဒီးအတင်ဖဲတာမာတဖန်နုလံ

တာမာမာမာယာတင်

တာကွဲး မတမာ တာစဲးကတိလံ လံတင်ဟ်ဖျာထီအီ၊ တာစုးကါ အံလံးတြိနုတဘဉ်လံဘဉ်စး၊ တာဒီဆါလံနီမိပုတဖန်၊ မတမာ တာဒ်နုတဖန်လံ အအိုင်ဒီးတာပညီလံအဒုးအိုင်ထီ တာမာတင်တာ/ တာဘဉ်ဒါဘဉ်ထံးလံပုကိစ္စတဂါ မတမာ အါနုအနု ဒီး ပုယုဒ်ဒီး ဂံဘါတထံသီးတုသီး၊ ကွဲး Nebraska တာကွဲးကါကွဲး

တာသိတင်သိ (Nebraska Revised Statute) 79-267 (79-2,137) တကု တာမာမာမာယာတင်လံအဒီးသနုထီအသးလံ တာကွဲးဂီတလံပု၊ ကဲမုဒ်ခွါ၊ ကလုဒ်ညါလံလံ၊ ဖဲဘဉ်လံ၊ ထံကီလံအပု၊ မုဒ်ခွါသွင်ထံး အတာမာတင်၊ တာဒ်နုဟ်ဖျာထီမုဒ်ခွါသွင်ထံးတာဘဉ်သး၊ သနု၊ တာဘျီတဘါ မတမာ တာဆီဟ်ဆီအပတီအမိခိုင် ပုယုဒ်ဒီး တာမာကမာ ကမာတင်မိပု (Board) ဖီလံစုတဖန်လံ အတြိ တာဟ်ဖနီဖး လံတဖိးသဲး မတမာ တာမာအနုတင်တာ နှံလံ လံတင်ကဆိုင်ထွဲ တာဟ်ဖနီဖး တာယုထီတဖန်အဂီ ဝဲသးစုး ဆဲးကျီး တာထံသီးတုသီးဒီး တာလံဆီလံသး ဝဲဒါး (Office of Equity and Diversity) မဲ 3215 Cumming St., Omaha, NE 68131, (531) 299-0307, မတမာ equityanddiversity@ops.org တကု

တၢ်ဒိသဒါ တၢ်မၤနၢၤမၤသ့ၣ်တၢ် - OPS ဖိလစံၣ် 5415

Omaha ကမျှော်ကို အတန်နဲ့ကျ တံဂိုမိဂ်ပုဂ်အကါဒိဂ်အကျါတခါ မ့ဝဲ ပုဂ်ကိုဖိတဖဉ် အတံပုဗျေး၊ အိဂ်ပုဗျေးတံအိဂ်ဆုဂ်အိဂ်ချုဒီး ပုဂ်ကိုဖိတတံလီ၊ပဉ်ယုဂ်နံလီ၊

ပုပုမချာတုာ်ဒီး ပုမမတဖီတဖၣ် ကမလပုပုဝဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါနီၣ်သ့ၣ် ဒီး တၢ်ဖး တၢ်မတဖၣ်အံၣ်ဒီးသး
တၢ်ကမမဆူၣ်ထီၣ်ဒီး ဆီၣ်ထွဲဝဲ ကိုတၢ်ဆဲးတၢ်လလါအဂ့ၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ကဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်
ပုၤကိုဖီတဖၣ်လၢ ကန့ၣ်လီၤမၤသးကတၢ်လၢ တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံးသးလၢအဂ့ၢ် လၢအပုၣ်သ့ၣ်ဒီး-
တၢ်ဒီးသ့ၣ်ဒီးသး, တၢ်မၤသးကတၢ်, ကရူၢ် အတၢ်မၤ, တၢ်သ့ၣ်လီၤဘျါတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်ဒီး
နီၢ်ကစၢ်တၢ်ပၤလီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုပ္ဖာဆူတော်ဒီး ပုမၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကမၤလၢပုၤဝဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါခိၣ်သ့ၣ် ဒီး တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တဖၣ်အံၤဒ်သး တၢ်ကသုၣ်ညါဟံးပနီၣ် ဒီး ဒ်သဒ္ဒါ ပုၤကိၣ်ဖဲလၢက, ပုၤဃုာ်ဒီး တၢ်ဒ်သဒ္ဒါ တၢ်မၤနၤမၤယၢ် တၢ်ကူၣ်ဘျၢ်တၢ်ကုၣ်သ့လၢပုၤကိၣ်ဖဲလၢကအီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သကံာ်ပဝးလၢ တဘျုးဘျုးဘျၢ်ဒါတဖၣ် ပုၤဃုာ်ဒီး တၢ်မၤနၤမၤနၤယၢ်တၢ်, တၢ်မၤပုၤမၤဖုး ဒီး တၢ်မၤ အနုၤမၤတၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤနၤမၤယၢ် အိၣ်ပညိၣ်မၤ တၢ်ကထီၣ်သးတလီၤလီၤလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး နီၣ်ခိၣ်ပုၤ, တၢ်ဖဲးကတိၤ မုတမၤ တၢ်စူးကါ အံၣ်လဲၤထွဲဒီး တဘျုးဘျုးဘျၢ်ဒါ တမံၤလၢလၢလၢ အကထီၣ်သးဖဲ ကွဲၤကရူၤပုၤ, ကွဲၤအသိၣ်လုၣ်အပူၤ, လၢအဒိးလဲဝဲ မုတမၤ မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ လၢကွဲၤစူးကါဝဲဒ်လၢကွဲၤအတၢ်ပညိၣ်အကီၢ်ခိၣ် ကွဲၤအပုၤမၤတၢ်ဖိ မုတမၤ အဘၣ်စး မုတမၤ ဖဲကွဲၤအိၣ်ထွဲ တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ် မုတမၤ ကွဲၤအိၣ်ထွဲ တၢ်လိာ်ကွဲၤ အမုးတဖၣ်လီၤ. ကီၢ်ရဲၣ်ကွဲၤလိာ်ကတိၤ ကကွဲၤကဒါကွဲၤ တၢ်ဒ်သဒ္ဒါ တၢ်မၤနၤမၤယၢ်တၢ် ဖိလစံၣ် တနံၣ်တဘျုးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၢ်မၤယၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်

- တၢ်မၤန့ၤမၤယၢ် လၢန့ၢ်ဒိမိဂ်ပျဲ - တၢ်တီၢ်, တၢ်ထွဲ, တၢ်ထူးဒိၣ်သူ, တၢ်ဆီၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဃုတၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်လၢန့ၢ်ဒိမိဂ်ပျဲတမံၤလၢလံၤ.
- တၢ်မၤန့ၤမၤယၢ်တၢ်လၢတၢ်စးတၢ်ကတိၤ- တၢ်ကတိၤလိာ်လုတၢ်, တၢ်ကိးခဲ, တၢ်ကွၢ်တလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သကံၢ်ပဝးအကၢတဖၣ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ညၣ်လီၤတၢ် လီၤဆဲးလၢ အကမၤဘၣ်ဒိပုၤအကၢအသးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မ့ၣ်ဒုၣ်သ့ၣ်ထံး တၢ်မၤန့ၤမၤယၢ် - တၢ်မၤန့ၤမၤယၢ် သကံၢ်ပဝးတမံၤလၢလံၤ, လၢန့ၢ်ဒိမိဂ်ပျဲမ့ၢ်ကၢ မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ်န့ၢ်ဒိမိဂ်ပျဲမ့ၢ်ကၢ, လၢအဒီးသန့ထီၣ်သးလၢ မ့ၣ်ဒုၣ်သ့ၣ်ထံး, ပၣ်ဃုာ်ဒီး မ့ၣ်ဒုၣ်သ့ၣ်ထံးအတၢ်မ့ၢ်တၢ် ဒီး တၢ်ဟံၤဖျါထီၣ် မ့ၣ်ဒုၣ်သ့ၣ်ထံး တၢ်ဘၣ်သး (ဝံသးစ့ၤ ဟ့ၣ်ကူၣ်တဲသကံၢ်တၢ်ဒီး Title IX ပုၤယၢ်ဆူၣ်ကျဲၤတၢ် လၢ တၢ်ကမၤ တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်ဟံၤဒုၣ်ဟံၤကမၤ အကျဲအကျဲလၢအဖိးသဲးစဲ) အဂီၢ်.
- သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ကဟံၤကွၢ် တၢ်မၤန့ၤမၤယၢ် - တၢ်စးထီၣ်ရဲလီၤ တၢ်သိၣ်ဝံသဲကလၢ, တဲဘၣ်ပုၤအကၢလၢ တဘၣ်မၤ တၢ်မၤသကိးဒီး ပုၤတကၤဂၤ, တၢ်ကွၢ်တကျဲတကျီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အဒိ အတံၢ်အကၢတဖၣ်လၢ မၤဒ်သးပုၤတကၤဂၤတအိၣ်ဒီးတၢ်သကိး မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ကဟံၤကွၢ်အီၤလၢတၢ်ညၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤန့ၤအိၣ်ဃုၣ်လၢအတၢ်န့ၣ်အဖိးခိၣ် - တၢ်စ့ၤကၢ အိၣ်လဲးတြိနိး ပီးလီ တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် ဒိၣ်ဖျါတၢ်, လီတစိစိၣ်ဒီး ဖူးကျၢ် လၢကမၤန့ၤမၤယၢ် ပုၤအကၢဒိဖျါ ကျဲတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဟံၤထီၣ် တၢ်ထံၣ်တဖၣ်, တၢ်ဟံၤဖျါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤလၢ တၢ်ကွဲးဖုၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤယဲးသန့, တၢ်ကွဲးဆၢတၢ်ကစီၣ်, တၢ်ကွဲး တၢ်ကစီၣ်ဖုၣ်ကိာ်တဘျီယီ ဒီး အမု(လ) လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤမိၢ်ပုၢ်

Nebraska ကိုစဉ် ကရုဋ္ဌေးအိုင်ထိုင်တော်ဘျာသဲစး (Nebraska State Legislature) ယုထံပုံဒီး
ဘီးဘဉ်ရုလီဝဲလု၊

- (a) တၢ်မၤန့ၤမၤဃာ် မၤတံၢ်တၢ် ကွဲၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢကသိၣ်လိပုၤကွဲၤဖိတဖၣ်၊
ဒီး
- (b) တၢ်မၤန့ၤမၤဃာ် မၤပျဲၤမၤဖး ကမုၢ်တၢ်ပျဲၤဖူးဒီဖျါ တၢ်ဒးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်သးလၢ
တၢ်သကံၣ်ဟံၣ်ပဒ်သးအံၤတဖၣ် ကဲထီၣ် တၢ်စုဆူၣ် ဒိၣ်တကးသ့န့ၣ်လီၤ။
ဗဲ မ့တမ့ၢ် တချုး လၢယုၤလဲ 1 သီ, 2009, ကီၢ်ရဲၣ်ကွဲၤလီၢ်ကဝီၤတခါစၢ်စၢ် ကဒးအိၣ်ထီၣ်ဒီး
ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျါ၊ ဖိလစံၣ်ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဒိသး၊ တၢ်မၤန့ၤမၤဃာ် ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်ဆူ
ပုၤကွဲၤမိလၢၣ်န့ၣ်လီၤ။ ကီၢ်ရဲၣ်ကွဲၤလီၢ်ကဝီၤ ကကွၢ်ကဒါကွၢ်ဝဲ ဖိလစံၣ်တခါအံၤ
တန့ၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ။

တၢ်မၤဟးဂီၤ ကိၣ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိ မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤကိၣ်ဖိ တၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢတၢ်ဟံၣ်လီၤသးသပျံၣ်ကတၢၢ်

မုတမာ် လၢတၢ်တပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးအပူၤ **ဒးအိၣ်ထီၣ်** မုတမာ် **ကံး**ကးစး

လၢကမၤဟးကွၢ်ဟးဂီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိတဂၤ လၢလၢလၢ

အိတ်ဒီးတပ်ဟ်လီသးသပုဂ်ကတၢ်လၢ **ကမၤပးဂီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ** လၢကျဲတဘိဘိ

လအမှတ်တစ်နိုက်ကီ မှတမှ် လနီကစအံ တ်ကဟှ်အံ တ်ကမဉ်န့လီ.

မိဂ်ပဂ်(တဖဉ်)/ပုဂ်ကွဉ်ထွဲ(တဖဉ်) စ့ဂ်ကီးကဘဉ်ဟံးမူဒါလ၊

ကျီရုန်ကွိုလီကဏီအအိန်လ၊ တဖိတလံးဘာ်ထွဲဝဲလက်ဒီး ကျီရုန်ကွိုလီကဏီ၊
 တဖိတလံးလ၊ တဟ်ဒီးလဲလီုပုကွဲဖိ ဖဲတက့ဟ်ဆူ ကျီရုန်ကွိုလီကဏီအအိ
 မှ်ဟအါဝဲန့ဉ်လီု ဘာ်သ့ဉ်သ့ဉ် တကလဉ်ဘာ်ဝဲ တဟ်စုအိန်လဲန့ဉ်လီု၊
 တဟ်စုအိန်လဲးမှ် တမၤန့ဉ် တဟ်ကဒါက့၊ တဖိတလံးအပုကလံး မုတမှ်
 တဖိတလံးလအဟအါကွဲတဖဉ် လအဟ်ဃုာ်ဒီး ဘာ်ဆဉ်တမှ်တဟ်ဟ်နီဉ်၊
 တဟ်စုလတဟ်ပုက့တဖိတလံးအအိန်၊ တဟ်ကဒါက့၊ တဟ်အပုထဲသိးဒီး
 တဖိတလံးဟအါအံး မုတမှ် တဟ်အိန်လီုဟူာ်လီုလ၊ ကျဲအဂဒ်သိးတကဟ် ကဒါက့ဆူ
 ပုတဂ၊ မုတမှ် တကရကရိလ၊ အဘဉ်ဒိအအိန်န့ဉ်လီု၊

ကသံဃ်ကသီ၊ တၢ်အိၣ်ဒီးကသံဃ်မူဘျီး၊ တၢ်မူကသံဃ်မူဘျီး၊

ကသံဃ်ကသီ၊ တံထံတနိလုအပုဒ်ဒီးသးတမ္ဗ၊ ကသံဃ်မူတီးလုတဖီဃ်သးအီ၊ မုတမ္ဗ၊ ကသံဃ်မူတီးအတုးအယီ၊ မုတမ္ဗ၊ ကံကသံဃ်ကသီလုအဆီတလံ တံသးဂ၊ အဂ၊ တမ္ဗနံလီ၊ တံလံလုစုအပုဒ်တမ္ဗ ပုဃ်ဃ်ဒီး တံပံလုစုပု လုအိဃ်ဒီး တံသုဉ်ညါအီ၊ ဒီး သးအိဃ်ပုဃ်လုစုပု၊ တံအီ၊ တံဒီးနံ မုတမ္ဗ၊ တံဆါတံပု၊ ကသံဃ်မူတီး၊ တံထံတနိလုအပုဒ်ဒီး မုတမ္ဗ၊ ကသံဃ်မူတီးလု တဖီဃ်သးအီ၊ မုတမ္ဗ၊ ကသံဃ်မူတီးအတုးအယီတမ္ဗနံလီ၊

တကဲအဆီကမိန့်ပုကိဖိတကအံးမုး အိဒီးတကအံးသးလ၊ ပုကိဖိတကအံး အိ
တကထံတနိလအပဒ်ဒီးသံးစီကစီ၊ မုတမု၊ ကသံသ့မုဒီးလတဖိနံသံးယာ/တဖိနံသံး ယာအိ၊
ဒီးတထံလ၊ ပုကိဖိတကအံး အတကဆီကမိန့်ဒီး တလအကတနံမတကတံ တဖနံ သံးစူလီဒီး
တကတလံတကတစးတကအခါနံလီ၊

တၢ်အုၣ်သးဘၣ်ထွဲ တၢ်စူးဂၢၢ်တၢ်တဖၣ်အံၤ မၤကပၣ်ယုၣ်ဝဲဒီး တၢ်နးဘၣ်သံးအစိဖဲပုၤကွၢ်စိ ကသါအခါ၊ တၢ်နးဘၣ် ညါသူးသါဖီအစိဖဲပုၤကွၢ်စိကသါ မ့တမ့ၢ် လၢအိၣ်ပုၤလိာ်၊ တၢ်အကွၢ်ပနီၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်စူးဂၢၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤအုၣ်သးတဖၣ်အတၢ်အုၣ်သးလၢ၊ တၢ်န့ၣ်န့ၣ် အီးသုလၢ ပုၤကွၢ်စိအံၤ စူးဂၢၢ်ဝဲ သံးကံ မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်မုၤဘျီးလၢတၢ်ဖီၣ်သံးဃာ်/တၢ်တဖၣ် သံးဃာ်အီးတရူးတၢ်ဝဲဆူကွၢ်ကရၢ်ပုၤ မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်လၢအမ့ၢ် ကွၢ် မ့တမ့ၢ် ကွၢ်လိာ် ကွၢ် လိာ်ကစီ၊ အတၢ်၊ ဒီးလဲအီၤ မ့တမ့ၢ် မတၢ်အၢၣ်လိာ်အီၤလိာ် လၢကမတၢ်လၢကွၢ်အတၢ် ပညၣ်အဂီၢ်အဖီဒိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်န့ၣ်လိာ်ဆူ သိလုၣ်လၢတၢ်နီၣ်အီၤလၢ ကွၢ်အတၢ်ပညၣ် အဂီၢ်လၢကွၢ်အပုၤမတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပုၤအၢၣ်စး မ့တမ့ၢ် တၢ်လဲၤထီၣ်ကွၢ် ဆီၣ်ထွဲ တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲ၊ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွၢ် အမ့ၢ်န့ၣ်လိာ်။

တၢ်အုၣ်သးအိၣ်ပျါလၢ တၢ်တံၣ်ဝံ ပုဂ္ဂိုလ်တၢ်အံၤ အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကဆိကမိၣ်တၢ်ဒီး
မၤတၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လီၤတီၤလီၤတလၢပဲၤအံၤစ့ၤလီၤဒီး ပုၤပုၤဝံဒီးတၢ်သးဂၤလၢအချၢ
လၢတဘၣ်လီၤဘၣ်စး, ဘၢ်, တၢ်စးကတီၤ တပံၤတကျၢ, မိၢ်ပုၤတကျၢတဇၢန့ၢ်, မိၢ်ချံၣ်ဘၣ်
တၢ်ကီၢ်တခါအိၣ်လၢ ကသုၣ်သါတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီး တၢ်လီၤတၢ်က့ၣ်လီၤ.

တစ်စူးကါကသံဃာတို့၊ သံဃာ၊ ကသံဃာတို့လတဖိယံးယာအီ၊ ကသံဃာတို့ အတုးအယီ၊ မတုး တစ်စူးကါတဘာ်လိာ်ဘာ်စးဘာ်ထွဲ ကသံဃာ်လ၊ တတဖိယံးအီတဖာ် လာကူအပူ၊ ကိုကရဂါအပူ၊ မတုး ဖဲကိုမတလဟးတံဂဲတဖာ်အခါန့ တာ်တြီအီန့လီ၊

- မိမိ(တဖျဉ်း)/ပုဂ္ဂိုလ်(တဖျဉ်း) တံကဆဲးကျီးအဝဲသုင်ဒီး တံကဟ့ၣ်မၤစၢၤအဝဲသုင်ဒီး ကွဲးဒီးပုတၢတတၢ်တိၤမၤစၢၤတၢ်ဘၣ်သ့ ဘၣ်ဃးတၢ်စူးတၢ်ကသံၣ်မူၤဘျီး န့ၣ်လီၤ.
- တံမၤကမၣ်တၢ်တလီၤလီၤအံၤ ကမၤဆူၣ်တီၣ် တၢ်ဒီးဆၢလၢအဒိၣ်အမုၢ်လၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကပၣ်ဃုာ်ဝဲဒီး တၢ်ဆူၤအီၤဆူ ကွဲးအၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အၢၤတၢၤန့ၣ်လီၤ.
- တံကဆဲးကျီးဝဲ ပၤပၤဘၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်ဒါန့ၣ်လီၤ.

ကွဲစွဲကိး ညါသွး ဒီး တၢ်သြူးအိမိၣ်သဝံ (Vapor) ပီးလိတဖၣ်, ကဘျိုးပၤ 17 တက့ၢ်.

တၢ်ဟံၣ်ဒၣ်ဟံၣ်ကမၣ်တမ့ၢ်တတိၤလၢအထီၣ်ဒါ ပုၤမၤတၢ်ဖိ

လၢတၢ်သ့ၣ်ညါဂ့ၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်တပၤလီၤသးအပူၤ တၢ်ဟ့ၣ်ဒၣ်ကမ့ၢ်တမ့ၢ်တတီၤလၢ အထီၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ, လၢတၢ်ကွဲး, တၢ်စးကတိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးလၢ အမၤဘၣ်ဒိ ပုၤမၤတၢ်ဖိ အသူးသ့ၣ်လၢကပီၤမ့တမ့ၢ် လၢအကဒးကထီၣ် တၢ်တံာ်တၢ်လၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိ ကမၤမ့ၣ်လၢ အလီၤဘၣ်အိၤတဖၣ်အဂီၢ်.

တၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့, နးနးကလဲာ်

တၢ်အွၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်လိာ်သးလၢအကမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးတၢ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဘၣ်တံာ်တၢ်
ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး ပုၤကွဲၣ်ဖိတၢ်ဘျးကူ ဒီးမုတမုၢ် တၢ်အစၢလၢအကထီၣ်လၢ၊
တၢ်ကဆိးအွၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်လိာ်သးန့ၣ်လီၤ တၢ်အွၣ်လိာ်ဆိး ကွၢ်လိာ်သး တခါလၢလၢ၊
အကထီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် မုတမုၢ် တကစီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်ပုၤကွဲၣ်ဖိတဖၣ်
တၢ်ကမၤဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် ဖဲအဲသ့ၣ်မုၢ်တပတုၣ် တၢ်အွၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်လိာ် ဖဲ
ကွဲၣ်အပုၤမၤတၢ်ဖိမုၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢ၊ အဲသ့ၣ်ကပတုၣ် ဝဲအခါန့ၣ်လီၤ တၢ်မုၢ်စံးလၢ၊
ပုၤကွဲၣ်ဖိမုၢ်မၤတၢ်ဒိသးအလီၤအသးဖဲ တၢ်အွၣ်လိာ်ဆိးကွၢ် လိာ်သးလၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး
တၢ်ဒိတၢ်တီၢ်လိာ်သးတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်တဆိကခိၣ် အီး ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဒိသးအလီၤသးဖဲ
တၢ်မၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်အွၣ်လိာ်ဆိးကွၢ်လိာ် သးလၢအကဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်အခါန့ၣ်လီၤ၊

တၢ်မၤအံၤန့ၣ်ပယွဲတၢ်

နိဒါန်းကျိဂီ၊ တၢ်စံးကတၢ၊ တၢ်ဂီၤတၢ်ဖီၣ်, အံၣ်လံးတြိနံး မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးတမံၤ လၢလံာ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်ထွဲ, ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ်တၢ်ဟံးနီၣ် ပုၤတဂၤအနီၣ်ဒီး ကျိဂီၤတလၢပုၤ, တၢ်ကဲမုၢ်ခွဲ, ကလုာ်ဒူၣ်, ဖဲးဘၣ်အလွဲၢ်, ထံကီၤလၢအယဲဝဲ, မုၢ်ခွဲ သျှံၣ်ထံးအတၢ်မ့ၢ်တၢ်, တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်မုၢ်ခွဲသျှံၣ်ထံးတၢ်ဘၣ်သး, သးန့ၣ်, တၢ်ဘူၣ် တၢ်ဘါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီဟံၣ်တၢ်အိၣ်သး ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်ဘး တၢ်မၤပျံးမၤဖူး, တၢ်ထီဒူၣ်ထီဒါလိာ်သး မ့တမ့ၢ် ထီဒါ ကွဲအနဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်မၤအနုပယွဲတၢ်ဃုထီၣ်အဂီၢ် ဝံသးစူၤလးကျိးဘၣ် တၢ်ထံးသီး တုၤသီး ဒီး တၢ်လီၤဆီလိာ်သး ဝဲဒါဒီး (Office of Equity and Diversity) ဝဲ 3215 Cumming St., Omaha, NE 68131, (531) 299-0307, မ့တမ့ၢ် equityanddiversity@ops.org တက့ၢ်.

တၢ်အဒိလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤအနုပယွဲတၢ်လၢတၢ်တြိအိၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟံးနီၣ်-

- တၢ်ကိးမံ၊ မုတမုာ် တၢ်ဒုဉ်ခွဲးအတၢ် လၢအဒိးသန့ထီၣ်အသးလၢပုၤတၢ်ကၢအံ၊ အနီၤခိကၠိၤတလၢပုၤ၊ တၢ်ကမုဉ်ခွါ၊ ကလုာ်ဒုဉ်၊ ဖဲးဘုဉ်အလွဉ်၊ ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ၊ မုဉ်ခွါသွဉ်ထံးအတၢ်မုာ်တၢ်၊ တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်မုဉ်ခွါသွဉ်ထံးအတၢ်ဘဉ်သး၊ သးန့ၣ်၊ တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ မုတမုာ် တၢ်ဆီဟ်ဉ်ဆီယီတၢ်အိဉ်သး။
- တၢ်စးကတိၤအကလုာ်ကလုာ် လၢအပုဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်တုၤကွဲးကွဲးလၢတၢ်ဒုဉ်ပၤလီၤ၊ လၢကတိၤဟးဂီၤပုၤအလၢကတိၤ၊ မၤစုၤလီၤသးသ့သ့လၢကတိၤ၊ တၢ်မၤပုၤမၤဖး ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢပုၤတၢ်ကၢအံ၊ အနီၤခိကၠိၤတလၢပုၤ၊ တၢ်ကမုဉ်ခွါ၊ ကလုာ်ဒုဉ်၊ ဖဲးဘုဉ်အလွဉ်၊ ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ၊ မုဉ်ခွါသွဉ်ထံးအတၢ်မုာ်တၢ်၊ တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ် မုဉ်ခွါ သွဉ်ထံးတၢ်ဘဉ်သး၊ သးန့ၣ်၊ တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ မုတမုာ် တၢ်ဆီဟ်ဉ်ဆီယီတၢ်အိဉ်သး။
- တၢ်စးကတိၤ မုတမုာ် နီၤခိကၠိၤတၢ်ဒုဉ်ခွဲးဖျါ တမံးမံးလၢ အမၤတၢ်ဆၢတၢ်ဒီဖျါ အတၢ်ထံဉ်ဆူ ပုၤပတီၢ်မုာ်တၢ်ဘဉ်သး အနီၤခိကၠိၤတလၢပုၤ၊ တၢ်ကမုဉ်ခွါ၊ ကလုာ်ဒုဉ်၊ ဖဲးဘုဉ်အလွဉ်၊ ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ၊ မုဉ်ခွါသွဉ်ထံးအတၢ်မုာ်တၢ်၊ တၢ်ဟ် ဖျါထီၣ်မုဉ်ခွါ သွဉ်ထံးတၢ်ဘဉ်သး၊ သးန့ၣ်၊ တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ မုတမုာ် တၢ်ဆီဟ်ဉ်ဆီ ယီတၢ်အိဉ်သး၊ ဒီးပုၤအံးစးဝဲလၢ အဝဲဘဉ်တၢ်တၢ်မၤအနုပယုအီၤ ဒီး ဒုးအိဉ်ထီၣ် ကိၣ်န့ၣ်ခိဉ်ဃၢလၢ အထီဒုဉ်ထီဒါလိာ်သးလီၤ။

မုန်ခွါသွံဉ်ထံး တၢ်မၤအံၤန့ၣ်ပယွဲ

- မှန်ခွဲသွပ်ထံး တံးမါးအနုပယွဲ ပုဂံဃုာ်ဒီး တံးကွဲး, တံးစဲးကတိာ် မ့တမ့ၢ် နီၣ်ကွါဂီၢ် တံးဟူးတံးဂဲၤလၢ တံးတတူၢ်လိာ်မုာ်အီၤလၢအဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ မှန်ခွဲသွပ်ထံး, ပုဂံဃုာ်ကီးဒီး မှန်ခွဲသွပ်ထံးအတံးမုာ်တံး ဒီး တံးဟံၤဖျါထီၣ်မှန်ခွဲသွပ်ထံးတံးဘၣ် သးလၢအဒုးကဲထီၣ် တံးမုၢ်ပုၤမုး, တံးထီၣ်ဒုၣ်ဒါ မ့တမ့ၢ် တံးထီၣ်ဒုၣ်ဒါ ကိုအန့ၤ ဆၢၣ်ခိၣ်ဃးၤမူၣ်လီၤ. လၢတံးကဆိၣ်ထွဲ တံးဆွဲးထီၣ်ဘၣ်ဃး တံးမါးအနုပယွဲတဖၣ် အဂီၢ် ဝံးဃးမုၢ် ဆဲးကျိးဘၣ် တံးဝံးဃးတုၤဒီး တံးလီၤဆီလီၤသး ဝဲၤဒၤမ 3215 Cuming St., Omaha, NE 68131, (531) 299-0307, မ့တမ့ၢ် equityanddiversity@ops.org တက့ၢ်. မှန်ခွဲသွပ်ထံး တံးမါးအနုပယွဲလၢတၢ်တြီအီၤ အဒိတဖၣ် ပုဂံဃုာ်ဝဲဒီး, ဘၣ်ဆၢၣ် တမ့ၢ်တံးဟံးမုာ် ခံလၢလၢ်အသိး-

- လာတာပညိဉ်အပူ၊ တ်ထီးဘု မ့တမ္ဗါ တါဖိဉ်စွါ ပုဂ္ဂိုဠ်အဂါဟဂါ အနီခိ မ့တမ္ဗါ တ်ကူတံသီး လာအကျါဘာအပုဉ်ခွါကိဂါအကူ လာတံတကူလီၤ မုာ်အီၤ
- တံကတီၤ မ့တမ္ဗါ တ်ခဲၣ်စဲၣ်ခိၣ် လာအဖျါပျီၣ်ဘုသး တံထီၣ်သီၣ် မုာ်ခါၣ်သံး.

တၢ်ဒိဉ္ဇဉ်ဟံသးတကြးတဘဉ်လၢ ကမ္ဗုဒ္ဓအမံဉ်ညါ

ဒီတံပါတ်မျိုးကို အီလီနွိုစ်၊ Nebraska တာသိုတံတော်သီ 28-806 (တပ်လုပ်သွင်းခံစားတတ်အံ့၊ ကကျားဘာထဲသွင်းလဲ၊ ပုကွဲမိတဖန်လဲ၊ အသးနံနံအစုကတောအိပ် 12 နံနံအဂီၢ်နွံလီၤ၊ မ့မုၢ်ပုကွဲမိတဖန်လဲ၊ အသးနံနံစုၤန့ၢ် 12 နံနံအဂီၢ်၊ တပ်လုပ်သွင်းခံစားတတ်အဂီၢ် ကျားဘာ အီၤနွံလီၤ) - (1) ပုတဂကလဲ၊ အဒူးကထီၣ် တာဒီသွၣ်ဟံးတကြးတဘၣ်လဲ၊ ပုအဂါအမံၣ်ညါ ဒ်အမုၢ် ပုတဂအံၤ အတၢ်ဒူးနံနံ မ့တမုၢ် အတၢ်ဟံၣ်မျိုး မ့တမုၢ် အတၢ်ဆိၣ်ထွဲ ပုအဂါ ဒ်သီး ကဒူးနံနံလဲ၊ တာလီၤလဲ၊ ပုအဂါမုးကါ ဒီး တာလဲတမံၤ အီၤသွၣ်တဖန်အံၤ ကထီၣ်မံၣ်တလီၤလဲ၊ ပုအဂါကထီၣ်အီၤကသု - (a) တမံၤလဲ၊ အဒူးအိၣ် မျီတၣ်ဃး မုၢ်ခွါသွၣ်ထံး တၢ်ရဲလီၢ် မ့တမုၢ် (b) တၢ်ဒူးနံနံ မျီ မုၢ်ခွါသွၣ်ထံး ကွါဂီၢ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လဲ၊ အမံၤဆူး မ့တမုၢ် ဟ့ၣ်ပလီၢ် ပုအဂါတဂါ မ့တမုၢ် (c) တၢ်နီၤမူ မ့တမုၢ် တၢ်လူးလးဖူးသွဲ ပုအဂါတဂါလဲ၊ အမုၢ်မုၢ်ခွါသီးထံး မ့တမုၢ် မုၢ်ခွါလီၤဆီလီၤသး နီၢ်မိ ကွါဂီၢ်လဲ၊ တၢ်တမံးတလဲအပူၤ (2) တာဒီသွၣ်ဟံးတကြးတဘၣ်လဲ၊ ကမျါအမံၣ်ညါ မ့ၣ် တၢ်မၤကမုၢ်ကွါမ့ၢ် အပတီၢ် II လဲ၊ ပုလဲလဲအသးအိၣ် 18 နံနံဒီးဆူအဖီခိၣ် န့ၣ်လီၤ၊ မ့မုၢ် ပုကွဲမိလဲ၊ အသးနံနံအိၣ် 18 နံနံဒီးဆူအဖီခိၣ် သွၣ်တဖန် တၢ်ကမံးကွါဝဲ ပါကီၢ်ပုဘၣ်မ့တၢ်ဒါန့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျၢၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကျဲးစးစးတၢ်လၢ၊ ကဟ့ၣ်ဘျၢၣ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤ၊ မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပုၤကျၢၢ်ထွဲ(တဖၣ်) စ့ၢ်ကီၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်န့ၢ်မ့ဒါလၢ၊ ကီၢ်ရဲၣ်ကွဲၤလီၤကစီၤ၊ အစီၢ်လၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤဘၣ်ထွဲဝဲလၢဒီး ကီၢ်ရဲၣ်ကွဲၤလီၤကစီၤ၊ တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဘၣ် တၢ်ဒီးလဲၤအီၤဆူ ပုၤကိၣ်ဖိအိၣ်ဒီးတၢ်တဟ့ၣ်ကဒါကျဲးစး ကီၢ်ရဲၣ်ကွဲၤလီၤကစီၤ၊ အပုၤ၊ မၤတၢ်ဖိတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤလၢ၊ တၢ်ကယုၤကဒါကျဲးစးအခါန့ၣ်လီၤ၊ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကလိၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိန့ၣ်လီၤ၊ တၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်စ့ အိၣ်လိဘၣ်ဒီး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပိၣ်ထီၣ်အသံသ့တဖၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲသ့န့ၣ်လီၤ၊ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကလိၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိန့ၣ်လီၤ၊ တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိမ့ၢ် တၢ်မ့ၢ်န့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါကျဲး စးတၢ်လံၤလၢအပုၤကလၢ၊ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ၊ အမၤတၢ်ကွဲၤတဖၣ် လၢအပုၤယုၤဒီး၊ ဘၣ်သ့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်၊ တၢ်ဟ့ၣ်စ့လၢ၊ တၢ်ပုၤကျၢၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂီၢ်၊ တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါကျဲး စးတၢ်အပုၤထံသိးသိးဒီး တၢ်ဖိ တၢ်လံၤတခါအဲၤ၊ မ့တမ့ၢ် တၢ်အဂီၢ်လိတူၢ်လိလၢ၊ ကျဲးအဂီၢ်သိးသိးတၢ်ကဟ့ၣ်ကဒါကျဲးစး ပုၤတဂၢ၊ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကရၢကရိလၢ၊ အဘၣ်ဒီးအိၣ်န့ၣ်လီၤ၊

တၢ်မၤပျံၤမၤဖး မ့တမ့ၢ် တၢ်ပျံၤတၢ်ဖး

တစ်စူးကါ မုတမာ် တါမေပျံးမေးဖးဘဉ်သွဲ တါစုဆူဒ်ခိင်တကး၊ တံစူးကါဂါင်ဘါ၊ တါမေပျံး၊ တံ
မုတမာ် တံဖဲဒ်တါမေလ၊ အလီဂံလိာ်သးဒီးဒုကထီင်တါသုဉ် တဖဉ်အံလ၊
အမးဘဉ်ဒီးမတ်တံ ကွဲအတုပညိဉ်တဖဉ် ဒီး တမုာ်ဘဉ်တါလ၊ တါတြိယာ် လီလီဆီဆီ
ခိပျံး **ပုဟိုစိတသိဉ်တသီတဉျါ**၊ အဂတဖဉ်န့ဉ်လီ၊ တါမေ ပျံးမေး ကပုဉ်ယုာ်စုကီးဒီး
တါဒီးသုဉ်ဟ်သး၊ တံစဲးကတိ၊ တံကွဲးဒီး/မုတမုာ်နီဉ်ခိကွါဂီ၊ တါမေတဖဉ်န့ဉ်လီ၊
ကွဲကမးတါသမံမဲး တံကွါကဒါကွါ ဘဉ်သး တါမေပျံးမေးတံအံန့ဉ်လီ၊

တၢ်ဟ့ၣ်းတၢ်ဂဲၤလၢ တဖိးသဲး

တၢ်မၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤ တၢ်မၤလၢလၢလၢ တၢ်တြီၤဒီးခီဖျိ ကီၣ်ခဲၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲဒ်ဒၢဂၢၢ်တၢ်စၢဖျိၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ
ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢ၊ တၢ်တြီၤဒီး၊ လီၤလီၤဆီဆီ ခီဖျိ ပုၤကွံၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး၊
လၢကဘၣ်ပုၤလိာ်မၤထွဲတၢ်ခါဘၣ် ဒီး ဒုးကထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယီၣ် သုလၢ ကွဲးဆၢၣ်ခိၣ်ယၢ၊အူၤ မ့တမ့ၢ်
တၢ်မၤတၢ်တၢ် ကိၣ်ခဲၣ်လီၤ၊ တၢ်ကဆဲးကွဲးဝဲ ပၤကီၤပုၤဘၣ်မ့ၣ်ဒ်ဒၢဒ်လီၤ၊

လာတင်ပညိဉ်အပူ၊ မ့တမ္ဗါ ဂုဏ်းစားမလောကဒွဲဒ်အူအိဉ် ကိုတဖိတလံၤဖဲ မ့ လာ
ကိုကရါအပူလီၤ တၢ်ကဆဲးကျိး ပၤဂီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဒီး ကိုကမၤတၢ်သမံသမိး
တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဘၣ်သး တၢ်မၤပျံၤမုၤဖုၤတၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်မၤဆူးမၤဆါ ပၤကွဲၤမိ, ကွဲၤအပူၤမၤတၢ်မိ, ပၤတၢ်မိ မ့တမ့ၢ် ပၤလၢအမၤမ့ၢ်သးမၤကလီၤ
ဖဲပၤကွဲၤမိအံၤသ့ၣ်ညါဝဲၣ်ဂ့ၤဒီး လၢတၢ်ပၤညိၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် ကါဘီၣ်ဒီး ကမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး
ပၤအနီၤမိၢ်ပိၢ်န့ၣ်လီၤ. ပၤကွဲၤမိအတၢ်ပၤညိၣ်အံၤ တၢ်ကဆိကမိၣ်ကုၢ်တၢ်အီၤဖျါ အတၢ်စံး တၢ်ကတိၢ်ဒီး
အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပၤတကၢ်အနီၤမိၢ်ပိၢ် အမိၤပညိၣ်ကုၢ် နီၤခိကွဲၤဂီၤ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ,
တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် နီၤခိကွဲၤဂီၤတၢ်အိၣ်သး ဟးဂီၤတၢ်စံး လၢလၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆါ၊ တၢ်နီၤလီၤ၊ တၢ်ပၣ်ညိၣ်လၢကၢ်နီၤလီၤ မ့တၢ်မ့ၢ် ကွဲၣ်စးစးဒ်သး ကၢ်နီၤလီၤ သးခါး ကံခါ မ့တၢ်မ့ၢ် ကသပ်မ့ၢ်ဘျီလၢတၢ်ဖီၣ်သးဃာ်အိၣ်/အတုးအယီၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်အုၣ်သးအိၣ်ဖျါလၢ တၢ်ပၣ်ညိၣ်အပူၤ မ့တၢ်မ့ၢ် တၢ်ကွဲၣ်စးစးလၢ တၢ်ကၢ်နီၤဟ့ၣ်လီၤ ကပၣ်ဃုာ်ဒီး၊ ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ပၣ်ညိၣ်၊ ဒ်လၢလၢ်အသိး-

- တၢ်အိၣ်ဒီး ကသံၣ်မုၢ်ဘျီးလၢတၢ်တြိယာ်အီၤနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ခွဲး အအိၣ်ဒ်န့ၣ်ဒီး တၢ်ကမိၣ်လၢ၊ နီၣ်ကစၢ်တဂၤ ကစူးကါအဂီၢ်.
- တၢ်အိၣ်ဒီး ပီးလီၤလၢတၢ်ကစူးကါအီၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်နီၤလီၤ ကသံၣ်မုၢ် ဘျီးလၢတၢ်တြိအီၤတဖၣ် ဒီးတမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပူၣ်နီၣ်အိၣ်ဒ်အမုၢ် စီၤပီၤ, ထၢၣ်တဖၣ် ဒီး ပှၢ်ဝါစးခိတဖၣ်.
- တၢ်အုၣ်သးဘၣ်ဃး တၢ်မိၤဟ့ၣ်နီၤလီၤ ကသံၣ်မုၢ်ဘျီးလၢတၢ်တြိယာ်အီၤတဖၣ်လီၤ.

1. ကသံဃ်မူၤဘျးအီး ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ပိၣ်ညွဲထီၣ်ခံ တမံၤဃီ မ့တမ့ၢ် လီၤကၢ် လိာ်သးဒီး ကသံဃ်လၢတဖၣ်သဲစး မ့တမ့ၢ် ကသံဃ်မူၤဘျးလီၤ,
2. ပုၤတဂၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအနီၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အံၤ စံးဝဲလၢအမ့ၢ် ကသံဃ်လၢအတဖၣ်သဲစး တကလုာ်န့ၣ်လီၤ
3. ပုၤတဂၤလၢဆါတၢ်အံၤ ဆါဝဲ ကသံဃ်/ကသံဃ်ဖျၢၣ် အံၤအပူၤ အါန့ၢ် ကသံဃ်/ကသံဃ်ဖျၢၣ်ဖျီၣ် အပူၤလၢတၢ်ဆါညီၣ်ဒီးအီၤ,
4. ကသံဃ်/ကသံဃ်ဖျၢၣ်ဖျီၣ်အံၤ တၢ်ဘိၣ်ဃာ်အီး ဒ်သးသီး မ့တမ့ၢ် အလီၤကၢ်ဒီး ပလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒၤ ဒ်အမ့ၢ် ကသံဃ်/ကသံဃ်ဖျၢၣ်ဖျီၣ်လၢတဖၣ်သဲစး;
5. ကသံဃ်/ကသံဃ်ဖျၢၣ်ဖျီၣ်အံၤ လီၤကၢ်ဒီး ကသံဃ်လၢ တဖၣ်သဲစးအသိး.

ဒုးကထီၣ် တၢ်မတၢ်တၢ် ဒိၣ်ဒိၣ်မၤန့ၣ်ဆူ ကိၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ဃး၊ ဒီးမ့တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယံၣ် လၢပၤကိၣ်ဖိတဖၣ်အကီၢ်ခိၣ်ဖျါ တၢ်ပၤဖျါထီၣ်လၢအကမၤ မ့တၢ် တၢ်စီၤလီၤ တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤ တၢ်က ဆဲးကျိးဝဲ ပၤကီၢ်ပၤဘၣ်မ့တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်လီၤ။

လအိဒ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါဂုဏ်၊ ဒီး တၢ်ပညိာ်အပူၤ အိဒ်ဒီး စူးကါ မ့တမ့ၢ် စိာ်စိာ် ကျိတၢ်စုကဝဲ၊
ဒ်လၢအဘျုးတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤလၢ 18 U.S. Code 921 အပူၤ၊
လၢ 18 U.S.C. 921 အဖီလၢ တၢ်လၢအဟီၣ်ထွဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၢ်ကျိတၢ်စုကဝဲ၊လီၤ-

1. တၢ်စုကဝဲတမံလၢလၢ် (ပုၣ်ဃုာ်စ့ၣ်ကိးဒီး ကျိလၢတၢ်စုကဝဲအီၤလၢတၢ်ကစးထီၣ် တၢ်လိာ်ကွဲအဂီၢ်) လၢတၢ်ဒီးအိၣ်ထီၣ်ဒီး တၢ်မ့ၢ်စုကဝဲ တၢ်ပိၤဖးဒီး ကဖျိးထီၣ်ဝဲ အဂီၢ်.
2. တၢ်အတၢ်ကွီၣ်အတၢ်ကွီၣ် မ့တမ့ၢ် ကျိပိးလီၤအကူအအီၤ လၢအမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲတမံလၢလၢ်,
3. ကျိတၢ်စုကဝဲလၢတၢ်မၤပုၣ်ဃုာ်အကူလၢ် မ့တမ့ၢ် ကျိတၢ်စုကဝဲလၢအကူလၢ်တသီၣ် တမံလၢလၢ်,
4. ပိးလီၤလၢအမၤပၤဂီၢ်တၢ်တမံလၢလၢ် လၢအပုၣ်ဃုာ်စ့ၣ်ကိးဒီး-
 - a. တၢ်လၢပိၤဖးသ့, မ့ပိၤလၢတၢ်အအိၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ကသံလၢအအိၣ်ဒီးအစ့ၣ်အပျၢ်

20

တၢ်နီၤဆၢလၢ၊ တၢ်ကဘၣ်လူၤဟီၤမၤထွဲအီၤဘၣ်ဃး တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တခါအံၤ၊

- တက်ခင်းကျိုး ပါးကိပ်ပွားသ်မူဘၢ်ဒါ.
- တက်ဘၢ်လူပိမိမၤထွဲ တ်ဆီတလဲတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ လၢအိၣ်ယံးဒီး ပှၤတူၢ်ဘၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တ်ဒုးယးထီၣ်ကွၢ်လၢကိလီၤ.
- ဟံၤဖျါထီၣ် တက်ကိထီၣ်ယးခဲလၢနဆူ OPS Title IX ပှၤပၤဆူၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်, 3215 Cuming St., Omaha, NE 68131 (531-299-0307) မ့တမ့ၢ် equityanddiversity@ops.org န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စုကဝဲၤ (တမ့ၢ် ကျိဘၣ်)

ပုဂံကွဲမိသုတဖန် တၢ်တြိအီလၢ တၢ်သ့ၣ်ညါဂ့ၤအပူၤ ဒီး လၢတၢ်ပညိၣ်အပူၤ လၢကအိၣ်ဒီး၊
တၢ်ဆါအီး၊ ဖိၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် စူးကါ တၢ်ဖိတၢ်လံး တမံၤလၢလံးလၢ တၢ်ကဆိကမိၣ်အီၤဒ်ညါဒီးလၢ
အမ့ၢ်တၢ်စုကဝဲန့ၣ်လီၤ . တၢ်စုကဝဲလၢ အလီၤ ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် (တမ့ၢ် ကျိ) ကပၣ်ယုၣ်စူးကါဒီး (a)
ကျိတဖၣ်, ပၣ်ယုၣ်ဒီး ကျိ တၢ်စုကဝဲလၢပျၢလၢကစၢတဖၣ်, ကျိ BB , ကျိ ဘီၣ်လူဖျၢၣ်အလွဲ,
ကျိ “ကလံး”, ကျိခးပျၢ, မ့တမ့ၢ် ကျိကလံး သ့ၣ်တဖၣ်လၢ
တမ့ၢ်တၢ်စုကဝဲ. ဒ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤလၢထး b) ဒီအကလုာ်ကလုာ်,
ပၣ်ယုၣ်စူးကါဒီး ဒီမိလၢတၢ်ဖိလၢထၢၣ်ပူၤတဖၣ်, ဒီကန့ၣ်,
တၢ်ခိၣ်စုကန့ၣ်အၣ် မ့တမ့ၢ် ဟံးပနီၣ်ခိၣ်ဖဲစူးစုၣ် တကလုာ်လၢလံး
အထီမ့ၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ် န့ၣ်သကု မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံးအလီၤဘၣ်ယိၣ်
တခါခါလၢ တၢ်မၤတၢ်ခိၣ်တံာ်, တၢ်ဆဲးဖျိ မ့တမ့ၢ် မၤကထီၣ်တၢ်ပူၤလီၤ
သ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ် (c) စုကမိၣ်တဖၣ် ဒီး တိာ်ဘီ မ့တမ့ၢ် စုကမိၣ်ထး သ့ၣ်
တဖၣ် လၢပၣ်ယုၣ်ဒီး စုမံၤပသးဘိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကျိဘၢ စုမံၤဘီ
သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်မၤအီၤလၢတၢ်အကျါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပျိၣ်လဲသး တၢ်က
ပညိၣ်လၢ ကမၤဘၣ်ဒ်ခိၣ်ပျိ နးနးကျိၣ်ကွဲၣ်ခိၣ်ဖျိ တၢ်ထီတီၢ် ပုၤကဒီး စုခိၣ်လၢ
တၢ်ကျိၣ် ဘၢယၢ်ဒီး စုကမိၣ်. (d) ပီးလီတမံၤမံၤလၢလံးလၢ တၢ်စူးကါ
ကသ့ဒ်သး ကမၤဘၣ်ဒ် ပုၤအဂၤဒီး တအိၣ်ဒီး တၢ်ပညိၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီးကွဲ
အခါဖဲန့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲဒ်လၢ ပုၤကွဲမိအစုပူၤ ဒီး တၢ်ကဆိကမိၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ်
တၢ်စုကဝဲလၢတၢ်ပညိၣ် အဂီၢ်လၢ
ပုၤကွဲမိတၢ်သိၣ်တၢ်သိတၢ်ဘျးအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢလံး သ့ၣ် တဖၣ်အံး
မ့ၢ်တၢ်အဒိအတံာ် ပီးလီသ့ၣ် တဖၣ် လၢ တၢ်ဆိကမိၣ်အီၤ ဒ်အမ့ၢ်
တၢ်စုကဝဲတဖၣ် န့ၣ်လီၤ, ကျိခဲ, ကျိလီမ့ၢ်အူ, ကျိလီမ့ၢ်အူ (taser),
စၢၢ်ထးဘီ, ထးသ့, စုကမိၣ်, (chuck- sticks), ဆၣ်အကုာ်
အဂီၢ်လၢတၢ်ကွဲၣ်သ့, တၢ်ကန့ၣ်စု, (black- jacks), တၢ်ဖိး တၢ်လီလၢ
တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲ, တၢ်ခးမ့ၢ်အူဖိ, မိၣ်ဟံသ့ၣ်ကန့ၣ် စျၢ, နီၣ်လံာ်ကဖျၢၣ်
လၢၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအဆူၣ် မ့တမ့ၢ် ကံ တဖၣ်လီၤ. တၢ်အံးတမ့ၢ် တၢ်ဒီး
သးအလီၤသး လၢ တၢ်မၤ မ့တၢ်အိၣ်ဒီး, ဆါအီး, ဖိၣ်ဒီးအီၤ မ့တမ့ၢ် စူးကါ
တၢ်စု ကဝဲလၢ ပုၤကွဲမိတအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢ ကမၤဘၣ်ဒ်
ပုၤတဂၤလၢလံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဆဲးကျိး ပုၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မ့ၣ်ဒါ
န့ၣ်လီၤ. ကွဲကမၤ တၢ် သမံသမံး တၢ်ကွဲကဒါကဘၣ်သး တၢ်မၤပျၢ
မၤဖးတၢ်အံး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကွံာ်တၢ်စုကဝဲၤ လၢတၢ်တသ့ၣ်ညါအီၤတဖၣ် တဘျီယံ

ပုဂ္ဂိုလ်တဖန် တဘဉ်အိဉ်ဒီး တံစုကဝဲ၊ နီတကလုာ်ဘဉ်န့ဉ်လီ၊ တံမုာ်ထံ ပုဂ္ဂိုလ်တဖန် အိဉ်ဒီးတံစုကဝဲတဘျီလံာ်လံာ် ဒီး ပုဂ္ဂိုလ်ကဘဉ်ဟ့ဉ်လီ၊ကွံာ် တံစုကဝဲအံဆူ ကွဲသရဲသရဲမုာ်၊ ပုဟ့ဉ်ကွံာ်တံ၊ ပုမဆူတံ မ့တမုာ် ကွံအပုမတဖ် အဘူးကတံ၊ တကအအိဉ် တဘျီယီန့ဉ်လီ၊ ဖဲကွံမုာ်ဟ့ဉ်လီ၊ တံစုကဝဲအံတဘျီယီဒီးပုဂ္ဂိုလ် တဘဉ်ကွံဆဲဉ်မံဒီး တံကဟံဟံထွဲထီဉ်အခံဘဉ်ထွဲ တံအိဉ်ဒီးတံစုကဝဲလောစုပု၊ ဘဉ်န့ဉ်လီ၊ ဘဉ်ဆဉ်ဒီး ပုဂ္ဂိုလ် မုာ်ဟံဟံတံစုကဝဲလောစုပုဒီး၊ လကလဲဆဲးမလဲ တံလောတီအဂ၊ လကဒူးနံတံစုကဝဲဆူ ပုဂ္ဂိုလ်အဂတဖန်အအိဉ် မ့တမုာ် တမဝဲ တဘျီယီလောတံဟံဃုထီဉ်အဂီဘဉ်န့ဉ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်အံ၊ တံကဟ့ဉ်အံတံကမဉ် ဒ် တံဟံဃု၊ တုာ်အံလော ပုဂ္ဂိုလ်တံသိဉ်တံသိဒီးတံဘျု၊ အပုအသိးန့ဉ်လီ၊ လံာ်အဆာတကူအံ၊ တဘဉ်ထွဲဒီး တံအိဉ်ဒီး ကျီတံစုကဝဲ၊ မ့တမုာ် ကျီလောစုပုဘဉ်န့ဉ်လီ၊

တၢ်စုကဝဲတဖၣ် - တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဆူ ပုၤကိမိခဲလၢ်

တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢလၢတဖၣ်ၣ် ညီၣ်တၢ်စူးကါအိၣ်အမ့ၢ် ပီးလီလၢ နတၢ်မၤလိတနီၤအပ္ပၤန့ၣ်လီၤ

တၢ်အံၤကမၢၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်နီၤ, ဘၣ်သ့သ့တမၢ်ခဲလၢ်ဘၣ်, ပီၤလီၤတၢ်တဟ့ၣ်တၢ်ပျဲတဟ့ၣ်မၤ— ဒီမီၤအဒိၣ်တၢ်တၢ်တဟ့ၣ်, ဒီဒ္ဒါလၢ, တၢ်ဖိတၢ်လၢတံးလၢလၢလၢ, အအိၣ်ဒီး အကၢၣ်, တၢ်ဖိၣ်စူကၢၣ်အုၣ်တကၢၣ်လၢလၢ, ထးမံး, ဖၣ်ဂုၤပူၤအဒိၣ်, တၢ်ပျီၣ်ဖျါ (awls), နီၣ်တံးထး, ပီၤလီၤထးပျီၣ်ဖျါ, ခံၣ်ခံၣ်, တမၢ်ခဲ (vice grips) ဒီး ပီၤလီၤအတမၢ်လၢလၢလၢ ဘၣ်သ့သ့တၢ်ကစၢၤတၢ်အီၤလၢ တမၢ်လီၤအပူၤလီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ထူးထီၣ် ပီးလီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢတၢ်မၤလိၤဒၢးအချါ မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဟဲၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အံၤလၢဟံၣ်ဒီး
တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကကဲထီၣ်တၢ်စုကဝဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ပၤဃာ် တၢ်ဖိ တၢ်လံး သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢစုပူၤဒီး
အစၢကမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဒးဟးထီၣ်ကိၣ်လၢကိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပတ်

ဟံတုၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်မၤလိၤဒါးပူၤ.

တဘဉ်ဟံစိာ်အိၤတဂ့ၤ.

တၢ်ဖိတၢ်လံးတဖၣ်လၢ် လၢတၢ်စူးကါအီၤဒ်သိး တၢ်ကမၤဘၣ်ဒိ ပှၤအဂၤဒီး လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်
ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီး ကိၣ်အတၢ်ပညိာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အအိၣ်လၢ ပှၤကိၣ်ဖိအစူပှၤ, တဘျီလၢ်လၢ်န့ၣ်
တၢ်ကဆိကမိၣ်အီၤဒ်အမၢ် တၢ်စကဵုကဵုလၢတၢ်ပညိာ် တၢ်မၤကမၢ် **ပှၤကိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး** လီၤ.

တၢ်ပၤဃာ် တၢ်စုကဝဲ - ဖးလီၤတံၢ်လီၤဆဲး

ပုဂံကွဲမိတဖန် တဘဉ်ပါယာဝ် တၢ်စုကဝဲနီၤ တကလုာ် ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မွဲထံဉ် တဘျီ လါလံာ် ဖဲပုဂံကွဲမိအံၤ ပါယာဝ် တၢ်စုကဝဲလးအေတမ့ၢ် ကျိတၢ်စုကဝဲ/ကျိဘဉ်ဒီး တၢ်က ဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်စုကဝဲတခေါအံၤဆူ ကို သရၣ်သရၣ်မုၢ်, ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်, ပုၤမၤဆှာ် တၢ် မ့တမ့ၢ် ကိုအ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အဘူးကတၢ်တကၤအအိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုဂံကွဲမိဟ့ၣ်လီၤ တၢ်စုကဝဲအေတဘျီဃီဒီး ပုဂံကွဲမိတဘဉ်ကွၢ်ဆဲးမံဒီး တၢ်ကဟံးပိတ္ထထီၣ် အခံဘဉ်ထွဲ တၢ်ပါယာ် တၢ်စုကဝဲဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဒီး ပုဂံကွဲမိ မ့ၢ်ဆဲးဟံးဘဉ်တၢ်စုကဝဲလးအစု ပူ, လၢကလဲၤဆဲးမၤလိတၢ်လၢတီၤအဂၤ, လၢကဒုးန့ၣ်တၢ်စုကဝဲဆူ ပုဂံကွဲမိအဂၤတဖုၣ် အအိၣ် မ့တမ့ၢ် တမၤဝဲ တၢ်ဟံးဖြူထီၣ်တၢ်အံၤ တဘျီဃီဘဉ် ဒီး ပုဂံကွဲမိအံၤ တၢ်ကဟ့ၣ်အီၤ တၢ်ကမၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကျိ/ တၢ်ဟံးထွဲ ထီၣ်အခံတဖုၣ် လၢတၢ်ဟံးဖြူ တၢ်အီၤ လၢ **ပုဂံကွဲမိတသိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး** အပူန့ၣ်လီၤ.

မူဒါလ်တၢ်မၤအီၤလၢ ကို မ့တမ့ၢ် ပုၤတၢ်အတၢ်န့ၢ်တၢ်န့ၢ်တၢ်န့ၢ်အီၢ်လီၤ. အဒိ ပုၤယုာ်ဒီး
တၢ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟံပနီၢ် တၢ်မၤကဆၣ်ကဆီတိုၢ်, တၢ်မၤလၢတၢ်ချၢ, မ့တမ့ၢ် တိၢ်စၢမၤစၢ ပုၤကွဲၢ်မိ
မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ကူၣ် လၢတၢ်ကွၢ်ကကံၣ် ပုၤကွံၤဖိလၢကွံၤ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်အဂီၢ် ဖဲပုၤ ကွံၤဖိ
အိၣ်လၢကွံၤအပူၤ ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ်လၢ အနီၣ်ကစၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤအဂၤတဖၣ် အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ် အိၣ်ပဉ် ပုၤကွၢ်ဖိတထီၣ်ကွၢ်တဖျၢၣ်လၢလၢအအိၣ်လၢ
ကိၢ်ရဲၣ်လီၢ်ကဝီၤအပူၤ ဖဲတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ်အကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ပုၣ်ဃုၢ်ဒီး
ကွၢ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်မၤလၢလၢ ပုၣ်ဃုၢ်ဒီး တၢ်ဖျါထီၣ်ကွၢ်အမူးတဖၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်လၢ OPS
တူၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတတီၤလၢလၢအဖီၣ် ဖဲတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ်အကတီၢ် တကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒံလံၣ်ပုၤ,
ပုၤကွၢ်ဖိလၢတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ်တကၢ် န့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုၢ်လၢ ကိၢ်ရဲၣ်လီၢ်ကဝီၤ ကွၢ်. တၢ်မၤလၢ,
မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလီၤမၤဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂၤ လီၤလီၤ ဆီဆီ တခါအပူၤ
ဖဲတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ်အကတီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်အီၤ တၢ်
ကမၣ်လၢအမၤကမၣ်တၢ်အယၢ်န့ၣ် တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ် လၢတၢ်မၤလီၤတကတီၢ်
လၢအစးထီၣ် ဖဲ တၢ်မၤလီၤအကတီၢ် အပူၤကွၢ် 10 သီန့ၣ်, တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢ ကွၢ် အဆၢကတီၢ်
ကမၣ်ဝဲ တၢ်မၤလီၤကတီၢ် လၢအအိၣ်တၢ်ဒီးတကတီၢ် ဒီး တၢ်မၤလီၤအကတီၢ် လၢခဲတကတီၢ် မ့တမ့ၢ်
တၢ်မၤလီၤကတီၢ်လၢ အအိၣ်တၢ်, တၢ်ကိၢ်ခါကွၢ် ဒီး တၢ်ထီၣ်ကွၢ်တၢ်မၤလီၤ န့ၣ်လၢခဲတန့ၣ်
အတၢ်မၤလီၤအိၣ်ခဲးတကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိဖဲက့ၤဆူကွၢ်လၢ တၢ်ဒုးဟးထီၣ် ကွၢ်ပုၤကွၢ်ဖိတသ့ဘၣ်.
ပုၤကွၢ်ဖိတကလၢလၢလၢဘၣ်တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွၢ်အါန့ၣ်တဘျီ ဖဲ အဝဲဝဲဒ်/အဝဲဝဲဒ်မ့ၢ်
အတီၢ်ထီၣ်ကွၢ်တၢ်ဆဲးလီၤအခါတဖၣ်အကတီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်ဆဲးလီၤကဒါမဲၤ
ဖဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂၤတခါအပူၤ ဖဲမပုၤတၢ်မၤလီၤတၢ်မၤ ဖဲ ပုၤကွၢ်ဖိလၢတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢ
ကွၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Expelled Student Program) လၢလီၢ်ကဝီၤလီၤဆီဆီဒီးပုၤကွၢ်ဖိ
အတၢ်လိာ်ဘၣ်(တဖၣ်)အပူၤလီၤ.

တၢ်ကဘၣ်ဆိတလဲဆူကီု မ့တမ့ၢ် တၢ်ရၣ်တၢ်ကျဲအၤကတၢၤခါ, ပုၤကိဖိတဘၣ်ဟဲက့ၤဆူကီု လၢဘၣ်တၢ်ဆိတလဲကိၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၤလိၤမၤစၢၤတၢ်ဒိၣ်သ့ၣ်ဟံးသးတဖၣ် န့ၣ် တၢ်သိၣ်လိၤ ဒီး တၢ်မၤလိၤမၤဒီး တၢ်မၤအကျါ
အကျါအကူာ်ဝဲၤ၊ လၢကဟံးဃုာ်ပုၤကိၣ်တဖၣ်အတၢ်ပုၤန့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးကံၤပဝဲတဖၣ် အီၣ်၊
ဒီၣ်ဖျါန့ၣ်ကျါဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ခွဲၤဃုာ်ဘၣ်လၢအကဲဘျးကံၤဖျါ လၢကသ့ၣ်ထီၣ် ပုၤတဝဲၤ တၢ်န့ၤလိၤမုၢ်လိၤ
ဒီး သးအတၢ်တုာ်ဘၣ် တၢ်သ့တုာ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပုၤညိၣ် လၢကပုၤညိၣ် တၢ်ဃုာ်လီၤ၊
တၢ်ကိတိၢ်တဖၣ်တဖၣ်၊ မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးတဖၣ် ဒီး မၤဂ့ၤ ထီၣ်တၢ်န့ၤလိၤမုၢ်လိၤတဖၣ်လီၤ၊
ပုၤန့ၤလိၤပုၤဃုာ်လၢတၢ်မၤအကျါအကျါအကျါအကျါအကျါအကျါ အိၣ်ဒီး တၢ်ထီၣ်တၢ်ခိၣ်ကိၣ် ဒီး
ဘၣ်တၢ်ဃုာ်လိၤပုၤဒီၣ်လၢ၊ တၢ်ဃုာ်လိၤအစၢၤ ဒီးသိး ကသ့ၣ်ထီၣ် တၢ်န့ၤလိၤမုၢ်လိၤ ဒီး
မၤဂ့ၤမၤကျါမၤဆွၢ်ထီၣ် ကိၣ်အပုၤတဝဲဘၣ်လီၤ

မုၢ်ယုၤနံၤကိၤ လိၣ်ဘၣ် ပုၤကိၤဖိတဖၣ် စူးကါတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ် ဖဲကိၤ ဖဲ မုၢ်ယုၤနံၤဂီၤခိၤ(တဖၣ်) အကတီၢ်လီၤ. တၢ်ကဆၢတဲာ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လီၤတၢ်(တဖၣ်) လၢတၢ်ညျာ်ထီၣ်ကိၤခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တရဲၣ်ကၤၤကၤ ဝံစီၢ်တီၤဆၢ လၢကလဲၤဆၢ လဲၤအိၣ် လၢမုၢ်ယုၤနံၤကိၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢ SSC/PAC အဒေပူ၊ ပုၤကွဲဖိတဖၣ်မၤတၢ်လၢ တၢ်မၤလိဒးန့ၣ်ခိၣ်ဃၢလၢအကးတၢ်
သးအပူ၊ လၢတၢ်မၤပူလိတၢ်မၤတံၢ်တၢ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ပျဲအသ့ၣ်လၢကပညိၣ်အဝဲအတၢ်လိာ်
ဘၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးမၢ်ဂ့ၢ် ဒီး ပုၤတဝၢတၢ်ရဲလိာ်မၤလိာ်တကပမၢ်ဂ့ၢ် ခဲခါလိာ်အပူ လိာ်.
တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ် SSC/PAC ပုၤဟံၣ်ဒီး တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢနီၢ်တဂၤစုၣ်စၢ်အဂီၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ
ဘၣ်သးဒီး တၢ်ကွဲးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, တၢ်မၤလိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ပုၤတဝၢ တၢ်ရဲလိာ် မၤလိာ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်,
ဒီး တၢ်ဃုၣ်လိၤဘၣ်တၢ် သၢတံၢ်ဘၣ်တဖၣ်လိာ်. SSC/PAC ဟ့ၣ်ဂီၢ် ဟ့ၣ်ဘါပုၤကွဲဖိတဖၣ် လၢကတူၢ်လိာ်
တၢ်ဟံးမ့ၢ်ဒါလၢအသ့ၣ်အတၢ်သကံၢ်ပဝးတဖၣ်အဂီၢ်လိာ်. တၢ်စူးကါ SSC/PAC အတဖၣ်န့ၣ်
ကဘၣ်တၢ်စူးကါစုၣ်ကီးအိၣ်ဒီး တၢ်ဒီးသဒ္ဒါနီၣ်ထီၣ်တဖၣ် လၢ ကမၤစၢပုၤကွဲဖိတဖၣ်ဒုးခိၣ်ထီၣ်
တၢ်ဃုတအခွဲးအယာ်လၢအဂ့ၢ်တကပမၤ မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ် ဘၣ်ထွဲလိသးဒီး
တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံးသးတဖၣ်အယိလိာ်.

တစ်ခါလေ့ကို လိုက်ဘဲ ပုဂံကို စူးကြါခါခါတစ်တစ်ကတီး ဖဲကိုပျံဝံ့အလီခံ ဒ်
တံသွန်ထီၣ်ကွဲၣ်ခါတော့ဝံ့အသံၣ်လီၤ တံကရဲၣ်ကျဲၣ်ဟ့ၣ်လီၤ ဝံၣ်စိတီတုၤလၢ ပုဂံကို
လၢအကြၢဝံ့ဘဲတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ

တၢ်ဒုးဟးထီၣ်လၢကိလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ် လၢတလၢကွံၣ် တၢ်ထီၣ်ကိအမုၢ်နံၤ ယံၢ် (5) သီ ဘၣ်ဆၣ်စ့ၤန့ၢ် တၢ်ထီၣ်ကိအမုၢ်နံၤ ခံဆံ (20) သီလီၤ။

တၢ်ဒုးဟးထီၣ်လၢက့ၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ် တၢ်လၢတၢ်ထီၣ်က့ၢ်အမ့ၢ်န့ၢ် ယဲၣ် (5) သီလီၤ

တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိတၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးတဖၣ် လၢပုၤကိဖိလၢအမၤလိမၤဒီးစိတၢ်လၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤယံၤ န့ၣ်ခိၣ်ဃၢၤတဖၣ်အဂီၢ်

တၢ်လၢထီၣ်တၢ်မၤလိလၢနီၢ်ကစၢ် ဖဲတၢ်ဒီးပူၤအမံၣ်ညၢ, ပူၤက့ၢ်လၢအန့ၢ် ဆဲးလီၤမၤဖဲ Omaha ကမျၢၢ်ကွၢ်တဖၣ်ကဘၣ်ဒီးန့ၢ်စ့ၢ်ကီး တၢ်သိၣ်လိဒီး တၢ်မၤလိစၢၤ အတၢ်လၢဒီးဖျိတဖၣ် ဖဲအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ တၢ်ကမၤဒဲးဝဲ တၢ်န့ၣ်ကျဲၤ ဒီးတၢ်မၤလၢကွၢ်ဖိ **ပူၤက့ၢ်ဖိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ** လၢပူၤက့ၢ်ဖိ အိၣ်ဖဲ တၢ်မၤလိမၤဒီးအိၣ်တၢ်လၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤအယံၤ န့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ယၢတၢ်အိၣ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လရန်အမည်ပါ၊ ပုဂံကိုယ်တော်ကဒီနွဲ့အီကွံတင်(လ) လိတ်မလိမိဂု၊ လာတံသိင်လိအီ၊ လာ
အထာနွဲ့ဒီမိင် လာကဘင်သုင်ဝဲဒင် တံစူးကိခိဗ္ဗူ ထာ၊ ဒုဂံတင်တင်တံမၤစၤ၊
ဒီးပုဂံဘုးစံကွါးဘင်ဝဲနွဲ့လီ၊ တံဟူး တံဂဲတံမၤလံလံလၢ အမၤကမၤ လီကဝီ၊ ကီစံ
မတမၤ ကီစၢ ဖိုင်အသဲစးတံဘျာတမၤ၊ တံကဟ်ပုဏ်ဝဲလၢအမၤ တံမၤကမၤ
ပုဂံကိုယ်သိင်တံသီတံဘျာ၊ ဒီးတံကဟ်ပုဏ်ဝဲလၢ တံသိင်ကွါသီကွါ၊ ဒီးဘင်သုင်သုင်
တံကဆၢမိအီဆူ ပၤဂံၤပုဂံဘင်မုဘင်ဒါအိဉ်နွဲ့လီ၊

တၢ်မၤလၢ်ကွၢ်စီၤ ပုၤကိၣ်တဖၣ် လူၤဟံၣ်မၤထွဲ တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးတၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်လၢ
တၢ်မၤလိၣ်စိတၢ်လၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤယံၤအီၤ (Behavior Guidelines for Remote Learning)
ဖဲလၢ်အံၤ-

- ကူသီးတကြားဝဲဘဲဝဲလဲ၊ တ်မလီအန့ဆာ်ခိ်ယာတော်အိ်သးအပူ၊
- ပှကူဖီအတံဆွါအမု(လ)ကဘာ်မုါထဲလဲ၊တ်မလီမဒီးအတံပညိ်တဖှ်အဂီ်
- တဘာ်ခိ်တံ၊ ဂွဲဒီး၊ မုတမုါ ကွဲးကူန့တဂ်တဂ်ကျါဖဲအတံန့ဖီခိ် မုတမုါ ပှအဂါတဖှ်အတံဖဲတဲမါ
- စူးကါတံအိ်တံအီလတံပလီပဒီး ဖဲစူးကါကီါရျှ်အတံပိးတံ လီအခါ
- စူးကါကျိ်ကြားဝဲဘဲဝဲလဲ လတံမလီအန့ဆာ်ခိ်ယာတော်အိ်သးအဂီ်
- လုတက့တဘာ်တိ်ဖျါထီ် မုတမုါ တိ်ဖျါကျါတဂ် တဂ်ကျါဘာ်ခိ် မုတမုါ တဂ်ဂီတကြါတဘာ်တဖှ်ဘာ်

- ပုဂံကွဲဖိတဖင် လုံးတကွေးတဘက်ဒူးအိုင်ထိပ် မှတမ့် ဆွဲခိပ်ဖျူထုတ်အခဲရူး(၈)ယာ တဖင် လာတသျှင်ညါအီဂုဂုအပူတော်
- တၢ်ဖိုင်ကီၢ်ရန်လီၢ်ကစီၤပီးလီတဖင်ဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအီဂုဂု ကွဲတဖျုၣ်စိုၣ်စိုၣ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်ရံၤလၢကွဲဖိအဲၤထီၣ်လၢ၊ အဝဲသျှင်အကွဲ တၢ်မၤလိမၤဒီး နဆူၣ်ခိၣ်ယၢတၢ်အိၣ်သးအဂီၢ်လီၤ ကွၢ်တၢ်တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤ အကတၢ်ဒီးပတၢ်ဖ် ဖဲနကွဲအ ပုဂံကွဲဖိဒီးဟံၣ်ဖိယိဖိအလံာ်နံၣ်ကု) အပူတက့ၢ်.

တၢ်လိာ်ဘၣ်ဝဲလၢ ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် လူၤဟံၣ်မၤထွဲ အ့ထၢန့ၣ်အဖီခိၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ
တၢ်ပူၤဖျးလၢတၢ်မၤလိမၤဒီးစိလၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤယံၤအဂီၢ် (Online Safety Practices for
Remote Learning) -

- နိုင်ငံခွဲသွပ်တဖန်မူ၍ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါအတၢ်ခွဲသွပ် ဒီးတၢ်ကြးဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤလီၤအီၤ ထဲဒၣ်ဒီး မိၢ်ပၢ်(တဖဉ်)/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိ(တဖဉ်)
- ပုၤကွၢ်ဖိတဖဉ်တကြးစူးကါပုၤအဂၤအနီၣ်ဂၢ်ခွဲသွပ်လုၤတက့ၤဘၣ်
- ပုၤကွၢ်ဖိတဖဉ်တကြးတီၣ်ထီၣ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ (လီၤအိၣ်ဆိးထဲး အံ့မ့(လ), လီၤတဲစီနီၣ်ဂၢ်, ဒီးအဂၤတဖဉ်) ဘၣ်.
- မုၢ်ဆးဒုဒီလၢနီၣ်ဂၢ်ခွဲသွပ်န့ၣ်, တၢ်ကြးဟံၤဖျီထီၣ်တၢ်အံၤဆူကွၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိ အအိၣ်တဘျီဟံၤလီၤ
- ဟံၤဖျီထီၣ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ လီၤဘၣ်ယီၣ်တဖဉ်အဂ့ၢ်ဆူ ကွၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိတဘျီဟံၤ
- ပုၤကွၢ်ဖိတဖဉ်တကြးဆးကျိးတဲကစးတၢ်ဒီး ပုၤအဂၤလၢအဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲတဖဉ် ဘၣ်
- ပုၤကွၢ်ဖိတဖဉ်တကြး ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤလီၤအဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ်အဂီၢ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤ လၢလၢအဂီၢ် ပုၤကွၢ် တၢ်မၤလီၤမဒီးတၢ်မၤတဖဉ်လၢဘၣ်မၤဝဲ
- ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢ ကွၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိအအိၣ် ဖဲမုၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒီး ကီၢ်ရၣ် လီၤကဝီၤအတၢ်ပီးတၢ်လီၤ ဟံၣ်ဘုးဝဲ, မ့တမ့ၢ် အထၢၣ်နဲးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါတဖဉ်

တၢ်မၤလၢကွၢ်ဖိတၢ်ဟံသ့ဟံသးတဖၣ် လၢပုၤကိဖိလၢအဒိးန့ၣ်ဘၣ် ကိၢ်ရဲၣ်လီၢ်ကဝိၤ-ရဲၣ်ကျဲၤဟ့ၣ်လီၤ ဝံစိၣ်တီဆၢ၊

တၢ်ဟ်ပနီၣ် ကွဲအသိလှ်ဘား(စ) ဒ်ကွဲအတၢ်မၤကတိၣ်အသိန့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိအ သကၢ်ပးတမံၤ လၢလၢ် လၢအမ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဖဲ ကီၢ်ရၢၣ်-အနီၣ်ကစၢ် ပၤဘၣ်ဝဲ အပူၤန့ၣ်, တၢ်ဒုးလီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်ဃး သိလှ်ဘား(စ) လၢ တၢ်စူးစၢၣ်ဝဲလၢ ကွဲအတၢ်ပညိၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်န့ၣ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ်တ ပတီၢ်ဃီ ဒီးတၢ်ခိဆၢတၢ်ဖဲတၢ်အကူၢ်ဂီၤတမံၤဃီအပူၤ ဖဲတၢ်မ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်လဲ ပုၤကွဲဖိအမ့ၢ်လၢကွဲဟ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဂုၤဒီးသန့တမံၤမံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂၢၤဖဲ သိလှ်ဘား(စ)အပူၤ လၢတၢ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲလၢ အတပူၤဖျဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂုၤလိာ်ပုၤနီၣ်သိလှ်, OPS ပုၤမၤတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိအ တၢ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစူးကၢ် **ပုၤကွဲဖိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ** လၢတၢ်ဟ် သုၣ်ဟ်သးဖဲ သိလှ်ဘား(စ)ပုၤအတၢ်ဂီၢ်ဒီးသန့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လူနှင့်အမင်ညါ၊ တစ်မှတ်လပ်လော့ ပုၤကွဲၤဖိတဖၣ် လူၤဟိံမၤထွဲ တၢ်ပူၤဖျးတၢ်န့ၣ်ကျဲလၢ
လၢဝံၣ်တီၤဆၢအဂီၢ် (Safety Guidelines for Transportation) ဖဲလၢအံၤ-

- ပုနီၣ်သိလုၣ်ဟံၣ်ခူဒါလၢ သိလုၣ်ဘၢး(စ)ဒီးပုၤကွဲၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်လၢလၢ ပုၤပျဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဝံသဆူၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဟံကဲ ဒီးလူၤပိာ်မၤထွဲ ပုၤနီၣ်သိ လုၣ် ဒီး/မ့တမ့ၢ်
ပုၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်တက့ၢ်.
- ထဲဒၣ်ပုၤကွဲၣ်ဖိလၢတၢ်ဒုဒီးအိၤတဖၣ် ကြးဒီးတၢ်ဒီးဘၣ် သိလုၣ်
ဘၢး(စ)လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၤန့ၣ်လီၤ.
- အိၣ်ဒီးတုၤလၢ ပုၤနီၣ်သိလုၣ်မၤန့ၣ်ထီၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် စံၣ်လီၤဖဲသိလုၣ်ဘၢး(စ) ပူၤအခါတက့ၢ်.
- ထီၣ်ဒီးသိလုၣ်ဘၢး(စ) လၢအလီၢ်အကျဲဒၣ်ဝဲတက့ၢ်.
- ဆုၣ်နီၤကွဲၣ်တၢ်ဆူမၢ်ညါတဖၤ, ဒီးဟံၣ်လီၤဟံတၢ်လၢၤကျဲအလီၢ်တက့ၢ်.
- ပုၤကွဲၣ်ဖိဘၣ်ထီထီၣ် တၢ်ကံၢ်ဟံတၢ်အပိးလီၤန့ၣ်, သိလုၣ်ဘၢး(စ) တဖၤ
ထီၣ်တုၤလီၤလၢတၢ်ကံၢ်ဟံတၢ်အပိးလီၤ ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်မၤဝဲ, ဒီးပၤကွဲၣ်လၢအဂ့ၢ်လိာ် တၢ်ထီထီၣ် တၢ်ကၢ်မၤတၢ်အပိးလီၤန့ၣ်,
ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကတဲာ်ကျဲၤတၢ်ဒီးအီၤ ဒီးခိဆၢအီၤ, ဃၢၢ်ဒီးတၢ်ဒးဟးထီၣ်အီၤဖဲ လဲၣ်သ့ၣ်ဘၢး(၈)ပုၤန့ၣ်လီၤ.

- ဆွဲနှိအိတ်ကပ်ကပ် တုလီလေးပြန်သိလှုံ တဲလေးနစံင်လီသုတစု.
- တဘင်ယှာ်ထီင်နစု မတမင် နခိင်ဆုသိလှုံဘား(စ)အပဲတြိဖီအချာတဂၤ.

- တဘဉ်စူးကွံတံတမံလံလံဆူ သိလုဉ်ဘား(စ)အပုတြီဖိအချာတဂု.
- တဘဉ်မသီဉ်ကလုဒ်ဒိဉ်, လအတမတံတံပုနီဉ်သိလုဉ် ဘား(စ)အဂီတဂု.
- တံတပျဲ အိဉ်တံ, အိဉ်တံ, ဒီးအိဉ်ဖိကွံအသိလုဉ်ဘား(စ)တဖဉ်အဖိဒိဉ်ဘဉ်.
- ကီဉ်ရဲကွံလီကစီ. တဟံးမူဒါလါ တဖိတံလံလံလအအိဉ်တု သိလုဉ်ဘား(စ) အဖိဒိဉ်အဂီတဂု.
- ထီဉ်ဒီးသိလုဉ်ဘား(စ)ဘဉ်ဆာဘဉ်ကစီ.

တၢ်မၤကမၤတၢ်ပူၤဖျဲးတၢ်န့ၣ်ကွဲၤလၢ လၢဝံၣ်တီၢ်ဆုၢ်အဂီၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစၢ တဖၣ်ဖဲလၢအံၤ-

- တာဆီလီဟ်လီတၢ်န့ၣ်လီၤအလီၢ်ဖဲသီလုၣ်ဘား(၈)ပူၤ
- တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်သိၣ်လီၤသီလုၣ်ဘား(၈)တၢ်ပူၤဖျးအဂ့ၢ်
- တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ဆ့ၣ်နီၤအလီၢ်ဖဲ ဒီးသီလုၣ်ဘား(၈)အခါ
- ပုၤက့ၢ်ဖိထံၣ်လီၢ်အိၣ်ဖိုၣ်ဒီးတၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤကၠုၤ
- မိၢ်ပၢ်/ပုၤက့ၢ်ထွဲတၢ်ဖိ(တဖၣ်)ထံၣ်လီၢ်အိၣ်ဖိုၣ်ဒီးပုၤက့ၢ်ဖိဒီးတၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤကၠုၤ
- တၢ်တဒုးဒီးသီလုၣ်ဘား(၈)တၢ်စိၢ်တလီၢ် (1-5 သီ)*
- ပုၤက့ၢ်ဖိမ့ၢ်မၤတၢ်ကြးတဘၣ်ဖဲသီလုၣ်ဘား(၈)ပူၤကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကပတၢ်ဒုးဒီးအီၤသီလုၣ်ဘား(၈) 6-19 သီ*

* တၢ်မၤပတုၣ်ပှၤကိဖိအတၢ်ဒီးသိလုၣ်ဘၢး(၈)တစိၢ်တလီၢ်အခါန့ၣ်, မိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ပှၤက့ၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်)ကဘၣ်ဟံးမ့ၣ်လၢ တၢ်လဲၤဆၢဒီးတၢ်လဲၤအိၣ်က့ၤပှၤကိဖိဖိကိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကမၤန့ၣ် တၢ်ပူၤဖျဲးတၢ်န့ၣ်ကျဲလၢဝံၣ်စိၣ်တီၤဆုၤအဂီၢ်န့ၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်
သိလုၣ်ဘၢး(၈) ဝံၣ်စိၣ်တီၤဆုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤခေၣ်တဖၣ် လီၤမၤကံၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပနီၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လၢမံၤဘၣ်, တၢ်တရူၤတၢ်, တၢ်ဒုးန့ၣ် တၢ်ကွဲး, မုတမ့ၢ် တၢ်ကိးပုၤဘၣ်တၢ်တဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်ဒီး ဘၣ်ဆၣ်မုတမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ် ထဲးဘလး, န့ၣ်ရံၣ် (smartwatches), တၢ်လီၤကွဲၣ်(မ)လၢတၢ်စၢ်ထီၣ်စၢ်လီၤညီ, တၢ်လီၤကွဲ မံၣ်ဒုးယၢၣ်လၢတၢ်စၢ်ထီၣ်စၢ်လီၤညီ (portable media players), ခဲမရူ, ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီ အဂၤ လၢအဒူးဘျးစဲတၢ်ဒီးအထၢၣ်နဲး, လၢတအိၣ် ဒီးအလီပျံၤ (wireless), cellular မုတမ့ၢ် တၢ်ဘျးစဲအကျါအကျဲအဂၤ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ဟ့ၣ်ဒီး နီၣ်ကၤစၢ်အတၢ်ကနုာ်ပီးလီ တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် ကနုာ်ဒ် (earphones), တၢ်ကနုာ်အခိၣ်စိၣ် (ear buds), ဒီးအဂၤတဖၣ် ဒီး/မုတမ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီတမံၤမံၤ လၢအဘျးစဲလီၤဘလးဒီး လီတစိစိစု မုတမ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီ အဂၤ ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢလၢထးအသိးခီဖျိ Bluetooth မုတမ့ၢ် တၢ်အကျါအကျဲအဂၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. PED တပၣ်ဟ့ၣ်ဒီး tablet လၢကီၢ်ရံၣ် ဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

3. “တၢ်ထီၣ်ကွဲအမုၢ်န့ၣ်” (“School Day”) အိပ်ညီမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ကွဲအမုၢ်န့ၣ် ဒ်အညီန့ၣ် အသး ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်စးထီၣ်အဆၢကတီၢ် ဒီးအကတၢ်အဆၢကတီၢ် ဒ်လီၢ်ကဝီၤကွဲ တၢ်သျှၣ်ထီၣ် ဟံပနီၣ်တၢ်သးန့ၣ်လီၤ.
4. “ကွဲအတၢ်စုလီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်” (“School property”) ပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟံပတၢ်သးလၢလီၢ် လီၢ်, ကွဲအသးလၢတၢ်(စ), ဒီးကွဲအတၢ်သျှၣ်ထီၣ် အလီၢ်အကျဲခဲလၢကွဲအိၣ်ပုၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ချးန့ၣ်လီၤ.
5. “တၢ်မၤပုၤ” (“Turned off”) မ့တမ့ၢ် “တၢ်မၤသး” (“powered off”) အိပ်ညီမ့ၢ်တၢ် တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ပီးတၢ်လီတမံၤမံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဘျၣ် တၢ်ပီးတၢ်လီအကလုာ်, တၢ်စူးကါအတၢ်တရုၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်အကျဲအကျဲ (modes) အကတၢ်စး, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤဟံဃ်, တၢ်တဟံပနီၣ်တၢ်လၢအမုၢ်တၢ်မၤဟံ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသးအိၣ် န့ၣ်လီၤ.
6. “တၢ်စူးကါ” (“Use”) ပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်စီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဒီး လီတစီၣ်စု (cell phone) မ့တမ့ၢ် PED လၢတၢ်ထံၣ်လၢမံၤသ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်အကလုာ်သ့, လၢအိၣ် ဃုာ်ဒီး မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဃုာ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဒိကန့ၣ်အပီးလီ ဒ်အမုၢ် ကန့ၣ်ဒၢ, တၢ်ကန့ၣ် အအိၣ်ဒိၣ် (ear buds), “Bluetooth”, ဒီးအကတၢ်စးန့ၣ်လီၤ. Cell phone လၢ “တၢ်မၤတရုၤအိၣ်” မ့တမ့ၢ် “တၢ်မၤဘျၣ်အကလုာ်” တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ထီၣ်စူးကါ ဝဲန့ၣ်လီၤ. Cell phone မ့တမ့ၢ် PED လၢအဟ့ၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်လၢတၢ်အသိၣ်, အတၢ်တရုၤ အပနီၣ်, ဒုးန့ၣ်ဃုၢ် တၢ်ကွဲ မ့တမ့ၢ်တၢ်ကိးပုၤအိၣ်ဒီးလီတစီၣ် တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်လၢ “တၢ်စူးကါအိၣ်” (“in use”) န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ် “မၤဟံဃ်” cell phone မ့တမ့ၢ် PED လၢအလီၢ်ဒၣ်တၢ် ဘၣ်ဆၢပုၤအကထံၣ်လၢမံၤသ့န့ၣ်, တၢ်ဟံပနီၣ်လၢ “တၢ်စူးကါအိၣ်” န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ် “မၤဟံဃ်” cell phone မ့တမ့ၢ် PED လၢအလီၢ်ဒၣ်တၢ် ဒီးဟံဃ်အိၣ် လၢတၢ်ထံၣ်လၢမံၤတသ့အလီၢ် ဒ်အမုၢ် ထၢၣ်ဝဲဃုၢ်, လံာ်ထၢၣ်, တီၢ်ထၢၣ်, သီလုၣ်, ဘံၣ်ဒိၣ် (locker), ဒီးတၢ်အကတၢ်စးအပုၤန့ၣ်, တၢ်တဟံပနီၣ်တၢ်လၢ “တၢ်စူးကါအိၣ်” ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျိၢ်အကျဲတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်ကစူး cell phones ဒီး PEDs ဖဲကိၣ်အတၢ်လီၤအပူၤ ထဲဒၣ်
တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲလၢအံၤအကတီၢ်ပျဲ-

- တချူးတင်ထိုင်ကဲ့အမုန်း၊
- ဖဲကဲ့ထိုင်အမုန်း၊ဝံးအလိခံ၊
- မှာထောင်အိပ်အကတီး (ထဲဒုတ်တီးထိကဲ့မိတဖန်ဇီ၊)
- ဖဲတင်ဖိုထိုင်အကတီး (ထဲဒုတ်တီးထိကဲ့မိတဖန်ဇီ၊)

တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကို ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်တၢ်ထဲသီးတၢ်သီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်

ကွဲခို် (မုတုမံ ပုၤခါးစး) ဆၢတံၢ်ဝဲခို်လၢ တၢ်အံၤအလီၢ်အိုၢ် လၢ ကဘၣ်
ဒုးဟးထီၣ်ကွဲၢ်ပုၤကွဲၢ်လီၤ တၢ်မၤလၢအပူၤသုၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွဲၢ်
လၢကွဲၢ်အတၢ်ဆၢတံၢ်သုၣ် ကွဲၣ်သမံးမံး တၢ်မၤသးနီၢ်နီၢ်အဂ့ၢ်ဝဲၤအလီၢ်ဒီး, ဒီး တၢ်ဘိးသုၣ်ညါ
ပုၤကွဲၢ်အတၢ်မၤကမၣ်တၢ်အဂ့ၢ် လၢ တၢ်ကတိၤ မုတုမံ တၢ်ကွဲး, ဒီးဟ့ၣ်ပုၤကွဲၢ်အခွဲးယၢ်လၢ
အကဟ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိမိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢအကထီၣ်သးသ့အပတီၢ်တဖၣ် ပၣ်ဃုးဒီး တၢ်ဟ်ပတုၣ် ကတီၢ်ဖျၢၣ်, ဂုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်, တၢ်ဟ်ပတုၣ်ကတီၢ်ယံာ်, တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆီတလဲတလီၢ်တၢ်ကျၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်အိၣ်သးဖဲလၢပုၤကွီဖိ လဲၤစိာ်တၢ်စုကလဲၤလၢအမၤသဲတၢ်သ့ဆူကွီ, တီၢ်ဖျၢၣ်ကွီအပုၤမၤတၢ်ဖိ တၢ်ဟ်ပတုၣ် ပုၤကွီဖိလၢအမၤလဲ ကတီၢ်ဆီ -တီၢ်ဖိသၣ် (pre-K) တုၤလၢ 2 တီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမုၢ်ကိၣ်အိၣ်အမူအဒါလၢ ကဆၢတံာ် တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွီအကလုာ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ဖး တၢ်ဟ်ပတုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီဖိလဲထီၣ်ကွီ, န့ၣ်လီၤ ပၣ်ဃုာ်လၢကွီတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂီၢ်တမံၤလၢလၢအပုၤပၣ်ဃုးဒီး တၢ်ဖျၢၣ်ကွီအမူတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် အိၣ်လၢကွီတၢ်လီၢ်တၢ်ကျၢ်အဖီခိၣ် ဖဲတၢ်ဟ်ပတုၣ်အီၤလၢကွီ, တၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွၢ်အီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွီအကတီၢ်အခါ တသ့ဘၣ်လီၤ.

ပုၤပၤဆၢၣ်ဂ့ၣ်တၢ် ကတိံးဂ့ၣ်ဒီး သန့ၣ်ထီၣ်သးလၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၣ်တၢ်ကျိၤ လီၤလီၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်အံၤကတိံးဃာ်ဒီး တၢ်ဆဲးကျိၤပၤအၣ်သးဘၣ်သး တၢ်သကံၢ်ပဝးလၢတၢ်ဂ့ၣ် ပၤဂီၢ်ဖီၣ်န့ၣ်လီၤ. တချးတၢ်မၤ

- ဖဲဟါဒီ မုတမုာ် နွံတကါတံဟူးတါဂဲဟဟံဖဲကွဲအတါလိာ်တဲကျဲအဖီဒိာ်,
 - ဖဲအလိာ်အိာ်ဝဲလါ တါသမံသမီး မုတမုာ် တါသးကျဲ၊ ပုကွဲမိအတါအိာ်အိာ်အိာ်အိာ်ကျဲကွဲကွဲ, မုတမုာ်
 - ဂုဂီအူတါအိာ်သး ဃုာ်ဒီးကွဲအပုမးတါဖီဟူးတါပျဲန့ာ်လီၤ.
- တံသျှာ်ထီာ်တံပာဆျာ်ရဲာ်ကျဲ၊ မးတါဆာတ်ာ်သုလ၊ တါဇူးကါ cell phones ဒီး PEDs လာပုကွဲဖီန့ာ်လီၤဃုာ်ဃုာ်အဂီၢ် ဖဲ ကွဲပျဲဝဲအလိာ်ဒီ ဒီး/မုတမုာ် တံဟူး တါဂဲလါ တါမးအီၤလါတါမးလိာ်ပုာ်အချဲဖဲကွဲတါလိာ်အဖီဒိာ်အခါ မုတမုာ် ဖဲတါလဲထီာ်ကွဲ အတါဆီာ်ထွဲ မးစၢၤ မုတမုာ် တံဟူးတါဂဲဟဟံထွဲဒီးကွဲ ဖဲ ကွဲတါလိာ်တဲကျဲ အဖီဒိာ် မုတမုာ် အချဲန့ာ်လီၤ.

တၢ်တြိတၢ်စးကါ Cell Phones ဒီး PEDs-

- တစ်စူးကဲ cell phones ဒီး PEDs တဘျီလီလံာ် ပူကွဲတ်တံာ်ဖျါထီၣ်အိၤလီၤလီၤဆီဆီ.
- တံာ်ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤလီၤ မ့တမ့ၢ် တံာ်တီၣ်ထီၣ် တံာ်ဂီၤလၢတၢ်ဒိၣ်န့ၣ် မ့တမ့ၢ် တံာ်ဟံၣ်ဘဲမဲ cell phones အဖီဒီၣ် မ့တမ့ၢ် PEDs အပူၤဖဲတံာ်ထီၣ်ကွဲအကၢတီၢ်ဒီး/မ့တမ့ၢ် ဖဲကွဲအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအဖီဒီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကွဲၤစီစူးကဲ cell phone အမဲခရၢၣ်/တၢ်ဒိၣ်တံာ်မူလတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး လၢ ကွဲၤတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲးအိၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကြီၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ပူၣ်တံၢ်လၢ တၢ်မၤကၢ မ့ၢ် **ပုၤကွဲၤစီတၢ်သီၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး** (ကွဲၤအထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲ တၢ်တၢ်န့ၣ်နီၣ် ကမီၤ တၢ်စူးကဲခဲခရၢၣ်, တၢ်ဂီၤမ့အပီၤလီ, နီၣ်ကၢမၤအတၢ်ပီၤတၢ် လီလၢအဘျုးဖဲ ဒီး/ကွဲၤ/ကွဲၤလီၢ်ကီၢ်လီၢ်အပုၤတၢ်ဘျုးဖဲ, Cell Phone မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤနီၣ်မၤယီၤပီၤလီ, ဖဲကတၢ်ဒီးပၤ 17 အပူၤ)

တၢ်တလူၤဟံၣ်မၤထွဲ Cell Phone ဒီး PEDs အတၢ်နီၣ်ကျဲတဖၣ်

ဖဲတၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်ထီၣ်န့ၣ် ပုၤကွၢ်ဖိမၤကမၣ် တၢ်န့ၣ်ကျဲသ့ၣ် တဖၣ်အံၤန့ၣ်, ကီၢ်ရၣ်လီၤကဝီၤ အပူၤမၤတၢ်ဖိ ကဟ့ၣ်ပုၤကွၢ်ဖိအခွဲးယၢ်လၢကဘီၣ်ဘၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်ဟံးသး အံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ်လီၤ လၢကဘီၣ်ဘၣ်ကျဲအတၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်ဟံးသးန့ၣ်, တၢ်မၤလဲလဲလၢ အကဟ့ၣ်လီၤအတၢ်ပိးတၢ်လီၤဆူကွၢ်သးရၣ်အအိၣ် ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်တုၢ်ဒီးအကတီၢ်ပူၤ န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ကတၢ်အခါ, ပုၤကွၢ်ဖိကဒီးန့ၣ်ကျဲအတၢ်ပိးတၢ်လီၤ ဒီးတလိၣ်မၤအီၤထီၣ် တၢ်ဆူညါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ်လီၤ လၢကလူၤဟံးမၤထွဲ တၢ်မၤအဟ့ၣ်လီၤအ လီၤတဖၣ် စိၣ်စု ဒီး/မုတမုၢ် PED န့ၣ်တၢ်ကသိၣ်က့ၤသီကျဲအီၤလၢ တအိၣ်ဒီး-တၢ်လူၤဟံးမၤထွဲ လီၤတဖၣ် စိၣ်စု/နီၤကစၢ်အိၣ်လဲးတြိနုးတၢ်ပိးတၢ်လီၤ အတၢ်မၤလၢကွၢ်ဖိတဖၣ် ဒီးတၢ်သိၣ်က့ၤသီကျဲ အလၢလၢအလီၤပလီၤသးဒီး ပုၤကွၢ်ဖိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလၢကွၢ်ဖိဝဲလၢ ကိၣ်သရၣ် မုတမုၢ် ကီၢ်ရၣ်လီၤကဝီၤအပူၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဂၤ ကကိးတဲဘၣ် ပုၤကွၢ်ဖိအခိၣ်ပၢ် မုတမုၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် (မုတမုၢ်ဘၣ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ဒုး အိၣ်ထီၣ်တၢ်အကျိၤအကျဲလီၤဆီ လိာ်သးတဖၣ် လၢတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျိၤတုၢ်လဲဝဲ) လၢတၢ်ဘဲသကိး တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ် ဒီး တၢ်မၤလၢကွၢ်ဖိ ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်ဟံးသးခါဆူညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုဂ္ဂိုလ်အများစုတို့၏အကျိုးအမြတ်အတွက် အားထုတ်ဆောင်ရွက်သည့် တပ်မတော်သည် ဂုဏ်ဒီမိုကရေစီ၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း၏အခြေခံအာဏာကို ထိခိုက်စေနိုင်သော စည်းမျဉ်းများကို ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။

တၢ်တဟံးမ့ၢ်

ကွဲတမ်းပုဒ်ခါ၊ ပုဂံကွဲအလီတဲစိစိစု ဒီး/မုတမုာ် PEDs အဂဏဇုာ် လာအဘျာ်တၢ်ဟ့ၣ် ကွဲာ်, လီမာ်, မုတမုာ် ဟးဂးဖဲကွဲအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအဖီခိၣ် မုတမုာ် ကွဲအခိၣ်န့ၢ်ပုၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါ ဟံးန့ၢ်ယာ်ဝဲအကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

26

2025-26 Omaha ကမ္ဘာ့ကိုတဖန် ပုၤကိဖိတ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး

အအိကံအထာတဖၣ်, တိဝ်ထာၣ်တဖၣ်, ထာၣ်ဝံချၢတဖၣ်, ဒီးတၢ်ဖိတၢ်ဖိတၢ်လံး အဖီးလီ
အကလုာ်အဂတဖၣ် ဒီးနီၣ်ကစၢ်ခိၣ်ဖျၢၣ်, တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢ, ဒီးတၢ်ဟ်တၢ်ဂ့ၢ်ထၢၣ်
အဖီးလီတဖၣ်ခဲလၢလီၤ ပုၤကွိၤမ့ၢ် တဟ့ၣ်အွဲး လၢတၢ်ကယုကွၢ်တၢ်န့ၣ်, တၢ်ကကိးပၤကီၢ်
ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဒါလီၤ.

တၢ်ကရုၤကရိၤသ့ၣ်တဖၣ်

ပုဂံကွဲစတဂလင်လင် လအမကမဉ် သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ ဒီး ကွဲအတၢ်ခွဲးတၢ်ဟံလီၤဆီ တမံလင်လင် မ့တမ့ၢ် ခဲလၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဒုးဟးထီၣ်ကွဲၣ် ပုဂံကွဲအံၤလၢကွဲ မ့ၢ်လၢ အလီၤတူၣ်လီၤကံာ် လၢကလူၤ ဟံၣ်မၤထွဲသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ.

ပုဂံအောင်ဆန်း

- ဟုဂ်ဂ်ဟုဂ်ဘါ ဒီးကွဲၣ်စွဲၣ်ကယာ် တၢ်ထီၣ်ကွဲၣ်
- ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ ကသံၣ်ကသီ မ့တမ့ၢ် တၢ်သျှၣ်န့ၣ်ဖးသီအဂၤ တမံၤလၢလၢ ဖဲကွဲၣ်အလီၤခံ မ့တမ့ၢ် ဖဲတမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ကွဲၣ်တၢ်မၤလီၤအမုၢ်န့ၣ်တဖၣ်
- တၢ်ဆဲးကွဲၣ်ဆဲးကျဲၢ်တၢ်လၢအရဲၣ် - တဲသကိးတၢ်ဒီး ကွဲၣ်သရၣ်တဖၣ် ဒီးကွဲၣ် ပုၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါ ပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢကၢၢ်ဖျါထီၣ် န့ၣ်ဖးအတၢ်တၢ်ထီၣ်ကွဲၣ်တဖၣ်

- ဒုးအိုင်ထိပ် တၢ်မၤလိၤဒၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအဂ့ၤ ဘၣ်ဃးဒီး ဘၣ်မနုၤအဃိ တၢ်ထီၣ်က့ၢ်အရ့ၢ်ဒိၣ်ဝဲလဲၣ်လီၤ။

- ဟဲ့နံဂံဟဲ့ဘါ တၢ်ထီၣ်ကို
- ဟံလီၤဒီးကွၢ်စူၣ်ကယၢ် တၢ်ထီၣ်ကို တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီး ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ် ဒီးမိၢ်ပၢ်(တဖၣ်)/ ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်(တဖၣ်)

- မသေကိးတဒီးကိုပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒီးတံၣ်ဖိပီၤတဖၣ် လၢကယျၢၣ်လီၤဘၣ် တၢ်ထီၣ်ကို တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤတဖၣ်

ပုမေတၢ်ဖိ လၢအပာဆုၢ်ရဲၣ်က့ၢ်တၢ် ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် အမ္မဒါတဖၣ်

- ဒူးအိုင်ထိပ် ကိုတင်ဆဲးတင်လှလှအဂ္ဂ၊ ဘဉ်ဃးဒီး ဘဉ်မနုအယံ တင်ထီၣ်ကိုအရၢဒိၣ်ဝဲလဲၣ်

- ဟွံဂံင်ဟွံဘါ ဒီးဆဲးကျိုးဆဲးကျ၊ တင်ထီၣ်ကိုအတင်အရဒိၣ်

- ဟ်လီဒီးကွာ်စူဉ်ကယာ် တာ်ထီဉ်ကို တာ်ပညိဉ်ဖီတၢာ်တဖဉ် ဒီး ပှဘၣ်မူဘၣ်ဒါပှမးတၢ်ဖိ, ပှကွိဖီတဖဉ် ဒီးမိာ်ပာ်(တဖဉ်) ပှကွၢ်ထွဲတၢ် (တဖဉ်)

- မသေကိးတၢ်ဒီးကိုပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ပှၤမၤတၢ်ဖိ ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် လၢကယုၣ်လီၤဘျါဘၣ် တၢ်ထီၣ်ကိုတၢ်ဂုၢ်ကီတဖၣ်

- မလကပီဒီးသုဉ်ညါဟ်ပနီဉ် တၢ်ထီဉ်ကို ဝံသးစၢကၢ် OPS ဖီလစံဉ် 5008 ပုဂံဖအတၢ်ထီဉ်ကို လကမၤန့ၢ်အါထီဉ် တၢ်ဂံၢ်တၢ်ကျါအါဂီၢ်န့ၢ်တက့ၢ်.

ပုဂံရှိအတိတ်ဆေးလီမံ၊ လာအမ္မာနို့ကိုတင်ဘျာတဖန်

လာတီးဖုန်းကွဲအပူ၊ တာဆေးလိမံးတာမနုၤအီးလာပုကွဲဖိအခါပာ်(တဖုၣ်)/ပုကွဲထွဲတံာ် (တဖုၣ်)လီၤ လာတီးထီကွဲတဖုၣ်အပူ၊ ပုကွဲဖိ ဆေးလိမံး ဖဲတာမနုၤ ပုကွဲဖိလံာ်န့ၣ်ကျဲ လံာ်ကွဲၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် ကဆေးလိမံး လာဒၣ်လံးတြိနံးအကျါဒကျါဒဖျါဒဖျါ ပုကွဲဖိဖိစးတၢ် (Student Portal) န့ၣ်လီၤ

တၢ်မၤလိမၤဒီးအပတၢ်လၢခဲတပတၢ် (တၢ်ကိၢ်ခါ က့) ဒီးတၢ်စံၣ်ညိၣ်ဒိကနၣ်လၢအထံးတုၤသီး

ကတိတ်ဖျဉ်, တက်ဟ်ပတုာ်ကတိတ်ယံာ် ဒီးတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွံာ် လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအပတီၢ် လၢခံတပတီၢ်
(Next Level Learning) တၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၣ်လိ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လီၤ. ပုၤကိဖိတဖၣ်

အိတ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်စံာ်ညီၣ်ဒိကနုာ် ဖဲတၢ်မ့ၢ် တထီၣ်ကို အါန့ၢ်ယၢ်သီ
မၢ်လၢတၢ်ဟံးဂၢ်ဝီအီၤလၢတၢ်သီၣ်ကၤသီကၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

ခဲမရ် လာတုးကါအီလောတကကွဲဟုံကွဲတုးအဂီတဖန် - ပုဂ္ဂိုလ်တဖန်

ခဲမရ်လာတုးကါအီလောတကကွဲဟုံကွဲတုးအဂီတဖန် တပ်အီဖဲ ကိုအသိလုာ်ဘး(၈) ခဲလက် ဒီးလာကမ္ဘာ့ကါလီအကလုာ်ကလုာ် လာကွဲတုးသိုဝ်တဖန်အပူလီလီ ပုဂ္ဂိုလ်တဖန် မုာ်လကွဲဖိ အဝဲသုာ်အတုးတုးကါတဖန် လာတုးကါအီဒီတုးသိုဝ်အသိ လာတုးလီ မဲတုးထီဝ်ခဲမရ် လာတုးကကွဲဟုံကွဲတုးအဂီ တသုာ်နုာ်လီ ခဲမရ်တဖန်အံ တပ်အီလော ကမ္ဘာကွဲဟုံဘုာ်မုာ် ဘုာ်ဒါတဖန် လာကဟုံလီ တပ်မလီမဒီနုာ်ခိာ်ယာ လာအပူဖျဲ လာပုဂ္ဂိုလ်မဲလက်အဂီလီ ဘုာ်ဒါအိာ် လာခဲမရ်အံတဖန် ညီနုာ်တမုာ် ပုဂ္ဂိုလ်မဲအတုးမနီာ်မယါ ဘုာ်လီ ဘုာ်ဒါအိာ် ကကဲထီဝ် ပုဂ္ဂိုလ်မဲအတုး မနီာ်မယါ မဲတုးအံမုာ်ဘုာ်ထွဲဒီး ပုဂ္ဂိုလ်လီလီ လာအဘုာ်ထွဲဒီးတပ်မဒီသုး လာဘုာ်တပ်ဆာတပ်အီ

မဲတုးဂုာ်တမံဘုာ်တမံအိာ်ထံခိာ်ဘိအလီ နုာ်လီ ဘုာ်ဒါအိာ်လာအမုာ် ပုဂ္ဂိုလ်မဲအတုးမနီာ်မယါ တဖန် တပ်ကကွဲကဒါကွဲအီလော ပုဂ္ဂိုလ်မဲအမိာ်ပု(တဖန်)/ပုဂ္ဂိုလ်ထွဲတုး(တဖန်) လာကွဲခိာ်နုာ် ပုဂ္ဂိုလ်မုာ်ဘုာ်ဒါတဖန် အမံညီနုာ်လီ ဘုာ်ဒါအိာ် လာအမုာ်ပုဂ္ဂိုလ်မဲအတုးမနီာ်မယါတဖန် တပ်ကကွဲကါအီ ဒီတပ်အုာ်သုးအသိ လာပုဂ္ဂိုလ်တဖန်ညီဒီကနုာ်တဖန်အပူ ဒီးတပ်ကကွဲကါအီ လာကမ္ဘာ့ကါအမံညီ မဲမိာ်ပု(တဖန်)/ ပုဂ္ဂိုလ်ထွဲတုး(တဖန်) မုာ်ယုထီဝ် တပ်စံညီဒီကနုာ်လာ ပုတဂါ လာလံ လဲနုာ်လီဒီကနုာ်အီသုနုာ်လီ ကွဲ OPS ဖီလစံာ် 3231 လာကမ္ဘာ့အါထီဝ် တပ်ဂုာ်တပ်ကျဲဘုာ်သုးဘုာ်ဒါအိာ်တပ်ကွဲဟုံကွဲတုးအဂီနုာ်လီ

ညါသုးညါဖိ၊ သံးခါကံခါ၊ ကသံကသီတဖန်

တပ်ကွဲကါညါသုးညါဖိ၊ ကသံကသီ၊ သံးခါကံခါ၊ ကသံမုာ်ဘုာ်လောတဖန်သံးခါ၊ ကသံမုာ်ဘုာ်အတုးအလီ၊ မုတမုာ် တပ်ကွဲကါ ကသံမုာ်ဘုာ်လော တပ်တုာ်အီလော ကိုအပူ နုာ်ဘုာ်တပ်တုာ်အီနုာ်လီ ကိုရုာ်ကွဲလီကဝီ သုာ်ညါလာ ပုဂ္ဂိုလ်မဲလော အစုးကါ ကသံကသီသံးခါကံခါနုာ်မုာ်ဝဲ လာကမ္ဘာ့ကါတပ်အိာ်ဆုာ်အိာ်ချု တပ်ဂုာ်ကီ ဒီးတမုာ်ကို အတုးသိတပ်သီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သုာ် တပ်တိတပ်တြု၊ မုတမုာ် တပ်မကမုာ်ကွဲမုာ် တပ်ဂုာ်ကီဘုာ်နုာ်လီ

မဲပုဂ္ဂိုလ် ဘုာ်တပ်ဆိကမိာ်တယာ်နုာ်အီလော အစုးကါ မုတမုာ် စုးကါ ကသံမုာ်ဘုာ်တဖန်အါ၊ ကို ပုဂ္ဂိုလ်မုာ်ဘုာ်ဒါပုမဲတပ်ဖိ ကမဲသကိးတပ်ဒီး မိာ်ပု(တဖန်)/ ပုဂ္ဂိုလ်ထွဲတုး(တဖန်) လာကမ္ဘာ့လီ ဘုာ်တပ်ဂုာ်ကီ၊ ဒီး ပုဂ္ဂိုလ်တဖန် ကဘုာ်တပ်ဆုာ်ခါအီ ဆုတပ်တိစါမဲစါ ပုဂ္ဂိုလ်တပ်ရုာ်တပ်ကျဲ တဖန်နုာ်လီ တပ်ကကွဲထံဆိကမိာ် တပ်ပတုာ်တပ်နုာ်လီမဲစါ လာ တပ်ကွဲကါ မုတမုာ် တပ်ကွဲကါကမုာ် ကသံကသီဘုာ် ဘုာ်ဆုာ် တပ်ကကွဲကါအီလော ကဟံးယာ်ပာယာ် ကွဲနုာ်ခိာ်ယာ လာအပူဖျဲဒီး ဒီးတပ်အိာ်ဒီးကသံမုာ်ဘုာ် အဂီနုာ်လီ

တပ်တုာ် တပ်လဲဟးဆူ ကိုတပ်သိုဝ်ကရါအဂါတဖန်

ပုဂ္ဂိုလ်မဲလောအမဲကမုာ်တပ်သိုဝ်တပ်သီ မဲကိုတပ်လီတပ်ကွဲတဖန်အီခိာ် ပုဂ္ဂိုလ် ကိုလော ပုဂ္ဂိုလ်ဘုာ်တပ်လီအီ မုတမုာ် မဲကိုဆိသိုဝ်မဲစါ တပ်ဟုးတဂါ မုတမုာ် တပ်လီကွဲမုာ်

တမံလဲလဲနုာ် တပ်ကဟုံအီတပ်ကမုာ် လာကွဲကျဲတပူယီ မဲမုာ်မဲကမုာ်တပ်သိုဝ်တပ်သီ မဲပုဂ္ဂိုလ် အဂီလောတပ်လီအီနုာ်လီ

